

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342
--	--	---	----------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A magyar rendőr.

Nem tehetünk róla, de mi a fegyveres emberben minden más értéknél többre becsüljük a bátorságot, mert ez a fegyveres értékek és érdemek rangelsője. A bátorság édestestvére a fegyverbecsületnek, a kettő egymás nélkül el sem képzelhető. Lehet egy fegyveres testület szellemiekben, mindenféle ügyességben és tudásban még olyan égboltnmagas színvonalon is, fabatkát ér, ha tagjaiból hiányzik a bátorság.

Hát a rendőrből nem hiányzik. Legutóbb is pisztolyharcot vívott egy bátor rendőr a betörőkkel s az már a bűnöző-szerencse dolga, hogy egy golyó életveszélyesen fúródott bele a rendőr testébe. Sok ilyen emlékezetes napja, éjszakája van rendőrnek, csendőrnek. Azt mondják a közbiztonság emberéről, hogy a béke katonája, csak hogy ez a mai béke tele van háborúval. Ez nem az a béke, amiben a világháború előtti nemzedékek szundikáltak. Mi nem ülhetünk ki az ámbitusra tajtpipát pirosra szívni, a mi békénben nincs meg a béke első eleme: a nyugalom. Sem kifelé, sem befelé. A határokon túlról világtörténelmi vihar veri a megmaradt földünket is, idebent pedig temérdek gondok, földalatti veszedelmek nógatnak bennünket, hogy minden pillanatban résen kell lenni.

De beszéljünk most csak a rendőrökről, akik bátorságért szintén nem futkosnak a szomszédba. Már rég figyeljük, hogy a rendőr nem sompolyog el a fegyveres harc elől, pedig behúzódhatna a kapualjba, eltűnhetne az utcahajlat mögött, hirtelen dolga akadhatna a másik sarkon, úgy elpárolgathatna a fegyveres összecsapás elől a nagyváros labirintusában, mint a kámfor. Valami kihágás, meggyás akadna mindig, ami alibit adna neki, hogy amikor emitt történt valami, akkor neki amott kellett lennie. Fegyveres összecsapások sorozata adja gyakorlati bizonyítékát annak, hogy a magyar rendőr egyáltalában nem húzódozik attól, hogy belevesse magát a küzdelem közepébe s a megtámadott rendet fegyverrel védje meg. Nem az elkerülhetetlen muszáj kényszeríti a helytállásra, hanem a hivatás bátor vállalása akár az életodaadásig. Nem méricskéli a garázdák, támadók számát és erejét, hanem odaáll egymaga az egy-szál kardjával és pisztolyával s aztán lesz, ami lesz, beledobja magát mindenestől a küzdelembe,

számára sokszor előnytelen, sőt nem egyszer a reménytelenségig kockázatos feltételek között.

Öröm nézni az ugarból aszfalra jött magyar rendőrt, amint áll és figyel a városi utcán, ismeri annak minden csinja-bínját, de azért az ősi bátorság gyökere az ősi földből az aszfalton át is utat talál hozzá. Öröm nézni ezeket a kemény, bátor és ügyes magyarokat, ezeket a válogatott faluhajtásokat a nagyváros forgatagában, ami nem idegen számukra, amíg és amennyire hivatásból ismer-niök kell, de abban a pillanatban idegen és ismeretlen, amint a nagyváros puhasága, romlottsága akarja megkörnyékezni őket. Úgynevezett polgári egyének, de azért katonák ők és katonások a javából, mert ösztönösen megérzik, hogy enélkül közbiztonságot fenntartani nem lehet. Ahogyan állnak, mozognak, tisztelegnek, amilyen eréllyel, de mérséklettel az embereket kezelik, eligazítják és ahogyan adott helyzetben kardhoz, pisztolyhoz nyulnak, az minden elismerést megérdemel. A leg-súlyosabb bonyodalmaktól egészen apró-cseprő dolgokig benne kell élniök az utca tarka életében s a mi szerény megítélésünk szerint éppen ebben van teljesítményük legnagyobbika: tekintélyt tudnak tartani akár kicsi, akár a legnagyobb dolgokban.

Azt pedig senki falusi ember ne gondolja, hogy könnyű ám a rendőrnek, mert a városban ninesen magárahagyva. Aki végigbandukolt már éjszaka a nagyvárosi utcákon és kilométereket rött, hogy emberrel nem találkozott — legfeljebb olyannal, akivel jobb nem találkozni —, tisztában van a sok veszéllyel, ami az őrszemen egyedül álló rendőrré leskelődik. Minden szöglet és bokor mögött alvilági árnyak suhannak és késsel, pisztollyal lesik a rendőr közelgő lépteit. Bűnözők, garázda rendbontók tömege indul ragadozóútjára az alvó nagyváros árnyékában s egyetlen gát számukra a rendőr ébersége és bátorsága. Sokszor elkerülhetetlen a találkozás — a rendőr keresi is ezt a találkozást — s akkor pillanatok alatt eldől a harc. Mire már az ablakok megtelnek álmosborzas fejekkel, a rendőr a jelentését írja, vagy a mentőkocsiban fekszik, mint legutóbb is Hajtó Antal törzsőrmestert érte ez a rendőrsors.

Szép jutalmát meg is kapta, hiszen a Kormányzó Úr Ö Főméltósága személyesen nyújtotta át neki a kórházi ágyon legfelsőbb elismerése jelét. Úgy érezzük, hogy ez a kitüntetés nemesak Hajtó törzsőrmesternek, hanem minden derék, bátor magyar rendőrnek is dísz, jutalma. És bizonyára csendes, de boldog érzés azok számára, akik ezt a remek rendőrlegénységet olyan biztos kézzel és érzéssel felnevelték. Igazán szívből gratulálunk!

„E-alap“.

Ismerteti: **vitéz BALÁZS-PIRI GYULA** alezredes.

(Befejező közlemény.)

8. §. Tiszteletadások.

A tiszteletadásra vonatkozó összes rendelkezések egy §-ba vonattak össze. Eddig az „E-5.“ 2. és 4. füzetében és a különböző fegyvernemek stb. szabályzataiban volt szétszórtan tárgyalva.

I. Az egyes csendőr tiszteletadása.

A) Gyalog.

1. Puska nélkül:

241. p. Puska nélkül a tiszteletadást vagy „tisztelegés“-sel, vagy „fővetés“-sel teljesíthetjük. A „tisztelegés“-t a jobbkezű főveg széléhez való emelésével, a „fővetés“-t kemény szembenézéssel kell végrehajtani.

„Tisztelegj!“

Végrehajtása 3 ütemű maradt. A jobb karnak a főveghez való emelése és a tenyérnek az archoz való fordítása külön-külön ütem.

Eddig a jobb kar felemelése és a tenyérnek az arc felé fordítása képezte az 1-ső, a három menetütemig való kitértást pedig a 2-ik ütemet. („E-5.“ 2. f. 6. p.)

242. p. „Imá-hoz!“

Puska nélküli végrehajtásánál a tenyeret nem kell az arc felé fordítani.

Eddig — a 241. p.-nál írtak értelmében — a jobbkar befelé fordított tenyérrel kellett a főveghez emelni. („E-5.“ 4. f. 134. p.)

Viszontlátás.

Írta: **EMBER KÁLMAN.**

Nem törődött vele, hogy mit mondanak az emberek, pedig biztosra vette, hogy majd összedugják a fejüket s az ijedősebbek elsietnek előle. Annál inkább mutatni akarta magát a templomba menők előtt, különösen pedig Vasas Ferinek akarta megmutatni magát, aki miatt három évet a börtönben ült. Megmutatja magát, aztán visszafizeti neki azt a három esztendőt azzal a sok keservvel.

Odaállott a templomterre, mindenkit látott. Amire gondolt, hogy megbámulják, bekövetkezett. Voltak, akik a kalapjuk szélihez bökték az ujjukat, mikor a kerítésen befordulva, váratlanul meglátták őt, de nem viszonzta a köszöntést. A falu nem segített rajta, mikor elvitték a csendőrök, az anyja se állott melléje pártoló szóval, nem kell a köszöntés. Megszenvedte a bicskázást, nem panaszkodott azóta se, nem kell most se a szíves szó. Majd jönni fog a

243. p. „Jobbra (balra) nézz!“

Az „E-5.“-alap“ a fővetést kizárólag a tiszteletadásnál tárgyalja, ennek megfelelően változott a végrehajtás leírásának a szövegezése. (Vessük össze az „E-5.“ 243. pontját az „E-5.“ 2. f. 4-5. pontjaival.)

244-245. p. A „tiszteletadás“-t állva „Vigyázz“ tartásban, menetközben — a balkezet a combhoz zárva — „lépés“-ben kell teljesíteni.

Eddig a tiszteletadást állva „Vigyázz“ állásban, menetközben — a balkart és kezet a „díszlépés“-nél meghatározott módon tartva — „Rendes lépés“-ben kellett teljesíteni. („E-5.“ 2. f. 33. és a 4. f. 141. p.)

247. p. Lovat vezető, vagy járóművet, kerékpártól csendőr az ország Kormányzója stb. előtt is — arba fordulás nélkül — úgy tiszteleg, mint más esetben.

Eddig csak a lovat vezető volt megemlítve, az „E-5.“ 4. f. 152. pontjában.

248-250. p. A csak „fővetés“-sel történő tiszteletadásnál, keményen kell szembenézni. A 248. pontban, — az „E-5.“ 4. f. 142. p.-ban foglaltakat tekintve, — az így teljesítendő tiszteletadások esetei csökkentek, mert ebben a pontban csak a gyalogcsendőr puska nélküli magatartása van leírva. Ha a jobbkar sérült, a balkézrel teljesíthető a tisztelegés. Ha több csendőr van együtt, az, aki a közeledő előjárót legelőször veszi észre, a többi figyelmét „Tisztelegj!“ figyelmeztetővel hívja fel.

Eddig a sérült jobb kar nem volt megemlítve és hiányzott a „Tisztelegj!“ figyelmeztető is. („E-5.“ 4. f. 142., 150. és 151. p.)

Vasas Feri, neki köszön, de nem úgy, ahogyan az várja.

Állott és elment előtte a sok öregasszony, elment a tanító a gyerekekkel, jöttek a lányok virágos szoknyákban, mindenkit megismert, mégis úgy tett, mintha csak idegen országban lenne. A pirosság mégis kiszökött az arcára, mikor Galamb Etelka jött... Aki miatt a búcsún kinyitotta a bicskáját. Ezelőtt három esztendővel... Etelka is meglátta őt, sápadt lett, belekapott egy másik leány karjába és lehajtotta fejét... Félt tőle. Szereti-e azóta?...

Mozdult és indult a lány után. Vasas Ferit elfelejtette. Valami húzta a templomajtó felé s mert nem gondolt rá, hogy templomba lép be, kezének nem parancsolta, hogy vegye le a kalapját és a szemének se, hogy nézzen a szószék felé, mégis azt cselekedte. A hátulsó pad mellett megállott. Szétnézett és Etelkát kereste. Ahol állott, onnan csak a lány kontyát látta, ezért elindult újra és megkerülte a padokat s ott beült a szélső helyre.

Ehhez elhatározásra volt szüksége, kiesett hát az előbbi gondolataiból. Amint leült, magára eszmélt. Három éven át minden vasárnap templomban ült, úgy, ahogyan most, a padban, de... a börtön templomában.

Sohase kívánta ott az istentiszteletet, mert az megzavarta bosszúra készülődését. De mennie kellett a többi rabbal és ment és először figyelemmel nézett a papjára, aztán bóbiskolt csak. A pap szavai hullottak beléje, de nem fogantak. Mert nem akarta, hogy fogantja legyen, mert dühös volt, amikor néha megenyhült a lelke s azt érezte, hogy bosszúját ilyenkor nem kívánja annyira, mint a többi rab kö-

251. p. A szobában — puska nélkül — teljesítendő tiszteletadást tárgyalja. Változás: Tisztek főveg nélkül a tiszteletadást „Vigyázz”-ban állva főhajtéssal teljesítik; eddig könnyed meghajlással kellett tisztelegniök. Nyilvános helyen főveg nélkül ülő csendőrök az alantosok (alárendeltek) tiszteletadását — felállás nélkül, — főhajtéssal viszonozzák. A tiszteletadásra kötelezettek — ha ülnek, — nem teljesíthetik a tiszteletadást — ülve maradva — főhajtéssal. (Vessük össze az „E-5.” 4. f. 147., 158/a. és 182. pontjait az „E-Alap” 251. pontjával.)

252—253. p. „Sapkát (kalapot) *le!*”,

„Sapkát (kalapot) *fel!*”

„Eskü-*höz!*”

„Eskü-*től!*”

Megváltoztak a vezényszavak és a végrehajtásuk is. A „Sapkát (kalapot) *le!*” és az „Eskü-*től!*” új vezényszavak. Előbbi végrehajtásánál a főveget a jobb kézzel kell levenni és abban is marad és csak az „Eskü-*höz!*” vezényszóra kell a balkézbe áttenni. „Eskü-*től!*” vezényszóra „Sapkát (kalapot) *le!*” helyzetet kell felvenni.

Eddig „Eskü-*höz*” csak „Vállra” helyzetben, tehát csak puskával volt vezényelhető. Az „Eskü-*höz!*” vezényszó végrehajtása magában foglalta a mostani „Sapkát *le!*” és „Eskü-*höz!*” fogásokat is és a „Sapkát (kalapot) *fel!*” vezényszó pedig az „Eskü-*től!*” és a „Sapkát (kalapot) *fel!*” fogásokat. Az „Eskü-*höz!*” végrehajtásánál a főveget levenni és a „Sapkát (kalapot) *fel!*”-nél feltenni a balkézrel kellett. Elmaradt a „Térdre imá-*hoz!*” vezényszó. („E-5.” 4. f. 135—136. p.)

254—255. p. Az előljáró által felszólított csendőr magatartása csak annyiban változott, hogy a zárt-

rendben csak a fejét kell a megszólító felé vetni és a „Hozzám!” figyelmeztetőre „sietve” kell az előljáróhoz menni. Több felszólított csendőrnek zárkózott csoportban sietve — 3 m. távolságban — kell az előljáró elé lépni.

Eddig osztat felszólítása is tárgyalva volt. A felszólítottaknak csak „lépni” kellett az előljáró elé. („E-5.” 2. f. 7—8. p.)

2. Puskával.

256. p. Az egyenkint — puskával — fellépő csendőr kemény szembenézéssel (fővetés) és feszes tartással teljesíti a tiszteletadást. Az éppen adott helyzet szerint „Vállra”, vagy „Lábhoz” helyzetben tartható a puska.

Puskával a fővetést éppen úgy kell végrehajtani, mint puska nélkül.

Eddig az egyenkint — puskával — való tiszteletadáskor a puskát „Lábhoz” kellett venni. Fővetésnél pedig a jobb kezét a puskaszíjon le kellett esúztatni és a tusát átfogni. Eddig meg volt itt is mondva, hogy az előljáró (feljebbvaló) előtt 3 m-re kell megállni, ezt az „E-Alap” elhagyta, mert a 245. p. 3. bekezdésében foglaltakból önként folyik. („E-5.” 2. f. 41. p. és 4. f. 148. és 158. p.)

257. p. Az örül felállított csendőr a Szolg. Szab. I. R. 541. pontjában — a csapatok tiszteletadására — meghatározott esetekben „Puskával tiszte-*legj!*”-en és fővetést teljesítsen. A „Puskával tiszte-*legj!*” csak „Vállra” helyzetből hajtható végre.

Eddig az egyes csendőr tiszteletadására vonatkozóan, a magyar és az idegen államfőkön kívüli magas személyeket a szabályzat „csak „más méltóságok” kifejezéssel jelölte meg és utalt a Szolg. Szab. I. Részére. Ott pedig az örök tiszteletadására külön a 479. pontban van tárgyalva. Az 541. p. a csapa-

zött, az éjszakák sötét világában. Megmakacsosodott inkább. Megtett mindent, amivel azt a látszatot keltethette, hogy javulóban van, de, ahogy kiléptek a börtönkápolnából, végignézte szürkeruhás társait és a sok egyforma, szürke, bizalmatlan arc láttára a pap síma arcát elfelejtette, emezek mindig mellette voltak, hát inkább középük kíváncsított, mint rendes embernek lenni.

... Nem vette észre, hogy a pap a szószéken megjelent, csak a hívők zajára, amint felállottak, riadt fel. Elnézett a templom másik oldalára Etelka felé, majd a szomszédjára. Tele volt még mindig nyugtalansággal, ezért nem vette észre, hogy lassan megtelt mellette a pad s lám, itt áll most mellette, a szószékre figyelve egy csendőr. Az a: csendőr! Fekete, magas, teltruhájú, erős ember.

Egy kicsit hátrahajolt s félszemmél úgy méregette a mellette állót. Első gondolata az volt: ezt nem láttam tegnapelőtt este a laktanyában, amikor jelentkeztem, mert jelentkezni kellett, hogy itt vagyok, a keserűség, nem hagyják nyugton az embert három esztendő után se, ez nem volt az örsön, ezt most azért küldték ide a templomba, hogy engem figyeljen s azt hiszik, hogy én ezt nem tudom? Idegen csendőrt küldenek a nyakamra, azt hiszik, hogy nem tudom, hogy vele figyeltetnek, a keserű mindenség, itt sincs nyugton az ember!... A vér a fejében zúgott, hirtelen ki akart lépni a padból, hogy elmege, de a padsorok közt emberek állottak és a pap belekezdett az istendicséretbe, valahogyan restelte, még kipredikálják, ha... A térdét visszahúzta a pad széléről, összeverte a fogait s azt mondta magában: azért se!

Figyeljenek!... Úgy is kioltom Vasas életit!... Megnyugodott, rázott egyet a nyakán és a papra nézett. Annak járt, mozgott a szája, de beszédéből egy szót se hallott, a csendőr állott mellette és valami furesa, meleg tűz áramlott belőle feléje és ezt nem bírta nyugodtan. Nézett a papra, mint ahogyan három éven át a börtönben; eszébe jutott, hogy ott is így figyelték a felügyelők és a börtöntisztek és miért?... Galamb Etelka miatt, aki ott áll, jobboldalt a padokban. Csuda, hogy megnőtt az Etelka és megtelt és piros, szép piros az arca. Három évig nem látta, ilyen közel nem volt hozzá senki, mint ahogyan most ez a lány... Hej...

Leültek, imádság következett. Leült ő is, látta, hogy Etelka kicsit feléje lesett s ez megint jó meleget árasztott beléje. Ahogy leült, mellette a csendőr ránézett, szeme sarkából látta, hogy feléje fehéredt annak az arca. Figyeli hát valóban!... Mellette, a pad túlsó széle felé még vagy négy csendőr. Ülnek nyugodtan, mozdulatlanul, egyformán. Ahogy leültek, a csendőr keze a pad peremébe fogódzott. Ott is maradt. Kénytelen volt azt nézni és azt látta arról legelsőnek, hogy nagy kéz. Erős. Lebarnult, inas kéz. Az övénél nagyobb. A kézfején a kapaszkodó csontok erősen kinyomták a bőrt, négy erős csontgumó nézett felfelé. Látta, hogy a csendőr alsókarjáról visszacsúszott a ruhaujja, előtűnt ott egy fehér sáv, az ingujja. Fehér volt az, mint a hó s felette a barna ruha szép simán, vasaltan. Feljebb a karon elszélesedett a ruha, erős, izmos kart látni belőle. Ki tudja, milyen keményen és könnyen fogja ez az ököl, ez a kar a puskaszíjat s hogy meg-rántja ez az ember a bilincset... ha arra kerül a

tok tiszteletadásáról szól. („E-5.“ 4. f. 152—153. p., a Szolg. Szab. I. Rész 479. és 541. p.)

258. p. Puskával tiszte-legj!”

Csak szövegezésében tér el az eddigtől. (Vessük össze az „E-alap“ 258. p.-ját az „E-5.“ 2. f. 48. p.-jával.

259. p. „Imá-hoz!”

Az „Imához“ alatt a csendőr „Lábhöz“ vett puskával „Vigyázz“-ban áll. Az „Imá-hoz!” vezényszó előtt a puskát „Lábhöz“ kell vétetni.

„Eskü-höz!”

E vezényszót csak „Vállra“ helyzetben lehet adni, előtte a főveget le kell vétetni.

Eddig puskával az „Imá-hoz!” vezényszóra tisztelgést — bal kézzel — kellett végrehajtani. Az „Eskü-höz!” vezényszóra vonatkozókat lásd a 252—253. pontokra írtaknál. („E-5.“ 4. f. 134. p.)

3. Karddal.

260. p. Karddal csak a csapat élén álló tiszt tiszteleghet, de csak akkor, ha egysége számára a tiszteletadás vezénylésére jogosult. A karddal felszereltek, ha fegyverrel kivonuló csapatnál parancsnokságot viselnek, — tekintet nélkül rendfokozatukra — kardot rántanak, következésképpen a parancsnokságot átvevőnek is kardot kell rántani, ha az előző parancsnok kivont karddal állt a csapat élén

Eddig a régi szabályzat több esetet sorolt fel, amikor a tisztnek a vezényléshez kardot kellett rántani. Ha a legénység fegyver nélkül vonult ki, a tisztt nem rántott kardot. A tiszti karddal felszerelt altisztekről is tett a szabályzat említést azzal, hogy mint parancsnok viselkedjék úgy, mint a tiszt.

sor... Mint önála... Három évvel ezelőtt. Vajon melyik csendőr volt az? Vajon itt van-e még, mert annak is vissza kellene adni valamit a sok keserűségből... Igaz, hogy jószóra, az elsőre ő se adta oda a csendőrnek a csuklóját s akkor elkapták, ma is ott melegszik rajta a csendőr öt ujja. Olyan erős volt az is és kemény, mint ezé lehet... Mind egyforma ember ez?... Ott ülnek mozdulatlanul, figyelnek a papra. Fejükön fésült haj, nyakukon közben a gallér fehér csíkja. Egyformán. Kik ezek az emberek? Mit járnak ezek a templomba, mikor a szegény embert úgy megkínózzák? Mit ájtatoskodnak, mikor mást se tesznek, ha innen kimennek, mint a szegény embert tartják a kezük között!... Kik ezek?... Mit bántja ezeket, ha ő itt van és hogy él és hogy ezelőtt három évvel... Megszenvedett már érte eléggé és más még semmit se kapott kamatjában az ő keserű életének...

A csendőr most mozdult, a mellén érme csörrentek. Kardját balkézével előresegítette csendesen a térdén át s most mind a két keze azt fogja. Emez a kéz, amelyik hozzá közelebb van, a balkéz, átfogja az ezüstsínre pucolt kardot, marokra fogja és markolássza, az ujjai mozognak rajta és minden mozdulatnál a kezefején ugrálnak az inak. Markolássza, tán eszében az jár, hogy máskor, mikor a szegény ember nyakát fogja, akkor is így kell tennie?...

... Éneket kezdtek és a csendőr énekelt mellette. Szép, erős hangja volt.

Tiszta, amelyikben volt valami nagyon tetsző, tán, hogy olyan szépen kimondott minden szót:

— Krisztus, Te vagy a mi Urunk!

Ezt énekelték. Ezt sohse hallotta a börtönben, ez új volt. Nagyon szépen szólt az ének és a csendőr

261—263. p. Menetközben a karddal való tiszteletadást az előljáró előtt 10 m-re kell befejezni és a visszakozást csak akkor szabad megkezdeni, ha a tisztt az előljárótól 10 m-re eltávolodott. Csak az ország Kormányzója előtt kell a tisztnek a tiszteletadás fogásait háromszor egymásután megismételni, míg az „E-Alap“ 246. pontjában felsorolt más méltóságok előtt csak kétszer.

Eddig karddal a tiszteletadást az előljáró előtt 6 méterre kellett befejezni. A tisztnek az Ország Kormányzója és az idegen államfők és uralkodók családtagjai előtt kellett karddal háromszor tisztelgni. A kétszeri tisztelgést a szabályzat nem ismerte. A visszakozásra ki volt mondva, hogy a parancs vételénél újra kell tisztelgni és visszakozni. Az államfő stb. előtt teljesített tisztelgés után a tisztnek mélyen sülyesztett helyzetben kellett tartani a kardot mindaddig, míg az Államfő stb. mellette elhaladt, vagy a csapat megsemmisítése után parancsokat adott. („E-5.“ 4. f. 166—167. p.)

264—265. p. „Imá-hoz!”

Vezényszóra a kivont karddal állók közül csak a tiszt tisztelegnek karddal, míg legénységi állományúak „Vigyázz“-ban állanak még akkor is, ha parancsnokságot viselnek.

Eddig az „Imá-hoz!” vezényszóra a tiszti karddal felszerelt altisztt a kardját úgy tartotta, mint a tiszt. („E-5.“ 4. f. 158. p.)

B—C. Lóháton, kerékpáron és járművön.

266—272. p. Az ország Kormányzója előtt lóháton teljesített tiszteletadásakor nem kell arcbafordulni.

A kerékpáron ülő, gépjárművet vezető vagy fogatot hajtó csendőr nem teljesít tiszteletadást.

mellette erősen énekelt és vigyázzban állott. Csak a melle emelkedett, ahogy a szavak elhagyták a száját és a másik szó kijönni készült. A csendőr nem nézett semerre és a többi csendőr se, csak a szószék felé, nem mint a többiek, asszonyok, legények, akik félrefordulva másokat lestek, figyeltek és akiknek a szájasarka csak nyílt meg csukódott, amint kizúgnak belőle a strófák... Emezek itt énekelnek, mintha hangosan imádkoznának...

Ezek a csendőrök is azt éneklék: Krisztus a mi urunk, nekik is az?... Mit kell az ilyeneknek az, inkább ők az urak mindenütt, nem félnek azok senkitől, mit kell az nekik?... Hogy énekel ez itt mellette, nézni kell, a feje felfelé hajlik, ömlik belőle az ének és az egész templom veletart, csak az ő szavát hallja, a papé is eltűnt, a csendőr hangja vezet velemegegy a többi is, elől az orgona vékony meg vastag hangja, mintha azon utazna az ének. Tele van a templom és úgy lehet érezni, mintha együtt volna itt mindenki, egyetlen száj sincs, amelyik ne mondaná az énekimádságot, pedig senki se hívta őket ide, mégis egyformán mondják. Nincs száj, amelyik ne hívná Krisztust, mi lette ezeket az embereket, ők a börtönben csak motyogtak, igaz, voltak, akik ordítottak, hogy azt higgyék róluk, hogy milyen buzgók, neki nem kellett az ilyesmi, de itt, hát mi lette ezeket a lányokat és öreg embereket, meg asszonyokat, ott ni, Etelka is emelgeti a fejét, ahogy magasra felviszük a hangot, Etelka is, ez a csendőr is mellette...

Égett az egész teste, az arca kivereslett, a szája reszketett és nem tudta megállani, hogy ne énekelje ő is az új éneket:

— Tebenned bízunk elejétől fogva!

Álló járómű vezetője szembenézéssel (fővetéssel) tiszteleg.

A kerékpárt toló csendőr fővetéssel teljesíti a tiszteletadást.

Nagy befogadóképességű személyszállító eszközök zárt fülkéi (vasúti kocsik, stb.) szobának számítanak. Járműveken (villamos, szekér stb.) a csendőr — ha ül — ülve tiszteleg, kivéve, ha hajt, vezet stb. Kerékpáron haladó csendőr, ha az előjáró megszólította, maga elé hívta stb., — megfelelő távolságon szálljon le a kerékpárról és — kerékpárját tolván járuljon az előjárója elé és fővetéssel tisztelegjen.

Eddig az Államfő előtt lovat vezető csendőrré nézve volt csak kimondva, hogy mozgás közben nem kell arcba fordulnia. A kerékpáron ülő, vagy fogatot hajtó csendőrnek fővetéssel kellett a tiszteletadást teljesíteni. A gépkocsi- és a motorkerékpár vezetőre és a gépkocsiban s motorkerékpáron ülő nem vezetőre nézve, — az „E-alap” rendelkezésével megegyezően —, a kerékpáros gyakorlati szabályzat 481. p.-ja intézkedett. („E-5.” 4. f. 142., 144., 149., 152. p. és az „E-6.” 481. p.)

276. p. Ünnepeles alkalmakkor hordozott magyar (nemcsak honvédségi) nemzetiszínű zászlók előtt minden csendőr tisztelegni köteles. A Szolg. Szab. I. R. 479/e, 533/f, 541/f és 543—544. pontjaiban sorolja fel azokat az eseteket, amikor az egyes csendőrnek, illetve a csapatnak tiszteletadást kell teljesítenie a zászlók előtt.

Eddig az „E-5.” 2. és 4. füzetei erre nézve nem tartalmaztak rendelkezéseket. („E-5.” 4. f. 159—162., 202. és 215. p.)

Az egyes csendőr tiszteletadására vonatkozó lehetőségeket — a könnyebb áttekintés elősegítése céljából — a túloldali kimutatásba foglaltuk:

II. Csapatok tiszteletadása.

292—294. p. A csapatok tiszteletadására az egyes csendőrré írt elvek mérvadók. A csapatok tiszteletadási alkalmait az „E-alap” nem sorolja külön fel, hanem csak utal a Szolg. Szab. I. R. 59. §-ára. Ennek alapján — a puskával felszerelt csapat — a jövőben „állóhelyben” az összes katonaaállományú főljebbvaló előtt is „Puskával tiszte-legj!” — „Jobbra (balra) nézz!” fogásokkal teljesíti a tiszteletadást.

Eddig az „E-5.” 4. füzetben külön-külön fel volt sorolva, hogy a csapatnak mikor kell a tiszteletadást „Puskával tiszte-legj!” fogással és fővetéssel és mikor csak fővetéssel teljesíteni. Az *Oltáriszentséggel* való találkozásnál és a hidakon való áthaladás alatti magatartás itt is szabályozva volt. Eddig a csapat az összes katonaaállományú tábornok és törzstiszt előtt és a főtisztek közül csak az előjárók előtt teljesített állóhelyben „Puskával tiszte-legj!” fogással tiszteletadást. („E-5.” 4. füzet 188—190., 192—194. p.)

295—298. p. A „vezénylő parancsnok”-ot külön megemlíti a szabályzat, mint aki — kivéve, ha puskával van felszerelve — úgy tiszteleg, mint ahogy az egyes csendőrré van előírva. Hátulról előző főljebbvaló előtt a csapat nem teljesít tiszteletadást, csak a parancsnok tiszteleg. Kerékpáros alakulat nem teljesít tiszteletadást, csak a vezénylésre jogosult parancsnok tiszteleg. Lóháton ülő csapat fővetéssel teljesíti a tiszteletadást, a karddal felszerelt parancsnokok a fővetéshez kardot rántanak.

Eddig a „tisztelegő csapat parancsnoka” kifejezést használta a szabályzat, akire nézve meg volt az is határozva, hogy — a saját személyére — a tiszteletadás vezénylése után, a visszakoázás előtt tisztelegjen.

Az arcvonalban álló század- és szakaszparancsnokok magatartása is meg volt határozva, valamint az altiszté, mint parancsnoké is.

A hátulról előző főljebbvaló előtt is tiszteletadásra kellett vezényelni a csapatot.

Kerékpáros alakulat eddig fővetéssel teljesítette a tiszteletadást. A lóháton kivonuló csapat a kardok kirántásával és fővetéssel teljesítette a tiszteletadást. („E-5.” 4. füzet 158., 181. és 191. p., „E-6.” 37. §. 487. p. és „E-7.” 4. füzet 57. §. 220. p.)

299. p. A tiszteletadást akkor kell vezényelni, ha az, akinek a tiszteletadás szól, a csapatot 20 m-re megközelítette. Visszakozni pedig akkor kell, ha a főljebbvaló a csapatot, illetve a csapat öt 20 m-re túlhaladta.

Eddig ez a csapatok tiszteletadásánál nem volt megemlítve, de a „Fogadás” fejezetnél írtakból következtethető volt. („E-5.” 4. füzet 209. és 212. p.)

301. p. „Imá-hoz!” csak állóhelyben vezényelhető, a gyalog kivonult csapat „Lábhoz” vett puskával „Vigyázz!”-ban áll és csak a vezénylésre jogosult parancsnokok tisztelegnek.

Eddig a csapat „Lábhoz” vett puskával balkézrel tiszteleg és az összes — kivont karddal álló — tiszt s altiszt a kardját lesüllyesztette. („E-5.” 4. füzet 134., 158., 168. és 178. p.)

303. p. Az „E-alap” az „Elvonulás jobbra (balra)!” figyelmeztetőre történő elvonulást csak a Szolg. Szab. I. R. 542. pontjában meghatározott esetekre korlátozza.

Eddig menetek alatt, az előjáró előtti elvonulás végett is vezényelhető volt. („E-5.” 4. füzet 224. p.)

A csendőrrjárór tiszteletadását a Szut. 94. és 278., valamint a Szolg. Szab. I. R. 482. pontja szabályozza.

9. §. Diszolgések.

A) A kivonulás.

314. p. A díszolgések „Csapatszemplék” vagy „Diszkivonulások” lehetnek.

Eddig a „díszszemle” lehetett „az állandó helyőrségben elrendelt díszszemle” vagy „karhatalmi alkalmazás vagy gyakorlatok közepette elrendelt díszszemle.” („E-5.” 4. füzet 197. p.)

318. p. A díszolgéseknél a gyalogcsendőr (-század) a szuronyt feltűzi. Ez újítás, a régi szabályzat nem ismerte.

B) A fogadás.

320. és 327. p. A szemléttartó, vagy a legmagasabb előjáró fogadásához önálló rajok és szakaszok — elvileg — „Vonal”-ban álljanak fel. A fogadás — elvileg — jobbról történik, ha a helyi viszonyok balról való fogadást tesznek szükségessé, akkor „Fogadás balról!” figyelmeztetőt rendel el a parancsnok.

Eddig csak a szakaszra volt csak kimondva, hogy a fogadáshoz „Vonal”-ban kell felállani, a rajról említés sem volt téve. („E-5.” 4. füzet 138. p.)

328., 329. és 332. p. Amikor a szemléttartó a fogadási szárnyat 50 m-re megközelítette, akkor kell a tiszteletadást vezényelni. (L. 295. p.) A tiszteletadás vezénylése után a parancsnok jelentéstételre járuljon az előjáró elé. Lovasított parancsnok — ha a hely megengedi — vágóban lovagoljon a szemléttartó elé. A jelentésttevő parancsnok a szemlélt kövesse — a csapat megszemlélése alatt — 3 méter táv- és térközre a csapattal ellentétes oldalon, szemle után kérje a szemléttartó további parancsát.

Eddig a tiszteletadás vezénylésének időpontja a csapatok nagysága szerint különböző távolságokon volt meghatározva, századig bezárólag 50 m. volt. Nem volt meghatározva, hogy

Az egyes csendőr tiszteletadása. (8. §. I./A—C.)

Tiszteletadást										nem	Megjegyzés	
teljesítő helyzete ^{2 15 16}		szabadban	szobában ¹	szabadban	szobában ¹	szabadban	szobában ¹	teljesít				
		tisztelgessel	fővetéssel	főhajtással								
G y a l o g	p u s k a n é l k ü l	á l l v a ⁸	főveggel	szolgálati jelvénnel	/	/	1 Vasúti kocsik, hajófilék szobának számítanak. (270/1. p.) 2 Ha több csendőr van együtt, az aki a közeledő előjárást legelőször észreveszi, figyelmeztesse „Tisztelegj!” szóval a többit. (250. p.) 3 Előzetes arcbafordulás után. (245/4. p.) 4 Belépés előtt a főveget le kell venni. (251/1. p.) 5 Előzőleg a jobb kezét tegye szabaddá, fűzze ki a karját. (249/1-2. p.) 6 Balkézrel tiszteleg. (249/2. p.) 7 Az ország Kormányzója stb. előtt meg kell állni és arcbafordulni. Kivéve, ha a csendőr lovat vezet. (246—247. p.) 8 Csak az alantosok (alárendeltek) tiszteletadását szabad — illetve maradvány — főhajtással viszonzni. (251/3. p.) 9 Pl. nyári vendéglő kerthelyiségében. (251/3. p.) 10 Hátracsavart karabéllyal a tiszteletadást — általában — úgy kell teljesíteni, mint puskával. (256/3.) 11 A Szolg. Szab. I. R. 541. p.-jában felsorolt esetekben a 479. p. 1. bek. szerint állva: „Puskával tisztelegj!” fogással és fővetéssel. (257—258. p.) 12 Az ország Kormányzója előtt a járóművek illő lassú ütemben haladjanak. (272/1. p.) 13 A csendőr — ha éppen ül — a tiszteletadást úgy teljesíti. (270/1. p.) 14 Kerékpáron előjáró elé járuló csendőr — megfelelő távolságban — szálljon le a kerékpárról. (271. p.) 15 Karddal csak a csapat élén álló — a tiszteletadás vezénylésére jogosult — tiszt tiszteleg. (260. p.) 16 Lohálon a tiszteletadást — bármely járműben — oly elvek szerint kell teljesíteni, mint gyalog, de arcbafordulni nem kell. Az ország Kormányzója stb. előtt lépésben kell a tiszteletadást teljesíteni. (268—267.) 17 Pl.: sétatereken. A tisztelgést a 244. p. 2. bek. szerint kell teljesíteni.
				szolgálati jelvény nélkül	/	
			főveg nélküli	tiszt	/	/	.	
				legénység	.	.	/	/	.	.	.	
			jobb kezében tart valamit, karonfogva áll	/ ⁸	.	.	/ ⁴	/	.	.	.	
			jobb keze sérült, beteget támogat vele	/ ⁸	.	.	/ ⁴	
			mindkét kezében tart valamit	.	.	/	/	
			kétkezével támogat valakit	.	.	/	/	
		m e n e t k ö z b e n ⁷	főveggel	szolgálati jelvénnel	/	/		
				szolgálati jelvény nélkül	/		
			főveg nélküli	tiszt	/	/	.	
				legénység	.	.	/	/	.	.	.	
	lovat vezető ⁷		.	.	/			
	jobb kezében visz valamit, karonfogva halad		/ ⁸	.	.	/ ⁴	.	.	.			
	jobb keze sérült, beteget támogat vele		/ ⁸	.	.	/ ⁴	.	.	.			
	mindkét kezében visz valamit		.	.	/	/	.	.	.			
	két kézzel támogat valakit	.	.	/	/	.	.	.				
	ü l v e ⁵	főveggel	nyilvános helyen	/ ¹⁷			
		főveg nélküli	/	/	.			
		állva ⁹	.	.	/	/	.	.	.			
	p u s k á v al ¹⁰	menetközben	.	.	/	/	.	.	.			
		örül felállítva ³	.	.	/ ¹¹			
		kerékpár- -on ülve	/			
	K e r é k p á r o n é s j á r m ű v ö n ¹²	kerékpár- -t tolva ¹⁴	.	.	/			
gépjármű vezetője, a fogatolt jármű hajtója, ha a jármű áll			.	.	/	.	.	.				
járművön ülő, de azt nem vezető (hajtó) ¹³		puska nélkül	/				
		puskával	.	.	/	.	.	.				

Halásznak a téli Balatonban.

(vitéz Balázs Piri alez. felv.)

a szemléttartót a jelentésttevő parancsnok hány méterre kísérrje. („E-5.” 4. füzet 208. és 210. p.)

C) A díszmenet.

334. és 337. p. A díszmenet — rendszerint — a fogadás alakzatából indul meg. (L. 220. pontot.) A díszmenetet — elvileg — menetalakzatban hajtják végre. (L. 175. p. 2. bekezdését és 205. pontot.) A díszmenethez a csapat a „Díszmenet jobbra (balra)! Irány...!” vezényszóra alakul meg és „Raj (Szakasz stb.) in-dulj!” vezényszóra indul meg. A díszmenet oldala felé kell igazodni. Fővetést a szemléttartó előljáró előtt 20 m-re kell vezényelni. Akkor kell vezényelni a „Vi-gyázz!”-t, ha a csapat a szemléttartót 20 m-re túlhaladta.

Eddig csak a szakasztól volt meghatározva a díszmenet alakzata. („Oszlop”-ban.) A díszmenethez való megalakulás után a „Díszmenet jobbra (balra)!” figyelmeztetőre a csapat a díszmenetszárnya felé irányt és igazodást vett. Fővetést 25 m-re a szemléttartó előtt kellett vezényelni és a „Vi-gyázz!”-t pedig, mikor a csapat a szemléttartót 25 m-re túlhaladta. Az irányt vezető tisztés fővetést csak a szemléttartó előtt 3 m-re teljesítette és öt 3 m-rel túlhaladva visszakozott. („E-5.” 4. füzet 214., 218—219. és 223. pont, valamint az 1. és 4. mell.)

11. §. Csatárkiképzés. Gyalog.

Harcban a csendőrt csatárnak nevezzük. Az „E-Alap.” a csatárkiképzést a puskás csatár szempontjából tárgyalja.

Az „E-Alap.” a csatárkiképzés §-ában a csatárnak, mint önállóan vagy kisebb köteléken belül (járőr tagja) alkalmazott egyes csendőrnek számos harchelyeztben való magatartását — bár csak vezér-

szavakban — részleteiben is tárgyalja. Ezért nemcsak az „E-5.” 2. f. 15. §-ában, — főként címszavakban — írottakat foglalja magában, hanem a csatárkiképzéssel érintett más szabályzatokból is átvett egyes részleteket.

404., 406—407. p. Az „E-Alap.” a csatárkiképzés menetének sorrendjét megváltoztatta:

a csatárt először — érdeklődése felébresztése érdekében — kis feladat elé kell állítani s a megoldás kitervelését és végrehajtását — anélkül, hogy őt ebben befolyásolnánk — rá kell bízni,

a csatárt — érdeklődése felébresztése után — meg kell ismertetni azokkal a helyes gyakorlatias módokkal, amelyekkel a saját elgondolású tervét legügyesebben végrehajthatja. A kiképzésnek ebben a szakában a csatár magatartását már részleteiben is el kell bírálni,

a kiképzés előrehaladásával jól kiképzett osztagokkal be kell mutatni a harc és haremódok lényegét és e bemutató gyakorlat közben meg kell magyarázni a tűzfegyverek és a harcheszközök egymást kiegészítő hatását, valamint az együttműködésben rejlő erőt.

A kiképzés egyes szakaszai közben a csatárt időnkint éles löszerrel végrehajtott kis gyakorlatok keretébe is be kell állítani.

Eddig a csatárkiképzés megkezdése előtt kellett jól kiképzett osztagokkal a haremódok és a harcéljárás lényegét bemutatni stb., csak azután lehetett hozzáfogni az egyes embernek csatárra való kiképzéséhez. Az „E-Alap.” elhagyta annak felsorolását is, hogy a csatárt először egyenkint, majd kisebb csoportokban, puská nélkül, majd puskával, felszereléssel stb. oktassuk, („E-5.” 2. f. 100., 102—103. p.)

405. p. Az előbb mondottak következményeként módosult azon ismereteknek csoportosítása és tartalma is, amelyekre a csatárt a csatárkiképzés folyamán meg kell tanítani. Most — a csatárkiképzés anyaga — öt fejezetre van osztva, a kiképzés menetének és a harc közben bekövetkező teendők sorrendjének és a H. Sz., valamint egyéb utasítások megfelelő részleteit érintő rendelkezések figyelembevétele mellett.

Eddig a csatár különböző helyzetekben való magatartása fejezte a tizenkét pontra történt beosztás alapját. („E-5.” 2. f. 101. p.)

1. Terepismeret, terepmegítélés és terepkihhasználás.

408—412. p. A terepismeret beállítása a csatárkiképzésbe új dolog, mert ez lényegében nem más, mint a tereptannak a csatárkiképzés alatti gyakorlati oktatása.

Ezekhez a pontokhoz tartozó többi rész — elvi szempontból — általában megegyezik a régi szabályzat vonatkozó rendelkezéseivel, de az „E-Alap.” rövidében és más csoportosításban írja elő azokat az irányelveket, amelyek alapján a csatárt a terep megítélésére és a terep kihhasználására ki kell képezni. (Vessük össze az „E-Alap.” 408—412. pontjait az „E-5.” 2. f. 104—107. pontjaival.)

2. Magatartás a tüzelőállásban.

413—416. p. Ez a fejezet magában foglalja a csatárnak a tüzelőállás kiválasztásában, elfoglalásában, berendezésében, megerősítésében, a célok stb. megfigyelésében és a távolságuk megbecslésében és a tüzfegyelemben való kiképzését. A tüzelőállás helyes elfoglalásához a 86—93. pontokban foglaltak ismeretére is szükség van.

A régi szabályzat — az előbb felsorolt kiképzési ismereteket — szétszórtan, a csatárkiképzés több pontjában, részben a raj harcéljárásánál és a Lőutasításban is tárgyalta. (Lásd többek között az „E-5.” 1. f. 26. p. e); a 2. f. 101/b) és d) 108., 110., 190. pontjait és az „E-25.” 1. f. I. Rész 12—13. §§-ait.)

3. A mozgás és a tűz.

417—420. p. A harc két eleme: a mozgás és a tűz. E kettő oktatásának lényege és gerince: harcban lehetőleg rejtve kell mozogni, szomszédok — ellenség által megfigyelt — mozgását tűzzel kell támogatni és a szomszédok tüzeit előremozgásra kell kihasználni. Ez a fejezet röviden érinti még a rohamhoz való előkészületet is, melyet részletesen — a kézítusával együtt — a 12. §. tárgyal.

A régi szabályzat a tűz és mozgást — fordított sorrendben — és a rohamhoz való előkészületek oktatását általában hasonló elvek alapján írta elő. („E-5.” 1. f. 26. p. a) és c) alpontjai és a 2. f. 101. p. e) és f) alpontjai, valamint a 113—114. p.)

4. A csatár harcéljárása.

421—427. p. Ez a fejezet a harcéljárás 3 fő ágazatának: a támadás, védelem és visszavonulás lényegét, célját és végrehajtását és ezek egymásba kapcsolódását s átmenetét tárgyalja. A lovassággal, a harcokocsikkal és a repülőkkel szemben tanúsítandó magatartással kapcsolatosan megemlíti a hátunkban *ejtőernyővel* leereszkedett ellenséget is. Ezenkívül még — a legkülönbéle harcélhelyzetre — többféle harcélv ismertetését is előírja.

Ebben a fejezetben tárgyalt harcéljárási elveket a régi szabályzat az „E-5.” 1. f. 19—25., a 2. f. a 101/i), j), k),

107/e—h. és a 115—118. pontjai, valamint a H. Sz. II. R. 18. §-a tárgyalják.

5. A csatár magatartása önálló alkalmazás esetén.

428—429. p. Ezekben a pontokban külön-külön — H. Sz.-ra való általános hivatkozás mellett — a részletekre kiterjedően van tárgyalva a csatár mint figyelő (őrszem), mint terepkutató (közelbiztosító), mint járőr, mint hírszerző és mint összekötő közeg. Az eddigi előírástól eltérő a szétugrasztott járőrök gyülekezési helyének a meghatározása. E szerint a szétugrasztott járőrnek — ha más parancsot nem kapott — a menetvonalán a szétugrasztás helyétől visszafelé számított egy km-re kell gyülekeznie.

A csatár önálló alkalmazásának eseteit és az ily viszonyok alatti magatartását az „E-5.” 2. f. 101. p. 1) alpontja, a 102., 120—121., 123. és 244. pontjai, valamint a H. Sz. I. Rész 1. f. 20. §. B) fejezete, a 266., 318., 320., 324. és 402. és a H. Sz. II. R. 35. pontjai tárgyalják. Az „E-Alap.” által meghonosított „hírvívő”-t a régi szabályzat „jelentőfutó”-nak nevezte. A szétugrasztott járőrnek az előre megjelölt ponton kellett gyülekeznie. (L! „E-5.” 2. f. 123. és a H. Sz. I. R. 1. f. 250. pontját.)

16. §. Harc gyalog.

A raj harcban.

1. Vezetés.

605—607. p. E pontok tartalmilag megegyeznek az „E-5.” 2. füzet 162—165. pontjaiban írtakkal. Elmaradt a 166. pontnak a két részre osztott raj esetére vonatkozó rendelkezései.

2. Harcalakzatok.

608—611. p. A raj harcalakzatai — általában — az előnyomuláshoz a „Csatároszlop” és a támadáshoz a „Csatárlánc”. Ha a terep kihhasználása miatt nem lenne célszerű a rajt alakzatba szorítani, akkor „Csoportba!”-n is elhelyezkedhetnek, illetve mozoghatnak a raj csatárai.

A Csatároszlop mélysége — a raj létszáma szerint — kb. 50 m, szélessége 1—2 m, a csatárok egymás mögötti távkoze 4—5 m, a Csatárlánc mélysége 5—10 m, szélessége megegyezik a csatároszlop mélységével, a csatárok egymástól 4—5 m térközre vannak. A csatárok tér- és távkozeit, a raj kiterjedését a rajparancsnok a terep, feladat stb. figyelembevételével másképp is szabályozhatja, de 12 fős rajnál 60 m-nél mélyebb, vagy szélesebb kiterjedés nem kívánatos.

Eddig a „Csoportba!”-n való elhelyezkedést nem említette a szabályzat. Helyette megengedte, hogy a rajparancsnok intézkedéssel minden „más célszerű és szükséges harcalakzat”-ot, többek között a megosztott rajra nézve a vegyes alakzatot is felvetethessen. A csatároszlop a megközelítés alakzata volt. A raj harcalakzataiban a mélység, illetve szélesség 50 m., a tér- illetve távköz pedig 3—4 m. volt. Az egyes harcalakzatok előnyei és hátrányai hosszabban voltak leírva, mint most. („E-5.” 2. füzet 167—172. p.)

612—615. p. A harcalakzat felvételére vonatkozó parancsban, ha a raj kiterjedését, vagy a tér- és távközt szabályozni akarjuk, akkor a vonatkozó számok után, vagy előtt meg kell mondani, hogy mire vonatkozik. P.: „.....40 m kiterjedés!.....!”, vagy „.....! Térköz 6 méter!!”. A parancspéldák között a raj megosztott alkalmazására is van példa. A harcalakzatból a rajjal „.....Sorakozó!” vezény-

Nana... hiba van!...

(Reviczky szds. felv.)

szóval mehetünk át zártrendű alakzatba, ezt eddig külön fejezet tárgyalta. (L. „E-5.“ 2. f. 237. p.)

Eddig a szabályzat, ha a megalakítás iránya erősen eltért az eredeti iránytól, elrendelte, hogy először a rajt az új irányba kell fordítani. Meg volt nevezve, hogy az egyes harc alakzatban ki az iránycsatár. Az „E-Alap.“ a „Mozgás harc alakzatban“ fejezetnél (L! 618. p.) említi az iránycsatárt. Eddig csatároszlopot csak előremozgásban, a csatárláncot pedig mind előremozgásban, mind helyben alakíthattuk meg. Az „E“-alap erről említést sem tesz, következményeként ez most nincs korlátozva. A parancs-példák is ennek megfelelő csoportosításban voltak adva. Azonkívül külön meg volt említve, hogy miként kell egyik harc alakzathól a másikba átmenni. A légvédelemre is voltak parancspéldák adva. Az „E-Alap.“ ez utóbbi esetet is a „Mozgás harc alakzatban“ fejezetben (L! 628. p.) tárgyalja. („E-5.“ 2. f. 173—180. p.)

3. Mozgás harc alakzatban.

Az „E-Alap.“ ebben a fejezetben külön-külön tárgyalja a harc alakzatban való mozgást és a tüzelő-állás elfoglalását az előnyomulás és támadás alatt, valamint a védelmi elhelyezkedést is.

Eddig a harc alakzatban való mozgás fejezete a megközelítés alatti és a támadó alakzatban való mozgásra és a tüzelő-állás elfoglalására tagozódott. („E-5.“ 2. f. 18. §. IV. fej.)

616—619. p. Ellenségtől megfigyelt területen vagy tűzben a raj oldalmozgást ne végezzen. A rajparancsnok az ellenség felé eső oldalon tartózkodjék. Irányt csatároszlopban az élcsatár, egyéb alakzatban a rajközép, vagy a kijelölt csatár vezeteli,

Eddig hatásos ellenséges tűzben a fedezék vagy álcá mögötti oldalmozgás meg volt engedve és ily tűzben a rajparancsnoknak a raja vonalában kellett tartózkodnia. Csatárláncban a „középcsatár“, megosztott rajnál a rajparancsnok vezette rész vezette az irányt. („E-5.“ 2. f. 176., 181—183. p.)

620—624. p. *Előnyomulás* alatti mozgással kapcsolatban az „E-Alap.“-ban a raj gyülekeztetésére adott példák eltérők az eddigiektől: „Gyülekezés kettessel az árokig! Bakó és Ordas csendőrök — *előre!*“ — „Gyülekezés egyenkint hátra a tanyába! Rajparancsnokhelyettes és Bálint csendőr — *hátra!*“

A régi szabályzat itt is intézkedett a nyitott zárócsapó és tölténytáska becsukására. Az „E-Alap.“ ezt csak a támadó alakzatban való mozgásnál tárgyalja. (L. 636. p.)

Eddig a mozgás elrendelésére vonatkozó példák külön-külön meg voltak jelölve aszerint, hogy állóhelyből előre, hátra vagy oldalba, vagy irányváltoztatásra stb. vonatkoztak. Gyülekezésre a mostani „.....előre!“, „.....hátra!“ parancsszavak helyett: „....indulj!“ vezényszót kellett adni. Pl. „Hátra a bozótba egyesével gyülekezés! N. indulj!“ A rajparancsnokhelyettes, mint akinek az első résszel kell hátra menni, külön nem lett kijelölve. Az „E-Alap.“ elhagyta a „Mozgás harc alakzatban“ fejezetnél a „Fedezés“ és „Rejtőzés!“ figyelmeztetőket is, mert a 97. p. 2. bekezdésében már megmondotta, hogy a tüzelőállásból a csendőr „Fedezés!“ stb. vezényszóra visszakozzék és a 414. p.-nál is már hangsúlyozta, hogy a csatár a tüzelőállást úgy válassza, hogy ...nyújtson természetes fedezést és rejtőzést. Ebből következik, hogy a csatárnak öntevékenyen kell — ha a feladata megengedi — fedezésre és rejtőzésre törekednie. („E-5.“ 2. f. 184—193. p.)

Ismétlés.

(Reviczky szds. felv.)

625—626. p. *Támadásban* az új tüzelőállásba való előrerohanást, az ellenséges tűz ellen való védekezés céljából, pillanatokra terjedő le-levágódással meg is lehet szakítani. Rajnészekkel történt előreszökellések közben a rajparancsnok időnkint — a megjelölt új tüzelőállásban — szedje össze a raját.

627—628. p. Alacsonyán szálló ellenséges repülő megjelenésekor a kijelölt lövészek (L. 182. p.) parancs nélkül is tüzelnek. Ha a rajparancsnok az egész rajjal akar tüzelteni: „Légvédelemhez *tüzelőállás*“ vezényszót kell adnia. Ehhez legalkalmasabb az álló, magas-térdelő, esetleg a háton fekvő testhelyzet, kötelékben lévő raj — légvédelem céljából — csak parancsra foglalhat tüzelőállást.

Eddig „Légvédelmi tüzelőállás!“ volt a vezényszó. A háton fekvő testhelyzet meg sem volt említve. Ellenséges repülő megjelenésekor a kötelékben lévő raj a „Tagozódás!“ (E—5.“ 2. f. 343. és 378. p.) elrendelések megfelelő harcalakzatot vett fel. Az „E-Alap“ a „Tagozódás!“-t nem ismeri, ehelyett a szakparancsnok „Oszlopiadó!“-t (Lásd 647. p.) vezényel. („E—5.“ 2. f. 189/L., 194—201. p.)

629. p. Ez a pont a rajt *védelemben* tárgyalja. Nem lehet összehasonlítani az „E—5.“ 2. f. 267—272. pontjaiban írottakkal, mert ez utóbbi, egész más szempontból, részleteiben is tárgyalja a raj magatartását védelemben.

4. Tüzelés.

630—640. p. Első tüzelőállásban rajban a csatár a tüzet parancs nélkül csak önvédelemből kezdheti meg. Megváltozott a tűzparancs úgy a csatártűz elrendelésénél: „1. raj! Csátártűz! *Tüzelj!*“, mint a vezetett tüzelésnél is: „1. raj! A bokrok szélén.... ellenség! *Tüzelj!*“, mint a „tűzrajtaütés“-nél is: „Tűzrajtaütés! Közeledő járőr....! Tűz megkezdés sípjelemre!“ A csatárok a „Tűzet szüntess!“ után fedezhetik magukat. Ha újból ugyanarra a céltárgyra akarunk tüzelni, „Tüzelj!“ figyelmeztetőt kell adni. A 637. pontban a repülő ellen irányuló tüzelésnél ismét előfordul — az egyébként elhagyott — „Tüzelés!“ figyelmeztető.

Eddig a rajkötelékben álló csatárnak bővebb tere volt a tűzparancs előtti tüzeléshez. (L. „E—5.“ 2. f. 252. p. Az „E—5.“ 2. f. 207. és 209. p.-jaiban a csatártűz és vezetett tűz, valamint a tüzzel való rajtaütés elrendeléséhez adott tűzparancs példák különböznek az „E-alap“-ban felsorolt példától. Pl. csatártűzet csak a „Csátártűz!“ szóval kellett vezényelni. „Tűzet szüntess!“ után csak parancsra lehetett teljes fedezésbe visszamenni. Ugyanarra a céltárgyra újból való

tüzeléshez „Csátártűz!“-et vagy „Vezetett tűz!“-et kellett vezényelni. A légvédelmi tüzelésre vonatkozó tűzparancs — az eddig mondottak értelmében — szintén megváltozott. („E—5.“ 2. f. 202—215. p.)

5. Roham.

Ez a fejezet nem tartalmaz lényegbe vágó eltérést a régi szabályzattal szemben. Az „E-Alap.“ nem tesz említést a raj rohamánál a kürtösről. (Vessük össze az „E-Alap“ 641—644. pontjait az „E—5.“ 2. f. 226—231. pontjaival.)

Az „E-alap“ — az eddig ismertetett anyaggal — nincs kimerítve. De lapunk csak oly mértékben óhajtott foglalkozni ezzel, amennyiben az „E-alap.“ az örsök átképzését érinti.

A Tárgymutató és a Figyelőlapok egységesítése és egyszerűsítése.

Irta: BIRÓ KÁLMÁN százados.

(Befejező közlemény.)

Mindezek után pedig lássuk a Nyilvántartási lapok felfektetésének, vezetésének és kezelésének részleteit:

1. A büntett, vétség vagy kihágás miatt feljelentett összes egyenekről (tettesek, felbujtók, bűnsegédek, orgazdák és bűnpártolók) és az ellenük tett feljelentésekről — tekintet nélkül arra, hogy a feljelentett egyének állandóan az örskörletben laknak-e vagy nem — az előélet pontosabb megállapíthatása végett „Nyilvántartási lap“-okat kell vezetni.

2. A Nyilvántartási lapot valamely feljelentett egyenről az első feljelentés alkalmával kell felfektetni, amelyet az esetleges későbbi feljelentések alkalmával már csak kiegészíteni kell.

Valamely Nyilvántartási lapnak a felfektetése, illetve kiegészítése annak a járőrvezetőnek a feljelentés megszerkesztésével együtt járó kötelessége, aki a vonatkozó fogalmazványt készítette.

3. A Nyilvántartási lapok 11 x 8 cm nagyságúak és rendszerint halvány rózsaszínű kartonlapból készülnek. Felfektetésük és vezetésük az alábbiak szerint történik:

Az első feljelentés alkalmával a Nyilvántartási lap felső részének a közepére feltünőbb betűkkel (gépirás esetében mind nagybetűkkel) aláhúzva felírjuk a feljelentett egyén vezeték- és keresztnévét. A vezetéknev előtt esetleg használt megkülönböztető betűt — mivel ez nem anyakönyv szerinti névet jelent — nem kell figyelembe venni. Ha azonban ez a megkülönböztető betű valamely anyakönyvben is szereplő kettős vezetéknev egyikének a rövidítése, akkor ezt a kettős nevet rövidítés nélkül kell leírni. Pl. „B. Kiss József“ helyett: „Buza-Kiss József“.

Hasonlóképpen rövidítés nélkül kell leírni a keresztnév előtt esetleg szereplő és szintén a keresztnév jelentő betűt is. Pl. „Kovács J. András“ helyett „Kovács József-András“.

4. Nyilvántartásba vett férjes, özvegy vagy elvált nőkről két Nyilvántartási lapot kell felfektetni: az egyiket, — amelyet „főlap“-nak nevezünk és amely halványrózsaszínű, — leánykori nevükkel ellátva, amely alatt a férjzett nevet csupán zárójelben tüntetjük fel, a második pedig, — amelyet „mutatólap“-nak nevezünk és amely halványkék színű, — férjzett nevükről kiállítva. (L. 2. számú ábrát.) Vezetni azon-

ban csak a főlapot kell, míg a mutatólapon csupán arra kell hivatkozni, hogy a nyilvántartási adatok milyen név alatt találhatók. Pl.: főlap: „Varga Mária (Göde Sándorné)“, mutatólap: „Göde Sándorné. L! Varga Mária“.

Ha a nő a nyilvántartásbavétel után köt házasságot, akkor eddigi Nyilvántartási lapján, — mint főlapon, — neve alatt zárójelben férjezett nevét feltüntetjük, a férjezett nevével ellátott mutatólapot pedig felfektetjük.

----- 11 cm -----

Deák Gizella
(Ferenczi Jánosné)

Sóly, 1902. Balatonalmádi

1935. III. 5. Lopás vétsége. Veszprémi jbság. 122/1935.
1936. VII. 9. Tul. ell. kih. „ „ 371/1936.
1937. IX. 3. Lopás vétsége. „ „ 495/1937.
1937. XII. 2. Baromfilopások és titkos kéjelgés gyanuja
alatt áll.

Főlap (halvány rózsaszín)

8 cm

Ferenczi Jánosné
L! Deák Gizella

Mutatólap (halvány kékszín)

8 cm

} Kitérés rész

D

Betűjelzőlap (fehér)

9 cm

Ha a nő újabb házasságot köt, akkor a főlapon férjezett nevét helyesbítjük, régi mutatólapját megsemmisítjük és helyette újabb férjezett nevével ellátott mutatólapot fektetünk fel.

5. Ugyancsak két Nyilvántartási lapot kell vezetni — az előbbi pontban meghatározott szabályok szerint — azokról a nyilvántartásba vett egyénekről, akik a nyilvántartásbavétel előtti 10 évben nevüket megváltoztatták. Ilyen esetben főlapnak az új névvel ellátott lapot, mutatólapnak pedig a régi névvel ellátott lapot kell tekinteni.

Ha a névváltoztatás a nyilvántartásbavétel után történik, akkor új főlapot kell kiállítani, amelyre a régi főlap adatait át kell vezetni, majd a régi főlap megsemmisítése mellett egyidejűleg még mutatólapot is kell felfektetni. A főlapon az új név alatt zárójelben a régi nevet kell feltüntetni, a régi névvel ellátott mutatólapon pedig az új névre kell hivatkozni. Pl. főlap: „Barna Aladár. (Braun Aladár)“, mutatólap: „Braun Aladár. L! Barna Aladár“.

6. Azokról a nyilvántartásba vett egyénekről, akik rendes nevükön kívül ál-, művészi, írói, gunyvagy megkülönböztető nevet is használnak, illetve ilyenek alatt is ismeretesek, a rendes nevükkel ellátott Nyilvántartási lapon kívül még annyi lapot kell felfektetni, ahány megkülönböztető, stb. nevük van. Ilyenkor főlapnak a rendes névvel ellátott lapot kell tekinteni, a többiek pedig mind mutatólapnak.

A főlapon a név alatt zárójelben az összes többi neveket fel kell tüntetni, minden egyes mutatólapon pedig a főlapon lévő névre kell hivatkozni. Pl. főlap: „Balogh Gerő. (Tuta)“, mutatólap: „Tuta. L! Balogh Gerő“.

7. Az esetleges főnemesi, nemesi vagy vitézi jelző és a tudori cím (dr.) a gyakorlati életben megkülönböztetésül szolgál ugyan, de a nyilvántartás szempontjából ezeket nem kell megkülönböztető névnek tekinteni. Éppen ezért ezeket mindig a név után kell feltüntetni.

8. Kettős vezetéknévvel (Buza-Kiss József) rendelkező egyénekről, — ha más okok a mutatólapot nem teszik szükségessé — csak főlapot kell felfektetni.

9. A név, illetve a 4—6. pontokban felsorolt adatok alatt teljesen a bal szélén kezdve feltüntetjük az illető születési helyét és évét, teljesen a jobb széléig kiírva pedig könnyen gumizható fekete írónnal azt a várost vagy községet jegyezzük fel, ahol az illető állandóan tartózkodik.

A születési és az állandó tartózkodási hely közötti üres rész a nem férjezett nőknél az esetleges későbbi férjezett nevének, férfiaknál pedig az esetleg később ismeretessé váló ál-, művészi, stb. nevek feltüntetésére szolgál.

10. A születési, illetve az állandó tartózkodási hely alá, a lap teljes szélességét kihasználva feljegyezzük, hogy az illető mikor (fogalmazvány kelte), miért, hová és mily szám alatt lett feljelentve. Pl. „1937. XII. 7. Lopás vétsége. Veszprémi jbság. 419/1937“. A számnál a megkülönböztető jelzést (bűn.) nem kell feltüntetni. Amely büncselekménynek a törvény értelmében csak büntette, vagy csak vétsége van, ott a minősítést felemlíteni nem kell. A későbbi feljelentéseket folytatólag ugyanúgy jegyezzük rá a lapra, mint az első feljelentést

11. A nyilvántartási lapok akár kézírással, akár gépirással, sőt kéz- és gépirással vegyesen is vezethetők.

Ha valamely Nyilvántartási lap első oldala megtelik, akkor a vezetést a hátsóoldalon kell folytatni, ha pedig ez az oldal sem lenne elég, akkor füzőcérnával a Nyilvántartási laphoz új kartonlapot kell fűzni.

12. A Nyilvántartási lapokat az alábbi betűrend szerint kell tartani: A, Á, B, C, D, E, É, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, Ö, P, R, S, T, U, Ú, V, W, X, Y, Z.

Ez a betűrend nemcsak a vezetéknevek kezdőbetűjére, hanem az azonos betűvel kezdődő nevek egymás közötti sorrendjére is irányadó.

Ennek megfelelően tehát az azonos betűvel kezdődő vezetékneveket tartalmazó lapok helyes sorrendjének a megállapítására nézve a második betűt kell irányadónak venni. Tehát pl. „Barta” hamarabb sorol, mint „Bártfai”.

Ha a vezetékneveben nemcsak az első, hanem a második betűk is azonosak egymással, akkor a harmadik betűt kell irányadónak venni és ha az is egyezik, akkor a negyediket és így tovább.

A kevesebb betűből álló vezetéknevek mindig eléje sorol az azonos betűkkel kezdődő, de több betűből álló vezetékneveknek. Pl. „Héjj” előbb sorol, mint „Héjjas” és „Maros” előbb sorol, mint „Marosi”.

Teljesen azonos vezetékneveknél a keresztnév első, illetve második, harmadik stb. betűi döntik el a sorrendet.

Férfinév a férjezett nevet mindig mellőzi. Pl. „Göde Sándor” előbb sorol, mint „Göde Sándorné”.

Ha nemcsak a vezeték-, hanem a keresztnév is teljesen azonos, akkor a sorolásra nézve a születési hely betűi, ha pedig a születési hely is azonos, akkor a születési év korábszága az irányadó.

Ha pedig esetleg minden adat egyezne, akkor megkülönböztetésként a név alatt az egysornyi üres helyen zárójelben az anya nevét kell feltüntetni. Ilyen esetben aztán már mindegy, hogy melyik lapot helyezük előbbre.

Kettős vezetéknevnél a besorolást az első név alapján kell megejteni. Pl. „Sánta-Nagy Lajos”-t az „S” betű alá kell besorolni. Ha azonban a „Sánta” ál-, művészi-, írói-, gúny-, vagy megkülönböztető név, akkor „Nagy Lajos” felirattal fölapot és „Sánta” felirattal mutatólapot kell kiállítani.

13. A Nyilvántartási lapokat az őrsiroda-íróasztal VIII. rekeszének négy fiókjában kell tartani és pedig az A—É betűvel kezdődőket a bal felső, az F—L betűvel kezdődőket a jobb felső, az M—S betűvel kezdődőket a bal alsó és a T—Z betűvel kezdődőket a jobb alsó fiókban.

Az egyes fiókokban a lapok sorolása előlről hátrafelé történik.

Az azonos betűkkel kezdődő Nyilvántartási lapokat — a fiókokban legelső betű alatt elhelyezettek kivételével — 11 × 9 cm nagyságú fehér kartonból készült „betűjelzőlapok”-kal kell elválasztani, amelyeknek a felül kilátszó részén a megfelelő betűt fel kell tüntetni. (L. 2. sz. ábrát.)

A fiókokban az üres helyet üres Nyilvántartási lapokkal kell kitölteni és pedig úgy, hogy a lapok egymáshoz lazán tapadva, kissé hátrafelé dőljenek.

14. A Nyilvántartási lapokból minden év január havában a 10 évnél is régebbi bejegyzéseket törölni

kell. Amely lapból minden feljegyzés már törölve van, továbbá a meghaltak lapjait — az esetleges mutatólappal együtt — meg kell semmisíteni.

15. Büntettré, vagy vétségre vonatkozó feljelentések esetében — amikor csak lehetséges — a gyanúsítottnak a saját bűnügyi előéletére vonatkozó bemondását a róla esetleg már felfektetve levő Nyilvántartási lap alapján már kikérdezése alkalmával ellenőrizni kell. Ennek az eljárásnak olyan helyi nyomozásoknál, ahol a gyanúsított kikérdezésének színhelyül szolgáló épületben távbeszélő állomás van, rendszerint nem lesz akadálya.

Ha a gyanúsított kikérdezése alatt esetleges Nyilvántartási lapnak adatait a járőrnek nem áll módjában megtudni, úgy bevonulás után (tehát már a gyanúsított távollétében) a járőrvezetőnek utólag kötelessége ezt megtekinteni és ennek alapján a gyanúsítottnak saját bűnügyi előéletére vonatkozó bemondását ellenőrizni.

16. Akár a gyanúsított kikérdezése alatt, akár ezután történő ellenőrzésnél azonban figyelemmel kell lenni az alábbiakra:

A bíróság

a) az eredetileg büntetetté minősülő cselekményt a Btk. 92. §-ának alkalmazásával vétségge fokozhatta le,

b) a cselekményt a feljelentéstől eltérően minősíthette,

c) a gyanúsítottat büncselekmény, vagy bizonyíték hiányában felmenthette és

d) a bűnvádi eljárást magánindítvány visszavonása, elévülés, pertörlés, vagy közkegyelem folytán megszüntethette.

Ha azonban a gyanúsított bemondása és a Nyilvántartási lap adatai között a fentiek figyelembevételével mellett is feltűnő eltérés mutatkozik, akkor a Nyilvántartási lap adatait a feljelentés „Megjegyzés” rovatában jelteni kell.

17. Főmagánvádas ügyeknél a 15. pontban előírt eljárásnak helye nincs.

18. Ugyancsak nincs helye a 15. pontban előírt eljárásnak kihágási ügyekben sem, ha azonban gyanúsított ugyanazon természetű kihágás miatt 6 hónapon belül már fel volt jelentve, akkor ezt a körülményt a feljelentés „Megjegyzés” rovatában jelteni kell.

19. Azokat a Nyilvántartási lapokat, amelyeken 1 büntett és 1 vétség miatti (Rovott előéletű) vagy — feltéve, hogy az illető megjavulása erkölcsi romlottságának nagy foka miatt nem valószínű — három akár büntett, akár vétség miatti (Szokásos büntettes), vagy báresak egy 1921. III. t.-e 1., 2., 5—8. §-ába ütköző büntett, vagy vétség miatti (Állami és társadalmi rend szempontjából veszélyes), vagy egy kénkedés miatti (Kémgyanus), vagy egy csempészet miatti (Csempészgyanus) feljelentés szerepel az íróasztal VIII. rekeszéből ki kell emelni és — minden rájegyzés nélkül — 1 ív nagyságú dobozban és betűrendben az őrsiroda-íróasztal B. fiókjában kell őrizni.

A fiókból így kivett Nyilvántartási lapok helyébe a kérdéses egyén nevével ellátott mutatólapot kell helyezni, amelyre a „B. fiókban” szavakat kell rájegyezni.

20. Az előbbi pontban meghatározott eljárás kell követni az olyan egyének Nyilvántartási lapjával is:

a) akiket életmódjuknál, személyes tulajdonságuknál, környezetüknél, összeköttetéseiknél, vagy más feltűnő körülményeknél fogva az az alapos gyanú terhel, hogy az 1921. III. t.-c. 1., 2., 5–8. §-ába ütköző büntett vagy vétség, kémkedés vagy csempészség elkövetésére hajlammal bírnak, de ezekre nézve perrendszerű bizonyítékok még nem állanak rendelkezésre és így eddig még feljelenthetők nem voltak. (Állami és társadalmi rend szempontjából veszélyes, Kémgyanús, Csempészgyanús),

b) akiket életmódjuknál, személyes tulajdonságuknál, környezetüknél, összeköttetéseiknél, vagy más feltűnő körülményeknél fogva az az alapos gyanú terhel, hogy az a) alpont alatt fel nem sorolt más büntetett, szabadságvesztés büntetéssel büntetendő vétségeket és kihágásokat szoktak elkövetni, de errenézve perrendszerű bizonyítékok még nem állanak rendelkezésre és így eddig még feljelenthetők nem voltak, vagy pedig fel lettek ugyan már jelentve, de az illető rovott előéletűnek, vagy szokásos büntettesnek még nem tekinthető, viszont a gyanús körülmények továbbra is fennforognak. (Gyanús) és

c) akik körözve, rendőri felügyelet alá helyezve, Feltételesen szabadságolva, Kiutasítva vagy Kitiltva vannak és akik Katonaszökevények.

Az ilyen egyének Nyilvántartási lapjaira azonban a legutolsó feljegyzés után röviden rá kell jegyezni

az a) és b) alatt említett esetekben — a feljegyzés keltjének megemlítése után — a gyanú okát, pl. „1937. XII. 2. Baromfilopások és titkos kéjelgés gyanúja alatt áll”,

a c) alatt említett esetekben pedig — a vonatkozó Bűnügyi Körözések Lapja, vagy a Nyomozati Értesítő számának, évfolyamának és tételszámának, a barna Körözvény tételszámának, az Államrendészeti Zsebkönyv lapoldalának, vagy a hatósági felhívás keltjének és számának megemlítése után — azt a ténykörülmenyt, hogy az illető körözve (milyen bűncselekmény miatt), rendőri felügyelet alá helyezve (miért, mettől-meddig), feltételesen szabadságolva (milyen bűncselekményért, mettől-meddig), kiutasítva (mennyi idő tartamára), vagy kitiltva (honnan, mennyi idő tartamára) van, vagy hogy az illető katonaszökevény. Pl. „Bkl. 48/1937—7410. Lopás büntettéért körözve.”

Ha ezek a feljegyzések valamely örsre érkezett ügyirat alapján történtek, akkor ezek után az ügyirat örsön nyert iktatószámát is fel kell jegyezni. Pl. „Veszprémi fszgb. 1937. XII. 3. 1230/1937. Szándékos emberölésért 1937. XII. 1-től 1940. XI. 30-ig feltételesen szabadságolva. 430/1937.”

21. Ha az előbbi pontban meghatározott esetekben a kérdéses egyénnek — mert őt az örs előzőleg még egyszer sem jelentette fel — Nyilvántartási lapja még nincs, akkor róla a Nyilvántartási lapot fel kell fektetni és arra az előbbi pontban meghatározott feljegyzéseket a feljelentések helyére kell rájegyezni. Mutatólap ilyenkor is szükséges.

Az előbbi pont c) alpontja alatti esetekben azonban a körözött egyének és a katonaszökevények közül csak azokról kell Nyilvántartási lapot fektetni, akik az örskörletben születtek, vagy odaváló illetőségűek, vagy ott személyi vagy anyagi érdekkel rendelkeznek, vagy a bűncselekmény el-

Mikor már a betű is nehéz...
(vitéz Thassy-Plávenszky szds. felv.)

követését megelőzően huzamosabb ideig az örskörletben tartózkodtak; a rendőri felügyelet alá helyezett és feltételesen szabadságolt egyének közül csak azokról, akik az örskörletben laknak; a kiutasított egyének közül csak azokról, akik a kiutasítást megelőzően az örskörletükben huzamosabb ideig tartózkodtak, vagy ott összeköttetéseik vannak, s tartani lehet attól, hogy ott a kiutasítás ellenére is megjelennek; a kitiltott egyének közül pedig csak azokról, akiket az örskörlet területéről tiltottak ki.

A fent felsorolt egyének közül a Körözött, Kiutasított és Kitiltott egyének, valamint a Katonaszökevények Nyilvántartási lapjaihoz a Nyut. 8. melléklete szerinti „Személyleírási lapot” kell fűzni és azt olyan mérvben kell kitölteni, ahogy az a Bűnügyi Körözések Lapjában, a Nyomozati Értesítőben, illetve a bíróságok és a hatóságok felhívásaiban közölt adatok alapján lehetséges.

22. Azokat az egyéneket, akiknek a Nyilvántartási lapjai az örsiroda-íróasztal B. fiókjába kerültek, — az Állami és társadalmi rend szempontjából veszélyes, Kémgyanús és Csempészgyanúsok kivételével — a Jegyzékkönyvecskék megfelelő részében személyadataik és személyleírásuk kivonatos ismertetése, valamint ismert előző büntetéseik és jellemtulajdonságaik felsorolása mellett be kell jegyezni.

23. Nyilvántartási lapoknak az örsiroda-íróasztal B. fiókjában való külön őrzése csak akkor bír jelentőséggel, ha az azokon szereplő egyének megfelelő megfigyelés alatt állanak.

Ezért az őrs minden tagjának minden kínálkozó alkalmat meg kell ragadni arra nézve, hogy a külön őrzött Nyilvántartási lappal rendelkező egyénekről megbízható adatokat és értesítéseket szerez-hessenek.

Ezenkívül az őrsparanesnoknak kötelessége a szolgálatba vezényelt járőreit — a külön őrzött Nyilvántartási lappal rendelkező egyének névsze-rinti kijelölésével — időnkint arra utasítani, hogy az ilyen egyénekről — a körülményekhez képest — megfelelő egyének megkérdezése, vagy lesállások útján megbízható adatokat és értesítéseket szerez-zenek.

A megállapított adatok és értesülések közül azokat, amelyek a Jegyzékkönyvecskék meglevő adatait érdemlegesen kiegészítik, vagy azokkal szemben jelentős változást jelentenek, a Jegyzék-könyvecskékbe pótlólag be kell jegyezni.

Nemcsak az előnytelen, hanem a kérdéses egyén javulását mutató előnyös körülményeknek is kife-jezést kell adni, ha azok érdemlegesek és jelentősek.

24. Ha megszűnt az az ok, amely miatt valamely egyén Nyilvántartási lapja az őrsiroda-íróasztal B. fiókjába került, akkor az ilyen egyén Nyilvántartási lapját, — feltéve, hogy azon feljelentések még szere-pelnek — a visszahelyezés okának a 20. pont szabá-lyai szerint történt rájegyzése után az íróasztal VIII. rekeszébe vissza kell helyezni. Pl. „Bkl. 48/1937 —7390. Körözése visszavonva, vagy: Veszprémi főszb. 1937. XII. 4.1939/1937. Rendőri felügyelet alá helye-zése visszavonva. 432/1937.“, vagy: 1940. XI. 30. Fel-tételes szabadságát kitöltötte“. A mutatólapot ilyenkor meg kell semmisíteni.

Ha az ilyen Nyilvántartási lapokon feljelenté-sek nem szerepelnek, akkor azokat a mutatólappal együtt meg kell semmisíteni.

25. Ha akár az őrsirodaíróasztal VIII. rekeszé-ben, akár a B. fiókjában őrzött Nyilvántartási lap-pal rendelkező egyén az örskörletből végleg más örskörletbe költözik, akkor Nyilvántartási lapját — a kelt és a honnan—hová történt átköltözés tényé-nek rájegyzése és kitöltött Személyleírás lap hozzá-fűzése után — az új lakhely szerint illetékes őrsnek az esetleges mutatólappal együtt el kell küldeni. Pl. „1937. XII. 5. Vörösberényből Papkeszibe köl-tözött“.

26. Ugyancsak el kell küldeni az állandó lakhely szerint illetékes őrsnek az olyan feljelentett egyé-nek Nyilvántartási lapját is, akik — mint átvonulók — már a feljelentés megtételekor sem tartózkodtak a feljelentést tevő őrs körletében.

Az ilyen Nyilvántartási laphoz azonban Személy-leírás lapot nem kell mellékelni és a Nyilván-tartási lapra a honnan-hová történő átköltözés he-lyett azt kell rájegyezni, hogy a feljelentett egyén a kérdéses bűncselekményt melyik örskörletben követte el. Pl. „1937. XII. 6. Közlekedési kihágás. Veszprémi főszgb. 435/1937. Balatonalmádi örskör-letben“.

27. Rendőrkapitányságokkal szemben a Nyilván-tartási lapok elküldését mellőzni kell. Ilyen esetben — az esetleges visszatérésre való tekintettel — a 14. pontban meghatározott ideig a Nyilvántartási lap az őrsön marad.

A távesőves puska.

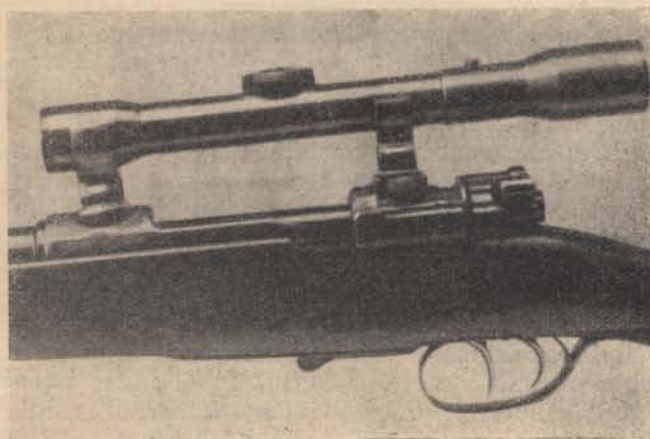
írta: FEKETE PÁL százados.

Lapunk egyik régebbi számában megjelent „A csendőrség fegyverei“ című cikk röviden említést tesz a távesőves puskáról is.

Tekintve, hogy bajtársaim nagy részének még nem volt alkalma távesőves puskát használni, azt hiszem, nem végzek felesleges munkát, ha távesőves puska lényegét, előnyeit és hátrányait ismertetem, hogy azt legalább elméletileg mindenki megismer-hesse és adott esetben tudja, hogy a távesőves pus-kával szemben milyen követelményeket támaszthat, illetve az előforduló hibákat hogyan lehet kikü-szöbölni.

A táveső (messzelátó) optikai készülék, amely-lyel a távoli tárgyakat nagyobb látószög alatt (meg-nagyobbítva), tehát közelebb látjuk, mint szabad-szemmel. A céltáveső egy, a hátsó vége felé széle-sedő 17—22 cm hosszú hengeres acéleső, melynek első végén a tárgy, hátsó végén a szemlencse van el-helyezve s a kettő között a fordítólenese.

A célzásra *fonálkereszt* szolgál, mely azonban nem mindig mutatja a kereszt alakját. A fonál-kereszt a táveső felső részén elhelyezett korong se-gítségével függőleges irányban elmozdítható.

1. sz. ábra.

A táveső a szabványos puskára két rugós tartó-készülékkel van felerősítve.

Célzásnál a puska irányzékát és célgömbjét figyelmen kívül kell hagyni, a célzás a távesőben elhelyezett fonálkereszttel történik. A fonálkereszt a távolságnak megfelelően a távesővön elhelyezett mozgatókoronggal emelhető, vagy süllyeszthető. A korongon van feltüntetve a távolságbeosztás is.

A fonálkereszt nagy előnye, hogy míg a szabad-szemmel való célzásnál három pontot — szem, né-zőke, célgömb — kell összhangba hozni, addig a cél-távesőnél csak a szem és a fonálkereszt játszik sze-repet. A szabadszemmel való célzásnál a szem és a célgömb közti távolság 70—72 cm., addig a szem és a fonálkereszt közt csak kb. 21—23 cm. távolság van. A szem ez utóbbi rövidebb távolságra sokkal jobban be tud idegződni és két pont összhangba-hozatala sokkal könnyebb, mint háromé. Természetes tehát, hogy a célzási hibák a céltávesőnél sokkal

Ki tudja?

A Nobel-díjat kapták-e nők?

kisebbség lesznek, minek következtében a lövéseredmény sokkal jobb.

Az általában használatos fonálkereszt mintákat és a velük való célzást a 2. sz. ábra szemlélteti.

2. sz. ábra.

A céltávcsőben a célt a távcső nagyítási mértékének megfelelően nagyítva látjuk. Pl. egy 400 m-re levő célt a 4x-es távcsőben a lövő oly tisztán látja, mintha az tőle csak 100 m-re lenne. E körülmény a leleplezett, szabadszemmel csak rosszul vagy egyáltalán nem látható céloknál bír különös jelentőséggel. A jobb megfigyelési lehetőségeknek, természetesen jobb lövéseredmény is a következménye. Gyakorlati tapasztalat szerint a távcsőves puska használatában jól kiképzett lövész, lövéseredményét a kétszeresére tudja növelni.

A távcsőves puskával szemben támasztott követelményeknél ne tévesszük szem elől, hogy a távcső csak a célzást és a megfigyelést könnyíti meg, a puska löszabatosságán azonban semmit sem változtat.

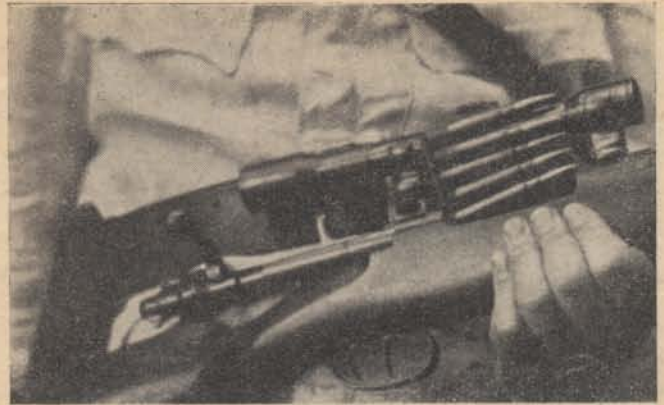
Jelenleg 2,5–4x-es nagyítású céltávcsövek vannak forgalomban. Mint minden finom műszer, a céltávcső is rázkódtatásokkal szemben igen érzékeny. A fonálkereszt könnyen elmozdul, miáltal a céltávcső teljesen hasznavehetetlenné válik. Ha tehát a céltávcső nincs használatban, a puskáról le kell venni és külön erre a célra szolgáló párnázott tokban kell tartani. Puskára felszerelt távcsővel puska-fogásokat végrehajtani, szökélni, fedezni vagy éppen közelharcot vívni nem lehet.

Ha a fonálkereszt elmozdult, a javítást csak szakember tudja eszközölni. Javítás után a távcsövet újra be kell löni. Tekintve, hogy minden puska löszabatossága más és más, ebből önként adódik, hogy minden puskához csak a saját távcsőjét lehet használni. Ha pedig a csere valamely oknál fogva mégis megtörtént, akkor a puskát a távcsővel együtt újra be kell löni.

Ködös, esős, párás időben a távcső lencségei gyorsan elhomályosodnak és gyakori törülgetést igényelnek. A lencsét csak föltétlenül tiszta és puha (flanel, szarvasbőr) anyaggal szabad törölni, mert ellenkező esetben a lencse bepiszkolódik, ami a látást zavarja, illetőleg összekarcolódik és hasznavehetetlen lesz.

A kis látómező következtében mozgó célokra való tüzelés majdnem lehetetlen, mert a helyzetét állandóan változtató célt a kis látómezőbe befogni igen nehéz. A látómező a távcső nagyítási arányával fordított viszonyban áll, vagyis minél jobban nagyít a távcső, annál kisebb a látómező.

Mivel a távcső közvetlenül a záródugattyú felett van elhelyezve, a puskát új tárral csak úgy lehet megtölteni, ha a távcsövet a puskáról leveszszük, ami a kezelést némileg nehézkessé teszi és, a tűzgyorsaság rovására megy. (3. sz. ábra.)

3. sz. ábra.

Mint minden gépnek és műszernek, úgy a céltávcsőnek is vannak előnyei és hibái, melyeket fenntebb igyekeztem röviden ismertetni. Ezek összevetése dönti el, hogy a kérdéses tárgy a hadi- és közbiztonsági követelményeknek megfelel vagy sem és rendszeresítésre érdemes-e?

Véleményem szerint a távcsőves puska bizonyos helyzetekben és körülmények között kiváló szolgálatokat tehet, de éppen érzékenysége következtében még nem jutott el a fejlődésnek arra a fokára, hogy esetleg a csendőrség általános fegyvere lehessen.

A haditengerészetről, hadihajókról.

írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** alezredes.

(5. közlemény.)

A mai flották korszerű bűvárnaszádjaira vonatkozó jellegzetes adatok a következőkben foglalhatók össze.

Víz kiszorításuk a vizen úszó naszádra vonatkoztatva 200–2880 tonna, a víz alatt úszó naszádokra vonatkoztatva pedig 300–4300 tonna között mozog. A világ legnagyobb bűvárnaszádjára a francia „Surcouf” tengeralatti cirkáló. Víz kiszorítása víz felett 2880 tonna, víz alatt 4300 tonna. A naszádok hossza 41–110 méter, legénységük 22–150 fő.

A bűvárnaszádok az összes többi hadihajóknál lassabban mozgó hajók. Ez különösen a víz alatti sebességre vonatkozik. A kis sebesség a páncélozatlanság mellett a bűvárnaszádok legsebezhetőbb pontja. Sebességük víz felett 12–22,5 csomó, a víz alatt úszó naszádoké 8–11,5 csomó. A világ leggyorsabb bűvárnaszádjai az angol flotta Clyde és Severn nevű bűvárnaszádjai, amelyek víz felett 22,5, víz alatt 10 csomó óránkénti sebességgel futnak.

A bűvárnaszádok fegyverzete tüzérségből, esetleg légharóító tüzérségből, géppuskákból, torpedó- és akna-fegyverzetükből áll. A tüzérség ágyúinak öbmérete változó. Kisebbségű naszádoknál rendszerint 7,6–10 cm, középnagyságú naszádoknál 10–12 cm, nagy bűvárnaszádoknál 12–15,2 cm, sőt a már említett Surcouf francia tengeralattjáró cirkálónak 20,3 cm ágyúi vannak. A lövegek száma 1–2, csupán a legnagyobb naszádoknál 4. A géppuskák száma 1–4. Az ágyúk, vagy egyben a légvédelem céljait is szolgálják, vagy pedig külön légharóító ágyúk is vannak a naszádokon.

A „Clyde“ nevű angol búvárnaszád.

A torpedóvetőcsövek legelterjedtebb öbmérete az 53.3 cm, azonban 40, 45, 45.6, 50 és 55 cm öbméretű vetőcsövek is használatosak. Egy búvárnaszádon rendszerint csak egyféle öbméretű vetőcsövek vannak, de egyes naszádokon az öbméretetek vegyesen is előfordulnak. A vetőcsövek száma 2–14 között mozog a naszádok szerint. A vetőcsövek általában vízalattiak, de vannak fedélzeti (tehát víz feletti) vetőcsövek is.

A vízalatti vetőcsövek vagy csak elöl a naszád orrában, vagy pedig az orrban és a naszád farában vannak elhelyezve. Utóbbi esetben az elöl elhelyezett vetőcsövek száma nagyobb (pl. 6 vetőcsőnél 4 eső a naszád orrában, 2 a naszád farában). A vízfeletti vetőcsövek a búvárnaszádoknál ritkábbak, a fedélzetet egyenként, vagy pedig kettes, hármas, négyes csoportokban vannak elhelyezve (torpedóössztűz). Vannak olyan naszádok is, amelyek mind vízfeletti, mind vízalatti vetőcsövekkel el vannak látva. A torpedók száma, amelyet a búvárnaszádok magukkal visznek, 36 darabig terjed.

Azok a búvárnaszádok, amelyek aknarakásra is be vannak rendezve, 8–60 aknát is visznek magukkal. Csupán az angol flotta Grampus és Narwhal nevű búvárnaszádjai vannak ezidőszerint nagyobb számú aknaszállításra berendezve (120 drb).

Repülőgépeket a búvárnaszádoknak ezidőszerint csupán némelyike visz magával (felderítési célokra). Így a francia, olasz, japán flotta egy-egy naszádján, az amerikai flotta 26 naszádján van egy-egy repülőgép.

A búvárnaszádok működési sugara, vagyis az az út, amelyet bizonyos sebesség mellett üzemanyag kiegészítése nélkül meg tudnak tenni, az 1500–20.000 tengeri mérföldig terjed (20.000 tengeri mérföld működési sugara van az angol Clyde és Severn búvárnaszádoknak). A búvárnaszádok működési sugara a világháború óta erősen megnövekedett. 1916-ban pl. még óriási feltűnést keltett a német „U 53“ jelzésű búvárnaszád esete, amely üzemanyag kiegészítése nélkül megtette a helgolandi hadikikötőtől az északamerikai partokig és vissza az utat (7550 tengeri mérföld) és az amerikai partok mellett kereskedelmi hajókra vadászva 4 gőzöst el is süllyesztett. Ilyen működési sugár a korszerű, nagyobb búvárnaszádoknál már megszokott dolog. A hollandi tengerészet K XIII.

jelzésű búvárnaszádja Angolországból Amerikán keresztül Hollandiáig 10.500 tengeri mérföld utat tett meg. A francia Glorieux és Héros nevű búvárhajók 1935-ben megtették a Toulon—Saigon utat oda vissza (14.300 tengeri mérföld).

A búvárnaszádok merülési mélységére nézve — vagyis, hogy a naszád milyen mélységben tud még a víznyomásnak biztosan ellenállni — csak szórványos adatok állnak rendelkezésre. Ezek a számok 80–130 méter között mozognak, de feltehető, hogy ennél nagyobb merülési mélységre biztosított búvárnaszádok is vannak. Hasonlóképpen kevés adat van a búvárnaszádok merülési idejére, vagyis arra, hogy a naszád mennyi idő alatt tud a víz felszínéről eltűnni. A rendelkezésre álló adatok általában 30–50 másodperces merülési időre mutatnak. Feltehető, hogy ennél jóval rövidebb merülési idejű naszádok is vannak, mert ilyenekkel (10 mp.) már a világ háborúban is rendelkeztek a németek. Kivétel a Surcouf tengeralattjáró cirkáló, amelynek 2 perc a merülési ideje. Ez túlsok és harcászati értékét nagyon leszállítja.

Egyes flottáknál a háború után óriási búvárnaszádokat — 2000 tonnán (víz felett) felüli, úgynevezett tengeralattjáró cirkálókat építettek. Ezek állítólag nem váltak be. Rájöttek ugyanis, hogy a búvárnaszádok harci értéke nem nő egyenes arányban a vízkiszorítás (tonnatartalom) növelésével. E mellett látszik tanuskodni az a körülmény, hogy a most épülés alatt álló búvárnaszádok egyike sem haladja túl az 1500 tonnát (víz felett). Újabban főleg kis- és közép nagyságú búvárnaszádokat építenek.

A legnagyobb tengeralattjárók néhány adata szolgáljon ezek nagyságára, fegyverzetére stb. magyarázatul. A francia flotta „Surcouf“ nevű tengeralattjáró cirkálója 1929-ben épült. Vízkiszorítása: 2880 tonna (víz felett), illetve 4300 tonna (víz alatt). Hossza 110, szélessége 9 méter, legénysége 150 fő. Sebessége víz felett 18 csomó, víz alatt 10 csomó. Fegyverzete: 2 darab 20.3 cm-es ágyú (a naszád merült állapota mellett tölthetők és irányíthatók), 2 darab 3.6 cm légelhárító ágyú, 4 géppuska, 14 darab 55 cm öbméretű torpedóvetőcső. Még pedig 6 darab a naszád orrában elhelyezett vízalatti és 8 darab víz feletti vetőcső (utóbbiak négyes csoportokban). A naszádon 36 darab torpedó (55 cm-es) van és 1 repülőgépet visz magával. A naszád könnyen páncélozott. Működési sugara 12.000 tengeri mérföld. Merülési mélysége 130 méter, merülési ideje 2 perc. 7600 lóerős Diesel-motorjai vannak a víz feletti és 3400 lóerős villamos motorjai a víz alatti menetre.

Az angol flotta „X. I.“ jelzésű tengeralattjáró cirkálója 1923-ban épült, 2425, illetve 3600 tonnás, sebessége 19.5 (víz felett), illetve 9 (víz alatt) csomó. Hossza 107 méter, szélessége 9.5 m. Legénysége 110 fő. Fegyverzete: 4 darab 13.2 cm-es ágyú, 2 géppuska, 6 darab 53.3 cm-es víz alatti torpedóvetőcső, valamennyi a naszád orrában, 6000 lóerős Diesel-gépei és 2600 lóerős villamos motorjai vannak. Kísérleti naszád, állítólag nem vált be és törölni fogják.

Az amerikai flotta (U. S. A.) legnagyobb búvárnaszádja az 1927. évben épült „Argonaut“, amely aknarakásra is be van rendezve. Vízkiszorítása 2710, illetve 4080 tonna. Hossza 109 méter, szélessége 10.3 méter, legénysége 88 fő. Sebessége 14.6, illetve 8 csomó. Fegyverzete 2 darab 15.2 cm-es ágyú, 2 gép-

puska, 4 darab 53.3 cm-es víz alatti torpedóvetőcső a naszád orrában, 60 aknát, 1 darab repülőgépet víz magával. Működési sugara 18.000 tengeri mérföld. 3175 lóerős gépei vannak a víz feletti menetre és 2400 lóerős gépei a víz alatti menetre. Az Egyesült Államoknak még két hasonló nagy bűvárnaszádjuk van: a Narwhal és a Delphin. Mindkettő 2730, illetve 3960 tonnás.

A többi tengerészeteknek nincsenek 2000 tonnán (víz feletti vízkiszorítás) felüli bűvárnaszádjaik.

Kis harcihajók és a segédhajók.

A kis harcihajók és a segédhajók különböző típusainak és ezek rendeltetésének részletes megbeszélése e cikk keretében nem lehetséges. Csupán az aknazolgálatra rendelt hajókról és az aknaháborúról néhány szót.

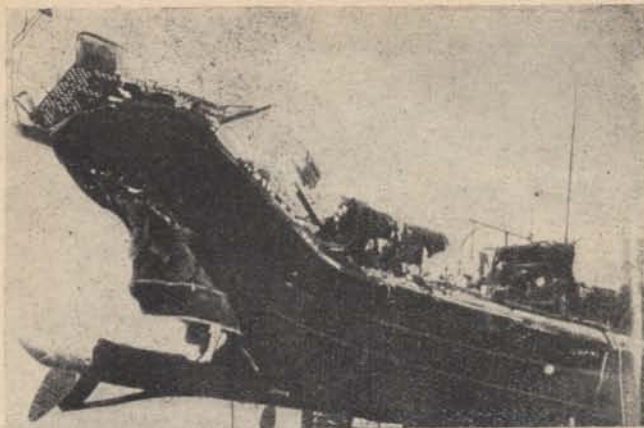
Az aknáról a bűvárnaszádoknál már röviden megemlékeztem. Gyújtószerkezettel ellátott fémtartályok, amelyek tekintélyes mennyiségű robbanóanyagot (250 kg. trinitrotoluol) tartalmaznak. Az aknák a tengerszíne alatt lappanganak. Az akna a tengeri háború fontos tényezője. Védelmi és támadó fegyver gyanánt egyaránt alkalmazzák.

Mint védelmi fegyver a saját kikötők, folyótorkolatok, tengerszorosok elzárására szolgál. Ilyen helyeken sok aknából álló aknamezőket raknak le. Az aknamezőben az aknákat úgy dobják, hogy azok sakkáblaszerűen egymástól bizonyos biztonsági távolságra helyezkedjenek el. (A távolságnak olyan nagynak kell lenni, hogy egyik akna robbanása a nem érintett másik aknát ne robbantsa fel.) Mint támadó fegyvert, az aknát aknarakóhajók, cirkálók, segédcirkálók, külön e célra berendezett bűvárnaszádok az ellenséges vizeken dobják, az ellenséges kikötők, partok közelében vagy forgalmas hajózási utakon, tengeri ütközeteknél az ellenséges flotta várható megközelítési vagy visszavonulási útjára.

Kétféle aknát különböztetünk meg:

- a lehorgonyzott aknát és
- a mozgóaknát (Treibmine).

A lehorgonyzott aknánál az aknatestet horgony rögzíti a tenger fenekén, tehát ott marad, ahová dobják. A világháborúban az aknákat még csak korlátozott mélységben lehetett lehorgonyozni úgy, hogy

Aknatalálát rombolása egy német torpedónaszádon a világháborúban.

pl. a Földközi-tengerben az ottani nagy tengeremélységek miatt az aknák alkalmazása nem is ölthetett olyan méreteket, mint a jóval sekélyebb Keleti- és Északi-tengeren. Ma már a lehorgonyzás 500–1000 méter mélységben is lehetséges. Az aknákat beszállítják arra nézve, hogy az aknatest milyen mélységben helyezkedjék el a tengerszíne felett és azután a tervbevert helyen a tengerbe dobják őket.

Az aknák begyújtása általában az úgynevezett ólom- vagy ütősapkával történik. Ez a gyújtás biztos, de mivel feltétele, hogy az akna a hajótesttel érintkezzen (érintőakna), az akna hatásköre korlátozott. (Ha a hajó akárcsak centiméter távolságra megy el az akna mellett vagy fölött, nem robban). Az aknáknak van egy biztonsági berendezése. Ha ugyanis az akna elszabadul, nehogy nem szándékolt helyen bajt okozzon, egy készülék automatikusan működésbe lép, amely megakadályozza azt, hogy az akna felrobbanjon (Entschärfer).

Az aknák hatáskörletének növelésére különböző kísérletek vannak folyamatban. Ilyenek: a rezgési gyújtás, amelynél az akna felrobbanását a hajótestnek az a rezgése idézné elő, amelyet a hajógépek okoznak, — indukciós gyújtás, amelynél a hajótest az aknában elhelyezett dróttekeresekben indukciós áramot idézne elő, — a mágneses gyújtás, amelynél a hajótest az aknában elhelyezett szerkezetre mágnesként hatna. Hadi alkalmazásra ezek közül látványosan még egyik sem érett. A korlátozott távoli gyújtás egyetlen ma már használatban álló alakja az úgynevezett antenna gyújtású akna, amelynek hatáskörlete 50 méter körül van. Főleg bűvárnaszádok ellen alkalmazzák.

A lehorgonyzott aknák egyik különleges fajtája: a figyelőakna. A figyelőaknát villamos árammal a szárazföldről abban a pillanatban robbantják fel, midőn ellenséges hajó egészen közel hozzája, vagy éppen fölötté halad. Ezt külön figyelőkészülékekkel lehet megállapítani. Az aknáknak ez a neme állandó figyelőállásokat és külön erre a célra fektetett kábelvezetéseket igényel, miért is csak erődített kikötők állandó elzáró berendezéséül alkalmas.

Az aknák második válfaja a mozgó akna (Treibmine), amely nincs lehorgonyozva. Hatásos lehet, ha pl. bűvárnaszádok ellenséges kereskedelmi vagy hadihajó kötelékek haladási irányába dobják őket a nyílt tengeren. Ha az ellenséges hajó aknára fut, nem tudja, hogy a robbanást akna vagy torpedó idézte-e elő. Ez a kétség növeli az illető tenger-

Angol bűvárnaszád által rakott akna a világháborúból.

Aknakereső hajó-flotilla.

részen a hajózás bizonytalanságát. A világháborúban számos hadihajó sérült meg és pusztult el mindkét részről aknárafutás következtében.

A „Berlin“ nevű német aknacirkáló (17.000 tonnás kereskedelmi hajóból átalakított segédcirkáló) 1914 október 22-én az ir partok mentén, Tory Islandnál 4 méter mélységi beállítású 200 aknát rakott le. Október 27-én ezeknek az aknáknak egyikére futott az „Audacious“ nevű csatahajó. Akkoriban egyike volt a legnagyobb és legmodernebb csatahajóknak. Az Audacious súlyosan megsérült, fara erősen lesüllyedt. Műveletezésre képtelenné vált. A segítségre siető hajók vontatókötélre vették. 15 tengeri mérföldnyire az aknárafutás helyétől azonban a csatahajó elsüllyedt. Az elsüllyedést a hajó belsejében hatalmas robbanás előzte meg. Valószínű, hogy a hajó ferde helyzete következtében a lőszer gurulásba jöhetett, és a robbanást ez idézhette elő. A hajót a legénység már előbb elhagyta.

Az összes német aknák közül azonban az az akna okozta az angoloknak a legérzékenyebb veszteséget, amelyre a „Hampshire“ nevű angol cirkáló futott. A német U. 75. jelzésű búvárnaszád 1916 május vége felé azt a feladatot kapta, hogy az angol flotta akkori főtámpontja: Scapa Flow közelében egy sziklás szigetek között elhúzódnak keskeny tengerágyban létesítsen aknázat. Ebben a tengerágyban ugyanis az angol hadihajók gyakran megfordultak. Az U. 75. negyvennyolc darab aknáját május 29-én reggel észrevétlenül el is helyezte ezen a helyen.

Junius 5-én reggel Scapa Flowba érkezett a „Hampshire“ nevű cirkálón Kitchener lord, az angol haderő főparancsnoka. Délután Kitchener lord a cirkálón folytatta az útját Archangelesk felé. Oroszországban az orosz kormánnyal és a katonai vezetőséggel fontos tárgyalásai lettek volna. 19 óra 30 perc tájban a Hampshire ráfutott az U. 75 aknái egyikére. Azonnal oldalra fordult és néhány perc alatt elsüllyedt. Anglia nemzeti hőstét és a hajó majdnem egész legénységét magával vitte a hullámsírba. Mindössze 17 ember ért élve partot egy kis tutajon.

Az aknák néha példátlan mérvű tömegvesztéseket is okozhatnak. 1916 november 9-én a 11 egységből álló német X. torpedónaszád flotilla behatolt a finn öbölbe és tűz alá vette a baltischporti kikötőberendezést. A vállalkozás után a flotilla hazafelé

vette útját. Eközben egyik naszád a másik után futott aknára és pusztult el. Mindössze négy naszád jutott épen haza. A német tengerészek nagyszerű kiképzésének és fegyelmezettségének tudható csupán be, hogy a tömegkatasztrófa mindössze 16 ember életébe került.

Az aknárafutás természetesen nem mindig végződik ilyen tragikusan. 1917 októberében a balti szigetek megszállása alkalmával a „Bayern“ német csatahajónak az volt a feladata, hogy Dagó szigetén a partraszállást particekok bombázásával támogassa. Reggeli 5 óra 07 perckor a csatahajó aknára futott. Kb. 1000 tonna víz hatolt a hajótestbe. A léket ideiglenesen azonnal biztosították és elszigetelték. A hadihajó délután 2 óráig ennek ellenére folytatta a bombázást és csak akkor kényszerült az egyik öbölben horgonyt vetni, hogy a lékbiztosítási munkálatokat befejezze.

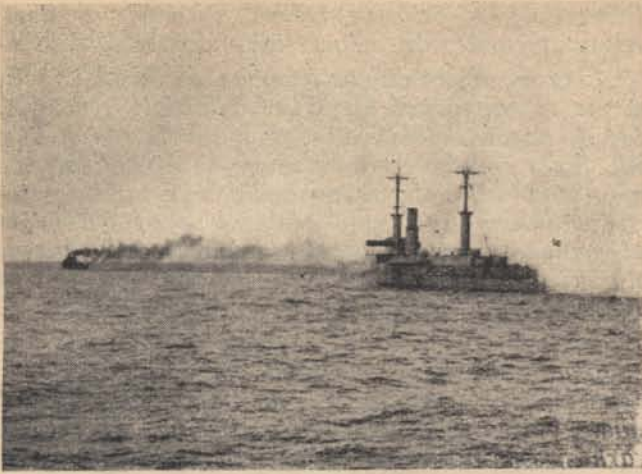
A „Goeben“ nevű német csatacirkáló, amely a világháborút a török flotta kötelékében küzdötte végig, 1914 decemberében a Bosporus előtt orosz aknazárba került. Rövidesen mindkét oldalán aknátalátat érte. Az egyik lék 64 négyzetméter terjedelmű volt. A hajó ennek ellenére még a végleges kijavítása előtt kétízben is ki tudott futni vállalkozásra a Fekete-tengerre.

1918 január 20-án a Goeben és a Breslau cirkálók az imbrosi angol flottatámpont ellen végrehajtott vállalkozás során újból aknazárba kerültek. A Breslau majdnem egész legénységével elsüllyedt. A Goebent 3 aknátalátat érte, de azután eljutott a Dardanellákba, ahol homokzátonyra futott. A hajó 6 napig mozdulatlanul feküdt a zátonyon. Angol repülő 180 bombát dobtak rá, de csak kettő talált. A hetedik napon sikerült a Goebent a zátonyról levontatni. A hajó ideiglenes léktömítéssel cselekvőképes maradt és 1918 áprilisában résztvett a krími félsziget megszállásánál. A Goebent csak a háború után javították ki véglegesen. Ma „Javuz“ elnevezés alatt a török flotta legnagyobb egysége.

Az aknarakásra elsősorban külön erre a célra épült aknarakó hajók szolgálnak, de aknarakásra egyes cirkálók, torpedórombolók és búvárnaszádok is be vannak rendezve. E hajók számát háborúban segédcirkálók és egyéb, az aknarakásra rögtönzötten berendezett hajók (pl. halászhajók) szaporíthatják.

A világháborúban a „Wolf“ nevű német segédcirkáló 1916-ban áttörve az angolok északi blokádvonalát, 444 napig szabadon mozgott az Óceánokon, kereskedelmi háborút folytatva és aknákat rakva. 1918 februárjában szerencsésen hazatért, sőt az angol blokádvonalon egyik szákmányhajója is sikeresen átjutott. A „Wolf“ Fokváros, Cap Agullias, Colombo, Bombay, Uj-Zéland, Sidney és Singapore közelében rakott aknákat, amelyek nem egy ellenes hajó pusztulását okozták.

Az aknarakásra berendezett búvárnaszádok nagy előnye, a vízfeletti aknarakó hajókkal szemben, hogy az aknadobás műveletét teljesen észrevétlenül végezhetik és nincsenek időhöz kötve. Az aknarakó búvárnaszádok aknái a világháborúban súlyos veszteségeket okoztak. A kezdeményezés e téren a németek érdeme.

A német flotta „Zähringen“ nevű célhajója és irányítója: a „Blitz“ nevű torpedóromboló.

Az akna megbúvik a víz színe alatt, ha jól rakják, éppen ezért alattomos, veszedelmes ellenség. Ha a hajó aknamezőre kerül, akkor pusztán szerencse dolga, hogy aknára fut-e vagy nem. A hadihajókon vannak ugyan bizonyos aknaelhárító berendezések, ezek azonban nem nyújtanak biztonságot. Az aknaveszély ellen való védekezés módja abban áll, hogy a gyanus helyeket állandóan, megszakítás nélkül ellenőrzés alatt kell tartani. Erre a célra aknakereső kötelékek szolgálnak, amelyek különleges aknakereső felszereléssel vannak ellátva. A kötelékek a gyanus területeket állandóan és rendszerűen átkutatják és a szabadnak talált részeket bójákkal jelölik meg. A legkisebb kihagyás, mulasztás súlyosan megbosszulhatja magát. Erre az angol Hampshire-cirkáló tragédiája szolgáltatja a legjobb példát. Az ominózus tengerárgban az angol akna-kutatók szünetet iktattak be azzal az indoklással, hogy az akkor uralkodó viharok mellett úgy sem történhetett újabb ellenséges aknarakás. Flottarészek élén mindig aknakereső kötelékek futnak.

A világháborúban, különösen az elején, külön aknakereső hajók hiányában torpedórombolók látták el ezt a nehéz és veszedelmes szolgálatot. Később külön erre a célra szolgáló sekélyjárathú aknakereső hajókat építettek és a flottáknál ma is ilyenek használatosak. Ezek a flották kísérésére hivatott nagyobb sebességű, könnyű léghárító tűzéréssel felfegyverzett, az aknakeresésre szolgáló különleges felszereléssel ellátott hajók átlag mintegy 600 tonnásak. További feladatuk a bűvárnaszád-veszély elhárítása is (vízibomba).

A kikötők előtt a helyi jellegű aknakeresésre, mint a világháborúban, ma is az e célra felszerelt halászgőzösök a legalkalmasabbak.

Említést érdemelnek az úgynevezett zártörőhajók is. Ezek a háborúban közönséges tehergőzösök voltak, amelyek belsejét valami könnyű rakományal töltötték meg: pl. üres hordókkal. Gyanus területeken ilyen zártörőhajók futottak a flottarészek előtt. Az esetleges aknákat saját testükkel robbantották fel (ha aknára futottak). A zártörőhajó természetesen léket kapott, de könnyű rakománya a hajó testébe benyomuló vízen úszva, a zártörőhajó elsüllyedését megakadályozta. Az is szokásos volt a háborúban, hogy flottavállalkozások alkalmával elől mindig a régebbi, elavultabb hadi-

hajók futottak. Ezekért ugyanis nem volt olyan nagy kár, mint a modernebb egységekért. Ezeknek a hajóknak a legénysége tréfásan „mennybeutazó különítménynek“ (Himmelfahrtskommando) nevezte magát.

Repülőgépek az aknakeresést a jövőben meg fogják könnyíteni. Erre a célra különösen a forgószárnyú gépek alkalmasak, mert libegni tudnak a levegőben és ezért éppen olyan nyugodtan figyelhetnek, mint a kötött léggömb. Utóbbit a franciák és japánok aknakereső alakulataiknál fel is használják.

A segédhajók körében csupán egy érdekes dologra mutathatók itt rá. Régebben a hadihajók tűzérési lögyakorlataikat hajók által vonszolt, tutajokra felépített céltáblákra tartották. Ma már úgynevezett célhajók szolgáltatják a célt. A célhajó régebbi, kimustrált hadihajó. Legénység természetesen nincs rajta, de azért a hajó úgy viselkedik, mint bármely hadihajó az ütközetben. Gyorsabban, lassabban mozog, irányt változtat, ködöt fejleszt, ágyulövéseket tesz (ezek persze csupán vaktöltésű mozsárlövések) stb., mindezt rádióparancsra, amelyet egy torpedóromboló fedélzetéről kap. A fenti kép a németek „Zähringen“ nevű célhajóját és irányítóját, a „Blitz“ nevű torpedórombolót ábrázolja. A „Zähringen“ állítólag 72 különböző parancsot tud végrehajtani. A hajógepeket és rádióberendezést a célhajón különösen erős páncélat védi.

(Folytatjuk.)

Kik azok?

(Vince György törm. Páka — felv.)

Portyázás.

Biborpiros lett az ég egy este a föld felett. Akik kint jártak az utcákon, álmélkodva és kissé szorongva nézték a tűneményt, amelynek a tudósok szerint napfolt-magyarázata van.

Az egyszerű embert azonban nem nyugtatta meg a magyarázat. Érezte, hogy a természetben valami rendkívüli történik, valami szokatlan. Csak az a baj, hogy ha másnap megint a sötét, csillagos ég ragyog fölöttünk, elfelejtjük a szokatlant, ami pedig több az egyszerű szokatlannál. Ezek a tűnemények felhívják a gondolkodó ember figyelmét arra, hogy a föld és az egész természet mégsem alkalmazkodik egészen valami menetrendféléhez, mint — mondjuk — a MÁV. Kár, hogy ezt gyorsan elfelejtjük és keveset, ritkán gondolunk arra, hogy Isten tenyerén élünk s ennek a tenyérnek csak hajszálrezdülése elég, hogy kiforduljon sarkából, amit mi szilárdnak, biztosnak, megsemmisíthetetlennek tartunk: ez a mi egész megszokott mindennapi kis életünk.

Nem tudjuk, mennyire tévedtek vagy nem tévedtek a tudósok abban, hogy egy üstökös nemrégiben csak szerencséjével kerülte el a földdel való összerohanást. De ne menjünk ilyen messzire, hanem vegyük csak a morajló krátereket, a vizet, a tüzet, a vihart, életpusztító forrásokat és fagyot, a teménten betegséget. Hol itt a biztos menetrend?

Isten tenyerén élünk és sorsunk helyénél könnyebb játékszer. Mikor így néha elpirul az égbolt vagy más megnyilvánulásait látjuk annak, hogy a természet nem ismeri a biztosító intézet szabályait, célszerű kicsit lehajtani a talán túlmagasra emelt fejeket és célszerű szorosan rajta maradni a tisztesség, józanság, jószándék útján. Felmérhetetlen hatalom él fölöttünk és egyetlen lépésünk sem biztos. Szabad-e hát hetvenkedni és gonoszkodni?

A nótáról, dalról olvasunk lélekzetnyi kis cikket az egyik erdélyi magyar ujságban. Elmondja benne a cikkíró, hogy szülei — még a régi békevilágban — egy falusi román diákok fogadtak koszt-kvartélyba. A kis román gyerek alig beszélt magyarul, ellenben nagyon szépen nótázott románul. Esténként az egész magyar család összeült, hogy hallgassa és mindannyian nagyon megszerették a nótázó gyereket. És itt kifejti a cikkíró, hogy a dal a megértés, békesség, szeretet követe. Az ökölbeszorult kéz felenged, az összeráncolt homlok kisimul a nótaszóra. A békét tehát dallal kell szolgálni.

Ha a régi békevilágba megyünk vissza gondolatban, akkor igazat adunk a cikkírónak. Erdélyben szabad volt a románok a dal s azonfelül meg volt nekik a bankjai, a földjei, házaik és megvolt a szabad szava. Túlon túl is megvolt. Mindene. Mindezeket felül pedig magyar családok román diákoknak adtak

otthont és gyönyörködve hallgatták a nekik idegen nyelven termett, de mégis fület simogató nótákat.

Az érem másik oldala azonban az, hogy Erdélyben ma a magyarok megölik a bankjait, elveszik a földjeit, házaikat, elnémítják a szavát. És kötvé hiszszük, hogy román családok magyar diákoknak meleg otthont adjanak, abban pedig már határozottan kételkedünk, hogy román családok elmélázó örömmel, odaadással hallgatnák magyar diákok magyar nótaszavát. Sajnos, Erdélyből egészen más híreket kapunk.

Ha majd a románok ugyanazt megteszik, amit a magyarok megtették a régi világban, ha most már ők közelednek a megértés, méltányosság, igazság, emberségesség dalaival és tényeivel az erdélyi magyarhoz s mindezeket felül román otthonokban magyar apró-kosztosok énekét hallgatják szívvel, akkor mi is azt mondjuk, hogy csakugyan, a békét dallal kell szolgálni.

Az erdélyi ujságot természetesen megértjük abban, hogy ezt a kis visszaemlékezést is beleszínezi az erdélyi magyarok élet-halálharcába. Ő csak azt mondotta el, ami a múltban volt, mert nem mondhatja el azt, ami ma van. Aki azonban érti az írásokat olvasni, megérzi az erdélyi ujságíró szavaiból az utalást a mára, ezt a ki nem mondott, néma utalást, ami éppen némaságában nagyon is beszédes. Mi azonban megértjük ezt a néma beszédet és számon tartjuk, vajjon a magyar dal viszi-e el egyszer a békét az erdélyi szívekbe, vagy talán mégis másvalami fog ehhez kellene?

Szürrealista kiállítás volt Párisban. Ime kis mutató a kiállítás anyagából:

Viaszbábu ül egy autóban, balszemén fekete monokli s csövekből vízugarak hullanak a bábura. Magyarázat: az alkotó művész egy esős napon taxira várt s akkor eszébe jutott, mi lenne, ha a taxiban is esnék az eső. Kétségtelenül zseniális, világmegváltó gondolat, érdemes érte egy bábút vízzel locsolni. Csak egy a kérdés: akad a földön ember, aki ebben a jámbor bambaságban tényleg gondolatot, vagy legalább érdekességet talál?

Volt azután a kiállításon törött tojás, repedt szószostál, kivilágított bárányponya, ezek mind a művész „lelkületének egy-egy rejtett mozzanatát” ábrázolják. Szerintünk okosabb lett volna ezeket a mozzanatokot továbbra is rejtve tartani.

Volt azután egy vízmedence szélén meztelenül üldögélő, összeláncolt színésznő, aki időnként fejest ugrott a medencébe, aztán kimászott, magára kapott egy széttépett hálóinget és hisztérikus rohamot mutatott be a közönségnek.

És volt még sok más hasonló. Most aztán mit mondjunk erre? Ugyanis nem valami otromba farsangi viccről, hanem komolyan vett művészi törekvésről, komolyan vett kiállításról van itten szó. Mindig azt halljuk, hogy Nyugatról jön felénk a kultúra és mindenféle áldás, hát most várhatjuk az újabb küldeményt. Hogy milyen címen és néven fog hozzánk besompolyogni, azt nem lehet tudni, de hogy jön, az bizonyos. És mivel Nyugatról jön, valamilyen formában le is fogjuk nyelni, bármennyire tiltakozik ellene már most a gyomrunk. Még nagyobb baj pedig, hogy ami a párisiaknak bizonyára csak

*valami tudatosan fogadott és élvezett zagyvaságot jelent, abból már szentírás, katekizmus, de minden-
esetre valamilyen áhitattal köszöntött izmus lesz,
mire hozzánk elérkezik a szele.*

*Egy azonban szerencse. Törött szószostál meg-
tojáshéj azért a mi portánkon is akad, ez az új mű-
vészet tehát nem fog hitvány anyagiakon megbukni,
mint ahogyan az igazi művészet bukdácsol.*

Vallomások a kártyáról.

— Egy pályázat anyagából. —

A multévi 19. és 20. számunkban néhány vallo-
mást közöltünk az alkoholról. Néhány bajtársunk
leplezetlenül beszámolt arról, hogy az alkohol rab-
ságában hogyan süllyedt mind mélyebbre az erköl-
csi, testi, lelki és anyagi lejtőn, majd hogyan emel-
kedett fel, amikor ettől a szenvedélyétől megszaba-
dult.

Most a kártyáról közlünk ilyen őszinte vallo-
másokat. Pályázatunk névtelen volt, a nyertesnek
a jutalmat postán elküldöttük. Az alábbi közlemé-
nyekben sem említünk nevet sehol. Sem a pályázó-
két, sem pedig azokét, akikről egyik-másik leírás
szól. Mindennemű személyi kipellengérezést lehe-
tetlenné teszünk ezzel, mert nem ez a célunk, hanem
csak a megtörtént tanulságos, elrettentő és bátorító
esetek összegyűjtése és közlése. Mindazoknak, akik
az anyag beküldésével lehetővé tették ennek a köz-
leményünknek a megjelenését, köszönetet mondunk.

Az alábbi esetekben látunk tönkrement sorso-
kat, elpusztult életeket mind a kártya miatt, de lá-
tunk felemelő, biztató példákat arra is, hogy ettől
a szenvedélytől mégis meg lehet szabadulni. A be-
érkezett anyagot úgy dolgoztuk fel, hogy a valóság
ereje bennük maradjon még akkor is, ha néhol nem
a legépületesebb dolgokról van szó. Ha ezeket ki-
csempéztük volna az anyagból, jóformán a tanul-
ságok javát semmisítettük volna meg. Hibákból is
sokat lehet tanulni. Reméljük, hogy akik az aláb-
biakban hasonlatosságot találnak a maguk dolgai-
hoz, tanulni, okulni fognak, még mielőtt ugyanez a
sors őket is elérné. *Azzal ugyanis mindenkinek
számolnia kell, hogy örök-ítok nincs, egyszer min-
den napfényre kerül. A kártya is!*

I.

A háború alatt történt. Meredek hegyoldalban,
sziklák-kövek mögé bujva szenvedtük az ellenséges
ágyútűzet. Valakinek eszébe jutott, hogy az egyik na-
gyobb szikla mögött szépen el lehetne ferblizni. Neki-
ültünk. Miközben a gránátok négyzetméterenként ke-
restek bennünket, mi „gusztáltuk“ a lapot és „hív-
tunk-visszahívtunk“. Egyszer nekem összekerült a
lapomban a négy ász. Ez a ferbliben a legerősebb
figura. Egyik társamnál pedig ugyanakkor a négy
király adott egymásnak találkozózt, ami szintén nem
utolsó helyzet a ferbliben. Érthető, hogy mindketten
biztonságban éreztük magunkat s ami pénz csak
hirtelenében elő volt kapható az egész környezet
zsebéből, az mind a sapkába — a bankba — vándorolt.
Mikor már nem volt senkinél egyetlen fillér
sem, akkor azt mondta a társam:

— Mutasd!

Megmutattam. Soha nem felejttem el az arcát.
Eltorzult, kiült arra maga az ördög. Biztos volt
benne, hogy a négy királyával nyerni fog s a csaló-
dást nem bírta elviselni. Az elemi iskolától kezdve
a legjobb barátom volt s én neki. Soha nem volt
köztünk szóváltás, megértettük egymást, mint két
jó testvér. De amikor a négy ászomat meglátta, ki-
ült a szemébe a gyűlölet és olyan förtelmes károm-
kodásban tört ki, hogy valamennyien megriadtunk.
Talán leütött volna, ha keze ügyébe esem, én azon-
ban letettem a kártyát s azzal, hogy soha az életben
a kezembe többé nem veszem, odakusztam a magam
sziklája mögé.

Közben és azután is, a gránátok megcsinálták
a maguk dolgát. A fél század odaveszett azon a reg-
gelen. A történet akkor volna kerek, ha azt is meg-
írnám, hogy a barátomnak is ez lett a sorsa, de nem
így volt. Ma is él, tanító és azóta sem vett kártyát
ő sem a kezébe. S ha találkozunk, erről soha nem
beszélünk, de mindketten érezzük, hogy abban az
emlékezetes pillanatban a sátnak furakodott közénk:
a kártya. Igazán meghitt barátság nem is volt köz-
tünk azóta, hiába erőszakoltuk kölesönösen.

II.

Katonai szolgálatra bevonulásomkor a szülőktől
és rokonoktól ajándékol jelentékeny összegű pénzt
kaptam, ezenkívül még megtakarított pénzem is
volt. A pénzt tovább, mint egy évig magamnál tar-
tottam anélkül, hogy arról bárki is tudott volna.
Az 1909. évi újoncok bevonulásáig a századnál a leg-
idősebb altiszti rangot értem el és ennek öröme-
re altiszti összejövetelt rendeztem. Ezen az összejöve-
telen egy-két szemesebb bajtársam felfedezte, hogy
nálam bőven van pénz. Ezután lett is nekem bará-
tom, még a szomszédos századoktól is a nálamnál
idősebb évfolyambeli altisztek minden alkalmat fel-
használva csoportosan jöttek hozzám, keresték ve-
lem a kapcsolatot és hívtak magukkal a kantinba,
vagy a városba szórakozni.

Eleinte nehezen ment a rászedés, hogy velük
tartsak, később azonban már nem kértem magam,
hanem én is kerestem az alkalmat, hogy mielőbb
összeüljünk kártyázni. Nem volt már sürgős mun-
kám, nem volt tennivalóm, az újoncokkal való fog-
lalkozás sem volt már probléma, ahol csak lehetett,
minden munkámat átruháztam a fiatalabb altisz-
tekre, ezután minden úgy volt jól, ahogy csinálták
s nem törődtem semmivel, sőt még a foglalkozási
idő alatt is állandóan a kártyával szóttem terveket
a következő találkozásra.

Ekkor már a pénzem sem volt drága, mint az-
előtt, nem féltettem és nem is sajnáltam, amit el-
vesztettem, mindig táplált a remény, hogy kama-
tostól vissza fogom nyerni. Természetesen e gondo-
lataimat a kártyacimborák folytonos rábeszélése is
fokozta bennem, mert a játékot rendszerint tanács-
kozás előzte meg, illetve fejezte be, de bizony soha-
sem úgy sikerült, amint azt leülés előtt megtárgyal-
tuk, illetve a tervet magamban kidolgoztam. A szen-
vedély annyira erőt vett rajtam, hogy nem tudtam
abbahagyni a játékot és a becsületes útra vissza-
térni. Állandóan előttem lebegtek barátaim szavai:
„Ugyan mit gyerekeskedel, ha most vesztettél is,
megfordul a szerencse, később majd nyersz“. Vakon

hittem e szavaknak, pedig állandóan furdalt a lelkiismeretem és valami azt sugta: „Hagyd abba, vesztetre törsz“. Sokszor megpróbáltam abbahagyni, de ilyenkor újból meggyőztek a bajtársak szavai és mindig újabb és újabb reményekkel kecsegtettek.

Ennek is megvolt a maga értelme, mert a társaság hat tagja közül én és a tisztikonyháról egy főszakács birtuk legjobban pénzzel az iramot. Főtanynánk a város egyik csendesebb zugában egy csapszék volt, ahol éppen elég gyakran polgári emberek is vegyültek közénk. Ilyenkor rendszeren fillér nélkül keltünk fel mindnyájan mi katonák az asztaltól. Egyébként, különösen ha magunkba játszottunk, a kártyaszerencse elég gyakran velem tartott s a nyereség mégis csak a koresmárosé volt és pedig azért, mert a koresmáros részére eléggé kedvező feltételekkel kártyapénzt tettünk le. Ezenkívül gondja volt a koresmárosnak arra is, hogy ha valamelyik jelentékenyebb összeget nyert, mindannyiszor öntse tele a poharakat a nyerőfél számlájára. Így gyakran megtörtént az is, hogy a tulajdonképpeni nyerőnek sem maradt egy fillérje sem, mert a pinka, elfogyasztott falatozás és ital ára fejében a koresmáros szedte össze a pénzt.

Így ment ez napról-napra. Szorgalmasan folytattuk a „foglalkozásunkat“, vártuk a szerencsét, szőttük a szép terveket s észrevétlenül annál jobban besodródtunk az adósságba.

Mikor már nem volt más megoldás, különböző hazudozásokkal kértük a pénzt a szüleinktől, illetve kinek honnan reménye volt, hogy kap. De ez is megszűnt. Ekkor egyik-másik — melyik hol és hogyan kapott — a legénység között próbált kölcsönt felszedni, de bizony ez sem hozott szerencsét, hanem elveszett, mint a többi. Egyik-másik tagja a társaságnak már nagyon szorongatott helyzetbe jutott, adósa volt a koresmárosnak, civileknek, a század legénysége több tagjának, magunk között is elszámolása volt stb. stb.

Gyűlöltek már egymást. Egyik a másikat okolta, mindegyik a maga bajáért s csak akkor voltunk jóban egymással, amikor játszani leültünk, felkeléskor majdnem mindig tettelegességre került a sor.

Egyik reggel a napos tizedes azzal a jelentéssel áll elé, hogy a 7. századnál a számvivő altiszt hajnalban a század irodahelyiségében főbelötte magát. A jelentés pillanatában nem tudtam, ébren vagyok vagy álmodom. Csak később döbbsentem a szörnyű valóságra, mikor saját szememmel láttam kihült testét. Mivel az elhalt a kártyabanda egyik vezetőtagja volt, rémületet keltett bennünk annál is inkább, mert a lefolytatott vizsgálat szerint hivatalos pénz is hiányzott s azonkívül 5, 10 sőt még 20 koronával több felé is tartozott.

Még el sem felejtettük ezt az esetet, a kártyabandába tartozó egyik tizedes egy reggel gyengélkedőt jelentett, az orvosi vizsgálat megtartása előtt a század kivonult. A tizedest az orvos egészségesnek találta és így parancsot kapott, hogy azonnal vonuljon ki, menjen a század után. El is indult, de amint a városból kiért, az út árkába leült és főbelötte magát.

Ez volt a második halottja a kártyabandának. Nem volt ennek semmiféle testi baja, csak lelkibeteg volt, furdalta a lelkiismerete és zaklatták a hittele-

zők. Ez az eset már nem keltett köztünk nagyobb riadalmat, ahogy az első. Valamennyien olyan természetesen vettük, mintha ennek így kellene lennie, úgy éreztük, hogy ránk is ez a sors vár, szinte kibékültünk a helyzettel.

Hanem még csak ezután jött az érdekesebb része. Az egyik századnál a század fiatal zászlósa a lakótanyai lakásában hirtelen meghalt. A haláleset felfedezése reggelén érkezett nevére egy 200 koronáról szóló pénzesutalvány. A kártyabandának egyik tagja, egy szakaszvezető éppen napos szolgálatban volt, megkaparintotta a pénzesutalványt, az aláírást odahamisította, a század körbelyegzőjével felülbelyegezte és a pénzt felvette.

Az eset azonban hamar napfényre került, mert amint a szülők a halál hírére megérkeztek s a pénz után is érdeklődtek. A szakaszvezető észrevette hamar, hogy nem messze áll a letartóztatástól, nincs kibuvó, tehát megszökött és csak kilenc nap múlva sikerült kézrekeríteni, de ekkor már a pénzből semmi sem volt meg. Ővele tehát a kártyabandának harmadik tagja is kidőlt. Két évi elzárásra és ugyanennyi utánszolgálatra ítélte a katonai bíróság.

Mi azonban a lepergett események után sem tudtunk felhagyni a kártyázással. Ritkábban ugyan, de csak folytattuk tovább a „foglalkozásunkat“. Sőt most már a végleg kimaradt három tagot okoztuk a bennünket ért veszteségekért, s bemagyaráztuk egymásnak, hogy hamisan játszottak ellenünk, minden bajnak ők voltak az előidézői. Ilyen a kártyázás!...

Egy reggel megtörtént velem az az eset is, hogy amikor mámoros fővel a laktanyakapun bevánszorogtam, a század legénysége már a laktanya udvarán készen állott a kivonuláshoz és alig, hogy az egyik tizedes fülembesugta a kivonuló létszámot, a századparancsnok úr már a sarkamban volt. A jelentést leadtam és indultunk a gyakorlótérre. Mivel a gyakorlótéren nem éreztem jól magam, jelentkeztem a századparancsnok úrnál és kértem az elbocsátásomat. Rögtön el is engedett. Visszavánszorogtam a laktanyába és lefeküdtem. Mikor a század legénysége bevonult, a századparancsnok úr a szobámba jött s látva, hogy alszom, megparancsolta a legénységnek, hogy csendben legyenek, ne zavarjanak engem a pihenésben. Azt hitte, beteg vagyok. Erre a nagy jóindulatra, az előljáromnak erre a jóhiszemű és jószívű gondoskodására rettenetes szégyen fogott el.

Éreztem, hogy ez így nem mehet tovább. Tudtam, hogy úgy a századparancsnok úr, mint a beosztott többi urak is teljesen megbíznak bennem, józan-életű embernek tartanak. Bizalmukkal csunyan viszszaélek. Úgy éreztem ekkor, hogy forog velem az egész épület. Sokat tusakodtam azon, mi módon lehet megelőzni a titok felfedezését. Most már féltem a következő napok eseményeitől. Arra határoztam magam, hogy ha kérdőre vonnak, őszintén feltárom a valóságot. Azonban arra is eltökéltem magam, hogy most már végetvetek az eddig folytatott életnek.

Másnap ugyancsak kivonultunk s pihenő alatt a századparancsnok úr magához szólított és kérdezte: — No, mi volt tegnap magával?

Én elmondottam, hogy egy társasággal a szokottnál tovább kimaradtam, koresmában időztünk.

Meghallgatott, tovább nem érdeklődött, hanem azt mondotta:

— Vigyázzon az effélére, mert kár volna magáért! — és leléptetett.

A századparancsnokom intelme akkora hatással volt rám, hogy fogadalmat tettem: teljesen felhagyok az eddig folytatott rossz szokásaimmal és kerülni fogom az eddigi rossz társaságomat. A kártyajátékot és iszákosságot magam fogom üldözni s hogy ezt az elhatározásomat mielőbb valóra vigyem, kihallgatáson más zászlóaljhoz való áthelyezésemet kértem. A századparancsnok úr azonban kérésemel elutasított. Töprengtem, mitevő legyek, hogy ettől a bűnfészektől minél távolabb kerüljek. A gondviselés tiszta és őszinte töprengésem mégis meghallgatta és védelmébe vett, kevés idő múlva a csendőrséghez való jelentkezésre jött felszólítás. Jelentkeztem és rövid idő alatt Isten jóvoltából meg is történt a m. kir. csendőrséghez való felvételem.

Van a fizikának egy törvénye, amely szerint az eső test nem egyforma gyorsasággal halad a föld középpontja felé, hanem fokozatosan gyorsul. Éppen így van ez az embernél is. A kártyával először csak szórakozik, időt tölt, később már több, mint szórakozás, míg végül a szenvedély olyan magas fokra hág, hogy az ember már nem ember. Az akaraterő, az elhatározóképeség teljesen megszűnt. Mindenütt csak a kártya van az eszében s ebben a vakságában veszi el a pénzét, egészségét, becsületét, jövőjét, sőt nem ritkán az életet dobja el magától.

III

Őrsparancsnokom nyugállományba vonulása előtt helyettesítésére az őrsre egy nőtlen altiszt került. Így az őrsön az összes beosztottak valamennyien nőtlenek lettünk.

Az első este ismerkedéssel, beszélgetéssel telt el. A következő este újdonsült parancsnokunk egy csomag igen használt kártyát vett elő és valamennyiünket hívott kártyázni. Mint mondotta, csupán szórakozásból, filléres alapon játszunk huszonegyest.

Én életemben szerencsejátás céljából kártyát soha nem vettem kezembe, ezért nem is vettem részt a „szórakozásban“ még filléres alapon sem. A többiek füstölő petróleumlámpa mellett, hajnalig „húzták a lapot“. Én a játéktól való távolmaradásom miatt a következő este egy másik „csendesen“ játszó bajtárssal szolgálatba mentem.

Bevonulásom után parancsnokom az irodába hívott és jelentőségteljesen kérdezte: „Remélem, ma este játszik?“ Én még mindig vonakodtam. Eredmény: este újabb szolgálat. Egy heti küzdés után beadtam a derakam. Játszottunk reggel 5 óráig. Két este a pénzemet elnyerték. Jelentettem, hogy pénzem nincs, nem játszom. Parancsnokom azt mondta, van magának a takarékból sok és nem fog mindig veszíteni, várja meg a kedvező fordulatot. Ismét kötélnék álltam.

Takarékból kivételre nem kellett a szárnyparancsnokságtól engedélyt kérni, így a takarékhöz nyultam. Egy hét alatt az is elment. Két napig nem játszottam. De parancsnokom buzdítására a takarékönyvet újból megfejttem. Néhány esti „szórakozás“ után ismét odavolt a pénz. Nappal úgy lézengtünk

A befagyott Balaton. (vitéz Balázs-Piri alez. felv.)

valamennyien, mintha maláriában szenvednénk. Tanulás természetesen elmaradt.

Szolgálatban saját kezdeményezésből nem igen történt tevékenység. Gondoltuk, nincs idő otthon a feljelentés megszerkesztésére. Rendszerint azzal vonultunk be: ... alázatosan jelentem, semmi különös ujság nincs! Csak természetes, hogy a parancsnokunk is annak örült. Az első időben örültünk, hogy sorsunk ilyen jó fordulatot vett. Már láttuk véglegesen kinevezve új parancsnokunkat és úgy gondoltuk, milyen szép is a csendőr élet.

Merengésünkből egy szakaszparancsnoki meglepő szemle rázott fel. Nem volt az őrsnek tevékenysége, szoba- és laktanyarend ismeretlen fogalom lett előttünk. Ruhavizsga? Csak nem szekirozza a kártyapartnereit azzal a parancsnok! Megtanulandó anyag? Tanultunk próbacsendőr korunkban eleget...

A hanyatlás szembetűnő volt. A megérdemelt fejmosás után kezdtem gondolkodni, mi lesz ennek a vége? Jó nem. Addig a laktanyából nem igen mentem ki. Azután különböző ürügyekkel megszöktem a „szórakozás“ elől és egy napon valamennyiünk öröme — kivéve a helyettesítő parancsnokunkat — egy másik parancsnokot kaptunk, aki „szórakozásból“ ruhavizsgát tartott, laktanya- és szobarendet csináltatott velünk és becsületes, eredményes szolgálatot teljesített. Egy csendőr sem akadt az őrsön, aki a régi szórakozást viszakívánta, mert a következő szemléken fejmosás helyett dicséretet kaptunk.

Az volt a szerencsénk ez esetben, hogy a huszonegyest velünk megkedveltető parancsnokunk rövid ideig volt őrsünkön, de a rövid idő is elegendő volt ahhoz, hogy a kártyázás minden „örömet“ megismertesse velünk. Jöjjön csak a ruhavizsga, laktanya- és szobarend, nem kerül az egy fillérbe sem és sokkal nagyobb élvezet ez utóbbiért a dicséret, mintsem álmatlan éjszakákon petróleum- és dohányfüstös szobában várni a „kedvező fordulatot“. Huszonegyező volt parancsnokom sorsáról hiteles adatot nem tudok. Úgy tudom, zenészeigányok verték meg egy éjjel, akikkel „szórakozott“, aztán meg elérte a méltó sorsa.

(Folytatjuk.)

Pályázat biztosítási családi esetek leírására.

Gyujtogatással kapcsolatos és más biztosítási családi eseteket és azok nyomozását kell leírni. Pályázni lehet minden olyan cselekménnyel vagy kísérlettel, melynek az volt a célja, hogy annak révén a tettes vagy harmadik személy biztosítási összeghez jusson. Betörést, balesetet, halálesetet, szerencsétlenséget stb. színlelnék biztosítási csalás elkövetése céljából, ezek mind tanulságosak.

Nem szükséges annyira részletezni a leírást, mint a lapunkban közölt tanulságos nyomozásokat, de azt világosan le kell írni, hogy a biztosítási csalást ki, mikor és hogyan követte el, kik nyomozták, miként derítették ki, a gyanúsított a biztosítási összeget felvette vagy megkísérelte stb., ami a lényeg megvilágosításához szükséges. Természetesen minél részletesebb a tanulságokra vonatkozó leírás is, annál jobb. Ha a nyomozás, illetve a bűncselekmény kiderítése következtében a gyanúsított nem kísérelte meg a biztosítási összeg felvételét, ezt külön meg kell említeni.

A legjobb pályázatot fényképezőgéppel jutalmazuk. Határidő: március 15.

LEVÉLSZEKRÉNY.

A Csendőrségi Lapok tekintetes Szerkesztőségének
Budapest.

Nem mindennapi dolgot mesélt multkor egy fiatal barátom:

— A csendőrlaktanya közelében lévő fodrászhoz tértem be, s miközben a hajamat nyírták, bejött egy csendőr, majd egy hölgy is, aki manikűröztetni akart. A fodrász sajnálkozva jelentette ki: — Kissé vární kell, mert a törzsőrmester úr is manikűröztet. — Elképedve néztem rá a törzsőrmesterre. Bronz vitézségi érem, Károly csapatkereszt, magyar és osztrák háborús emlékérem a mellén. Vajjon ezeket szintén manikűrözött körmökkel szerezte? Csöndben megkérdeztem a segédet, mert nem akartam hinni a fülemnek: — Ki vár manikűrözésre? — A borbély készségesen felelt: — A törzsőrmester úr. Állandó vendégünk! — tette hozzá. Ezek után persze azon sem csodálkoztam, hogy a törzsőrmester a nőkkel és férfiakkal telt üzletben zubbonyát végig kigombolva ült le ehhez a „férfias“ művelethez. Az inge azonban nem volt olyan tiszta, mint amilyen ragyogóra kenték a körmét.

Eddig tartott ez a nem éppen épületes elbeszélés. Csúnya és megbotránkozató, hogy egy férfi, aki fegyveres testület tagja, ilyen „szépítészeti eszközket“ vesz igénybe. Nem is az a legnagyobb baj, hogy talán mások, a testületen kívülállók, akiknek a csendőr férfiaságáról egészen más fogalmaik vannak, megbotránkoznak ezen. Hanem az a baj, hogy

épízlésű, katonáslelkű férfinak ilyen nem is juthat eszébe. Gondoljunk csak vissza arra, milyen lelkületű „férfiak“ voltak a ficsurok, akikkel parfömösen, pomádésan találkoztunk nyomozásaink során! Komoly, megbízható ember lehet-e az, akinek külső esinre való törekvése körömfényesítésben csúcsosodik ki? Vagy elfelejtettük már a forradalmi idők jellegzetes arcú, illatos „vezéreit“ és az általuk tönkretett országot megszálló és kirabló „hódítók“ kifestett katonáit? Ez a példa elég arra, hogy milyen csendőr lesz az a csendőr, aki ilyen külsőségekre fordítja a figyelmét. Mert a fényes körmök után jön a síma, puha kéz, a bodrosított haj, a finom arcbőr! Ugye, furesa érzés minden igazi csendőrnek ilyesfélére gondolni! Mert milyen portyázás lesz akkor fagyban, szélben, forró napsütésben, porban és tüskés cserjésben, ha a csendőr attól retteg, hogy durvára fujja a szél a kezét, a nap barnára cserzi az arcát és az ágak összeborzolja — elgondolni is rémes! — a gyönyörű frizuráját.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a csendőr ne adjon a külsejére. Ezt a szabályzat és önbecsülésünk is megköveteli. Ahogy viselkedésben, modorban, fellépésben példásnak kell lennie a csendőrnek, úgy mutasson példát külső megjelenésével is. A tiszta ruha, az élesre vasalt nadrág — ami persze nem a szabó, hanem a csendőr munkája — csak emelni fogja megjelenésünk komolyságát, de egy illatos, vagy éppen festett körmű csendőr kezéből hamar kiveszik a fegyvert, mert a mi falusi bicskásaink gyorsan megérik, kivel állnak szemben.

Budapest, 1938 január 18.

(Aláírás.)

Bécsi parádé.

Irta: SZENTJOBBI JÁNOS alhadnagy.

Úrnapja volt, fényes, meleg nyári nap. Az öreg Stift-kaszárnya udvarán a harminckilenceselek sorakoztak az úrnap parádéhez. Minden bakán „erste prádés“ ruha feszült, sárgaszínű, búzavirágkék magyar nadrág, buzérpiros hajtókás „waffenrock“, csákó, ami fényes lakkbőrrel volt szegve s az elején kiterjesztett szárnyú, sárgaréz, kétfejű sas feszített. A csákógombhoz háromlevelű tölgyfaágacska volt tűzve, a szíjzat ragyogott, mintha lakkból lett volna, a fegyver csillogott, a derékszíjcsat tündöklött, a csákón terpeszkedő kétfejű sasra pedig nem is lehetett ránézni! Fénylett, szikrázott, süttött minden és mindenki!

A törzstisztek lóháton végigjártak a zászlóalj előtt és gyönyörködve nézegették a századokat s csak néha-néha, pusztán a megszokottság kedvéért szólítottak meg századonként egy-két bakát, hogy: Kissé jobbra vagy balra, miközben fényes kardjukkal, melyen a napsugár szikrázott, intettek a megszólítottakra. A kürtösök, dobosok kifényesített kürtökkel, dobokkal feszengtek hátul s az őrmester egyik-másik bakának jóakarattal igazított valamit a csákóján, borjúján.

A fogadószárnyon a „Ferenc Jóska rezesbandája“ állt. A zenészek illegették magukat a derékukra tekergőzött nagy trombitákban, köztük D. őrmester, kit később mint ezredobost láttam viszont a nemzeti hadsereg egyik ezredében. A rossz

nyelvek beszélték, hogy mikor a nemzeti hadseregben először vonult ki a bandával, a „meldungot“ a következőképpen adta be az ezredparancsnoknak:

— Figyázz! Még egy kicsit joppan figyázz! Szene! Joppra néssz! — Élt azonban a gyanúperrel, hogy az ezredes úr látott már ennél különb fővetést is, ennélfogva figyelmeztette a „szénét“:

— Még egy kicsit joppan joppra néssz! Eszretes úr! Alászatosan jelentek teljes szene! Netyven emper, netyven hangszer, kis tob, naty tob, póni ló, meg én! — Parancsol eszretes úr ety ungarische menet? — Az ezredes úr parancsolt. Ennélfogva az új „tamburmajor“ parancsolt a bandának, miközben a nagy botot nyujtotta az ég felé:

— Három pogor saláta, kis antyalom! — A banda pedig rázörgetett s akiket a banda tagjai közül a visszafojtott röhögéstől a guta környékezett, azok lélegzetet vettek...

Dehát hol vagyunk még ettől! D. őrmesternek még se pocakja, se tokája, se ősz haja, se hét gyermeke nincs!... Hát bizony csúffá tett az idő mindönket azóta, akik még megvagyunk azok közül, akik azon az úrnapi parádén ott kényeskedtünk...

Megjött az ezredes úr, egy kicsit gyönyörködött a ragyogó ezredben, azután élére állt az ezrednek és „elmarsoltunk“. Elől a rezesbanda, utána a századok, begyesen, nyalkán. Mikor a laktanyából kiértünk a Máriahilfer-utcaára s a zene ütemesen harsogta, hogy „Seprik a pápai utcát“, az emeleteken az ablakok kinyílottak s fejekkel teltek meg, a „spiszbürgerek“ megálltak az utcán a csudánkra, mi pedig mentünk, „masiroztunk“, olyan büszkén és peckesen, mint ahogy illett annak masirozni, akinek a Ferenc Jóska rezesbandája húzta. A Ringen keresztül a belvárosba vezették az ezredet, ahol sorfalat álltunk. Az utca be volt szórva sárga homokkal, arra pedig zöld sást hintettek. Az utcán zöldgallysátrak voltak felállítva az úrnapi szertartáshoz.

Mozdulatlanul álltunk sokáig, míg jött a körmenet. Elől fekete lovakon az osztrák nemes testőrök díszszakasza, valamennyien hadnagyok, főhadnagyok, aranyozott dragóner sisakban, könyökig érő fehér kesztyűben, aranyos lószerszámmal, aransarkantyús, hosszúszerű lakkcsizmákban. A szakasz élén nyole kürtös vékony ezüstkürtön szakadatlanul fújta a díszjelet. A testőrök után a bécsi érsek baldachin alatt vitte az oltári szentséget, utána a császárt képviselő Ferenc Ferdinánd trónörökös lépkedett, kísérve a tábornokok, főpapok, főurak hosszú sorától. Ezek azonban nem közvetlen utána mentek, hanem kb. negyven lépésre a magyar nemes testőrség követte, hófehér lovakon, aranyzinóros fehér ruhában, aransarkantyús piros csizmákban, hátukon párdűcbőr kacagánnyal. E szakasz végén szintén nyole kürtös fújta a díszjelet. Ezek után ment a már említett előkelőségek végeleáthatatlan sora, köztük a magyar főurak is, díszmagyarban. S mialatt a díszmagyaros főurak módosan lépkedtek előttünk, a templomokban mindenfelől zúgtak a harangok, a templomok előtt pedig mozsárágyúk dörögtek, hátunk mögött a civilek a járdán suttogták, legtöbbször magyarul:

— Ez a szakállas Tisza Pista, aki utána megy Khuen-Héderváry, az a pápaszemes Lukács László, az a hosszú Apponyi, az a kopaszszájú Wekerle... — Mi meg csak füleltünk!

Mikor a menet elhaladt, a mellékutcákból azonnal kirohant az utcaseprők légiója, gereblyézték a sást, seperték a homokot, minket pedig a Burg hátsó bejáratához vezettek, ahol a három szakaszos díszszázadok oszlopban álltak fel. A borjúkból előszedett kefékkel lekeféltük a bakancsot, ruhát, megigazítottuk az állszíjakat, derékszíjakat. A századparancsnokok lovait elvezették félre s gyalog álltak a századok élére. A zászlóaljparancsnokok rövid parancsokat adtak: senki ne legyen „begyuladva“, a fejét ne veszítse el, nézzen keményen Ő Felségének a szeme közé, húzza ki magát, markolja át a tusanyakot, a ballábát akkor tegye le, mikor a nagydob üt, hátra ne maradjon senki, előre ne bujjon senki, fel a fej stb. stb.; őrmester, nyissa ki a szemét, mert így lesz, meg úgy lesz, ha valami nem úgy menne, mint ahogy mennie kell!

A jó ég tudja, miféle jó tanácsokat nem kapunk volna még, de a Burgban felharsant a deutschmeisterek indulója és rövidesen döngött a föld a Burg udvarán. A kapu alatt kettősrendekben mentünk át s ahogy kiértünk, balra fejlődtünk, szinte futva, azután egyszerre elkapta a század a zenétől a lépés ütemét. A nagydob hangját a falak visszaverték, ennek okáért az infanteriszt Timuj Gyurka és az inanteriszt G. Szabó Mihály vad ugrándozásba kezdtek, mert minden lépésre a nagydob szólt s a parancshoz híven ők mindig ballábbal léptek, miért is úgy járt a fejük ki a századból, mint a varrógépből a tűfogórúd, hogy mikor a Müller kapitány úr egy másodpercenek a tizedrésze alatt visszanezett, érthetően sötét indulattal tekintett rájuk, de nem tehetett semmit, mert veszedelmesen közeledtünk Ő Felségéhez. Horváth őrmester úr azonban a helyzet magaslatán állott s részint a kardhüvely végével, részint a lábaival olyan oktatást adott villámgyorsan az infanteriszt Timuj Gyurkának és az infanteriszt G. Szabó Mihálynak, hogy teljesen megértették, közben sziszegte:

— Ic! Cváj! Nyomd meg! — Ic! Cváj! Húzd meg! — Ic! Cváj! Törd össze magad!

Így ért a század a király elé s mire odaért, lénia-egyenesre húzódott, Horváth őrmester pedig, mintha az, amit eddig bárki is mondott volna, mind érvényét veszítette volna, valami nem hallható hangon sziszegte:

— Ic! Cváj! Most tedd le! Dülj bele! Mutasd meg! Dülj neki!

Letettük, megmutattuk, nekidültünk Vertük a bakancsot a kövezethez, a patkók ütemesen csattogtak, a talpszegek peregtek, repültek széjjel a kövön s mialatt a banda kipirult arccal, kidülledt szemmel fújta s a nagydobra olyanokat ütött a meghökött cseh, hogy a velő is megmoccant tőle a fejünkben, mi mentünk büszkén, kidüllesztett mellel, nyilegyenes sorban, keményen szembe nézve, ahogy a király előtt egy harminckilences bakának illik elmenni. Az öreg király pedig csendesben integetett, gyönyörködött, ott állt a Burgudvar közepén, aranyos ruhában, zöldtollas kalapban, mögötte a trónörökös, körülöttük hátul tábornokok, püspökök, főurak, de mennyien...

Fenn az égen ragyogott a nap, lenn sütött, esillogott, fénylett minden s a Burg falai ujjongva verték vissza az indulókat.

Nehéz eset.

Írta: NEMES BALINT törm. v. (Kúnmadaras).

Minden panaszt meg kell hallgatnia a csendőrnek. Én is úgy tettem az alábbi esetben is.

Az örsiroda asztalánál a legújabb kiadású Btkv. olvasásában vagyok elmerülve, amikor az ajtón kopogtatást hallok. „Szabad”-ra nyílik az ajtó és egy böszknyás, piros-pozsgás tanyai menyecske lép be rajta.

„Aggyon Isten jó napot” köszön és fogadás után megkérdi, jó helyen jár-e? mert neki igen nagy a bánata és nem tudja, segítünk-e rajta.

Megnyugtatom, hogy jó helyen jár. Hogy ennek bizonyítékát adjam, helyel kínálok meg és kérem, adja elő panaszát és amennyiben módunkban áll, számíthat a segítségünkre.

Nagyot sóhajt a menyecske és panaszát a következőképen adja elő:

— Jajj, jajj, örsvezető úr kéröm, nem is tudom, hogyan kezdjem el, mert biz' ez olyan nagy sor, hogy talán nem is tudom elmondani.

Biztatom: Dehogyan nem! Próbáljon nyugodt lenni.

— Hát úgy vót az, örsvezető úr kéröm, hogy én mög a Szekeres Julis a tanyán együtt jánykodtunk és a legszívbélőbb cimborák is vótunk. Tavaly előtt, a Julist elvötte a falusi bognár, engöm mög az ides-párom: Andris. Eldögéltünk békességben mindketten. Egyszer látom ám, hogy a Julis igön-igön uradzik. Nem igön áll velem szóba. Szűk lett a szoknyája. A fejibe mög olyan gyeröksapkát tett, mint a Braun téns úr kisebbik fia. Hát úgy gondoltam mögilleti, mert az ura félig úr, félig mög nem, mert csak a béresek hívják úrnak, a Braun téns úr csak Jóskának.

— A Julissal csak sátorosünnepkor találkoztunk és aszongya Kisasszonynapkor: hogyha gyereköm lösz, Te löszöl a körösztanyja, az idős párod mög a körösztapja. Mondom: Így is illik, jó cimborám.

— Hát most azután mit adott az Isten? A Kóhnék bótjában találkoztam a Julissal. Csúnyán kiment a divatbul, mert igön-igön möghízott. Mindom is nekie, hogy mifenének nem tart a divatval? Nem a kövér most a divat. Asszongya, tudja ő azt, hogy nem ez a divat, de erről már a soványítókúra sem töhet, ezen már csak a gólyanéni segít, mégpedig decembörben. Ennek biz' mögörültem, mert hát körösztanya löhető.

— Azután a körösztlésről esött a szó. Azt mondja a Julis, hogy már ki is van szömölve a leg-újabbik körösztanya, mög a körösztapa, mert etájig én löttem vóna az időspárommal, de az úri huncutság közbegyütt olykép, hogy a falusi embördoktort, mög a Julis városi rokonát köllene ennek az eljövendő gyerekeknek összekovácsolni, mégpedig: jegyre.

— Már a kezdet mög is vót, mert az embördoktor, a lúdoktor, mög a Bözsike, a Julis városi rokona együtt tivornyáztak a Juliséknál. Ott esött szó a körösztlésről. Aszongya a Julis, hogy a gyerekeknek körösztapja az embördoktor, a körösztanyja mög a Bözsike lösz, mert ezt ő úgy, meg annyira kívánja, mint a saványított hordós káposztát.

— Aszongya az embördoktor, hogy: jó. Lösz ő körösztapa, de csak akkor, ha az, aki lesz, gyerekek lösz, mert a gyerekek nemzeti érdek, de ha jány lösz, annak osztán nem lösz.

— De én mög azt hiszem, hogy humcut ez az embördoktor, mert azt mondja, hogy csak akkor lösz

körösztapa, ha gyerekek lösz, de azt nem mondja, hogy a Bözsikével mi lösz. Pedig az is elég szömre való teremtis, mög az apja vasúti és a városban van egy kis háza is. Gondolom: hogy az embördoktornak nagy a Bözsike, kicsi a ház, de még kisebb a kötsig.

— Hogy azután mit hoz rájuk a Mennybéli, azt csak a körösztlő dönti el, de az is csak akkor, ha gyerekek lösz, mert az embördoktor nem vállalja más-kép a körösztapaságot. Szögény pára, ha tudná, hogy kik lesznek a körösztszülei, hát még most mögváltozna jánynak, mert ez az én érdeköm, a nemzeti érdek az embördoktoré.

— Nagy az én bánatom, örsvezető úr kéröm, mert nem löhető körösztanya. Ebbül a nagy tisztségemből kítúr a nemzeti érdek. Mit tögyek most már? Mit ér neköm a második hely, mert azt ígerte neköm a Julis, hogy majd a második gyerekeknek löszök a körösztanyja. Hát amondó vagyok, hogy nem én vótam-e a Julisnak a legjobb cimborája? Ezt mondja mög, örsvezető úr kéröm?

— Így állok én a körösztanyasággal! Bánkódok is miatta! Hát így van ez! Segíteni köllene valahogy!

De hogyan??

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Betöréses lopás nyomozása.

Írta: RÁCZ JÓZSEF tiszthelyettes (Balatonkenese).

Megfigyelhettük, hogy a fürdőidényben a nyaraló- és üdülőtelepekre tóduló nyaraló közönséget a fővárosból és más nagyobb városokból a bűnözők is követik. Eppen ezért szükséges a nyaraló- és üdülőhelyeknek minél gyakoribb, fokozottabb figyelemmel történő portyázása, az idegenellenőrzés szigorú kezelése és a gvanus egyének alapos megfigyelése.

A bűnözők azonban nemcsak a nyári idényben kínálkozó alkalmat használják ki. Az idény elmúltával, amikor már a nyaraló- és üdülőhelyeken a villák tömege lakatlan, újból visszatérnek, hogy a javarészt felügyelet nélkül álló villákat, hétvégi (week-end) házakat, lakásokat fosztogassák. Az idényben ilyenképen inkább az alkalmi, besurranó lopások, csalások, fürdőkabinlopások, zsebtolvajlások, míg az idényen kívül a betöréses lopások okoznak a csendőrségnek gondokat.

Mind a megelőző, mind a nyomozó szolgálatot hozzáértéssel, alaposággal és célirányossággal kell kezelnünk, ha azt akarjuk elérni, hogy az e veszélyekkel folytatott küzdelmekben ne maradjunk alul.

A fürdőtelepek, üdülőhelyek portyázása nem arra való, hogy a csendőr ott csupán megjelenjen és ha valami büncselekményt a járőrnek panaszolnak, azt elintézzé, hanem arra, hogy a járőr mindent szemügyre vegyen és ha valamit észlel, annak alaposan a végére is járjon. A járőr ne csak nézzen, hanem lásson is. Ha pedig valamit meglátott, akkor ne nyugodjék addig, míg a látottakra megnyugtató magyarázatot nem talált. Pl.: a fürdőtelepet portyázó járőr az egyik villa kerítésén sáros lábtól eredő nyomokat talál. A nyomokat szemével követve látja, hogy a villa ablaka alá vezetnek. A villa ablaka be van törve. Tehát betörés történt. A sáros nyomokból ítélve, a büncselekmény még friss. Az azonnal bevezetett nyomozás sikert ígér. Ha azonban a járőr a villa kerítésén a sáros lábtól eredő nyomokat nem veszi észre, akkor a betörést a tulajdonos esetleg csak valamikor tavasszal fedezi fel. Nem vitás, hogy a hónapok múlva megindított nyomozásnál eredményre vajmi kevés kilátás van.

Tegyük fel, hogy a járőr a kerítésen észrevette a sáros lábnyomokat. Utánanézés a dolognak és megállapítja, hogy a villa felügyeletével megbízott egyén mászott be a telek megmunkálása végett a kerítésen, mert a kerítéskapu kulcsát elhányta. Rosszat csinált a járőr? Nem, mert megállapította a valót, a gyanuját eloszlatta. A villatulajdonos sem veszi zaklatásnak a dolgot. Sőt! Egészen biztosan az a kellemes, megnyugtató érzés tölti el, hogy a csendőrség éber, örködik.

Az előbb említettem, hogy a gyorsaság milyen szerepet játszik a nyomozásnál. Szolgáljon erre például az alábbi, fürdőtelepen történt villabetörés.

1937 szeptember 29-én 20 órakor, amidőn a balatonkenesei Fővárosi Üdülőtelepen egy előzőleg elkövetett lopási ügyben folytattam Tankó István csendőrrel pótnyomozást, az egyik közelben lévő villának a felügyelője, Pósz* Károly felkeresett bennünket és elpanaszolta, hogy amíg ő fél 19 óra tájban Balatonakarattya fürdőtelepről a Fővárosi Üdülőtelepre ment vacsorázni, valaki a villába bement. A cselekményt úgy fedezte fel, hogy amikor vacsora után a villához visszatért, a villa folyosóján levő kis ablak nyitva volt, holott az mindig zárva szokott lenni. A szobájába lépve látta, hogy háromlámpás rádiókészülékéből valaki a lámpákat

kiszedte. Semmi mást nem nézett meg, hanem sietett az esetet a járőrnek jelenteni.

A sértettet, mint megbízható embert ismertem. Néhány hozzáintézett kérdés után a helyszínre siettünk. Mivel a cselekményt értesülésünk előtt alig 1 órával követték el, a részletes helyszíni szemlét nem foganatosítottam. Csak futólagosan néztük át a helyiségeket, hogy a tettes nincs-e még ott, illetve, hogy milyen tárgyakat vitt magával, mert az elmult idő rövidsége miatt egy esetleges nyomon üldözéstől sikert vártam.

A villa emeleti, földszinti és pincelakásból áll. Először a pincelakás szobáit vettük sorra. Amint Pósz Károly szobájába értünk, Pósz rögtön észrevette, hogy a szekrényéből két öltöny ruhája, zsebórája és különböző fehérneműi, összesen 107 pengő értékben hiányoznak.

A villafelügyelő szobája után a következő pince szobát vettük vizsgálat alá. Pósz itt is észlelte, hogy egy ládából a tulajdonosnak egy új „Americaner“ fűrógépe és 5 hozzávaló spirálfűrója hiányzik.

A pincelakás futólagos átvizsgálása után a földszinti helyiségeket, majd az emeleti helyiségeket vizsgáltuk át.

Az átvizsgálás során észleltem, hogy az ajtók zárfedő rézlapjaiban volt alsó csavar csavarhúzóval ki van csavarva és a rézlap fel van görbítve. Az egyik szobában elhelyezett hétlángos rádió szakszerűen széjjel volt szedve. A lámpák és a hangszóró hiányoztak. Az emeleti szoba terraszára nyíló kétszárnyú ajtajának lapjaiból az üvegtáblák ki voltak törve, míg a terrasz alá egy kettős létra volt odatámasztva. Ezekből megállapítottuk a tettes behatolásának és eltávozásának irányát, valamint azt is, hogy a tettes nem lehetett kezdő, mert szakmunkát végzett.

Mivel a tulajdonos nem volt jelen, a villafelügyelő által eltűntnek jelzett tárgyakkal be kellett érünk.

A Fővárosi Üdülőtelepről a helyszínre 20 óra 10 perckor érkeztünk és 20 óra 40 perckor távoztunk el, tehát a sok helyiségben tartott futólagos helyszíni szemlénk csupán fél órát vett igénybe. 20 óra 50 perckor érkeztünk vissza a Fővárosi Üdülőtelepre azzal a tervvel, hogy a telep vezetőségétől autót kérünk és megkezdjük az ügynek minél szélesebbkörű nyomozását. Az autót 10 perc múlva rendelkezésünkre állt és így 21 órakor a telepről már el is távoztunk.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Lendvay Zsigmond Fiai

JAPAN EZÜST
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Csendőrségi és katonai arany,
ezüst egyenruházati cikkek,
zsinórok gyára.

"GOLDIN"
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Kicsinyben eladás nincs.
Bevásárlásánál kérje a véd-
jegyünkkel ellátott árukat.

Előre elgondolt tervem szerint, a 3 km-re levő Balatonkenese községbe, az örsre mentünk, ahová 21 óra 15 perckor érkeztünk meg. Az örsön levő legénységből Bognár József törzsőrmester v. és Hermann Károly törzsőrmesterből álló járőrt gyalog a helyszínre vezényeltem azzal, hogy a helyszínen és közelében tartózkodjanak, megfelelő helyeken tartanak lesállításokat, a környéket kutassák át és azután helybeli ember tettességét feltételezve, is végezzenek puhatolásokat. Komáromy Géza és Saskói János csendőrökből álló járőrt pedig kerékpáron vezényeltem ki azzal a feladattal, hogy az Enying és Balatonakarattya fürdőtelep között vezető útvonalat a tettesek esetleges kézrekerítése végett portyázzák le s azután, eredménytelenség esetén is, térjenek vissza a helyszínre. Én járőrtársammal autón Balatonfőkajáron keresztül a lepsényi örsre, majd onnan a székesfehérvári vámig szándékoztam menni s onnan visszafelé Polgárdi—Füle—Balatonakarattya fürdőtelep között vezető műutat akartam lejárni. Feltevésem volt: a tettes idegen. Elmenekült. Menekülési irányát nem ismerem ugyan, de tapasztalat szerint városi és székesfővárosi bűnözők gyakran rándulnak ki egy-egy betörést elkövetni vidékre s azután ugyanoda térnek vissza a zsákmányukkal. Ebből a második feltevésből kiindulva, fektettem az üldözés súlypontját a Székesfehérvár—Budapest felé vezető útra. A lepsényi örsre azért szándékoztam menni, hogy az esetet az örsnek tudomására hozzam azzal, hogy 30-án reggel Balatonakarattya fürdőtelepen razziát fogok tartani (azt is számításba vettem ugyanis, hogy a tettes egyelőre a környéken rejtőzik) s mivel a lepsényi örshez tartozó balatonaligai fürdőtelepi rész a tettesek menekülésének elősegítésére nagyon alkalmas, kérem a segítségüket.

Az örsről mindhárom járőr 21 óra 30 perckor indult el. Én az autóval 22 óra 15 perckor érkeztem a 9 km-re levő Balatonfőkajár községbe. Balaton-

főkajár községben két éjjeliőrrel találkoztunk, kiktől kérdeztem, nem láttak-e idegen egyéneket csomaggal vagy valamilyen járóművet? Azt felelték, hogy körülbelül ¼ órával azelőtt egy motorkerékpár haladt át a községen, Füle felé ment. Ketten ültek rajta, egyikük hátán hátizsák volt.

A tervem szerint Balatonfőkajárról a lepsényi örsre kellett volna mennem, tervemet azonban eme értesülés után azonnal megváltoztattam és meghagytam a sofförnek, hogy most már Fülén—Polgárdin át megyünk a székesfehérvári vámig az előttünk haladó motorkerékpárosok után. Balatonfőkajár községből 22 óra 20 perckor indultunk el és 22 óra 35 perckor érkeztünk a kb. 6 km-re levő Füle község széléhez. Itt gerendákat szállító kocsival találkoztunk. Autónkkal megállva, a kocsistól kérdeztem, nem látott-e egy motorkerékpárt erre haladni? Azt felelte, hogy látott. Most Füle község tulsó végénél lehet. Füle községből 22 óra 40 perckor indultunk el, 4 km-nyire előttünk az úton valami fényt pillantottunk meg. Rögtön arra gondoltunk, hogy motorkerékpárosok lehetnek. A sofförnek meghagytam, hogy amilyen sebesen csak lehet, engedje a gépet, hogy szemünk előtt ne tévesszük őket. 23 órakor értünk Polgárdi község széléhez. Itt már egészen közel jutottunk a motorkerékpárosokhoz.

Az előttünk haladó motorkerékpár hirtelen megfordult és mellettünk lassan visszafelé akart haladni. A motorkerékpár vezetője, amikor már az autó is leállt és mi is éppen kiléptünk az autóból, azt kérdezte sofförünktől, hogy merre kell menni Székesfehérvárra? Én azonnal a motorkerékpár elé álltam, a motort, amely még üresen járt, leállítottam, az illetőket igazoltattam és hozzáfogtam a csomagok átvizsgálásához. A vezetőnél rendes hátizsák, míg a hátsó ülésen ülőnél csalánszákból készült hátizsák volt, ez utóbbi egészen meg volt tömve. A vezető azt adta elő, hogy ő útburkolómester, a hátsó ülésen ülő ember a segédje. Tapolcáról jönnek, ott dolgoztak a vasútállomáson. A csalánszák kibontása után azonban felismertem a zsák tetején a villafelügyelő sötétkék ruháját és az ellopott Americaner fűrógépet. Ezekután minden további vizsgálódást abba hagytam, elfogtam és járőrtársammal megbilincseltettem őket. A bilincselés után a csomagot az autóba tettük, a motorkerékpárt a közeli polgárházba toltuk, hogy másnapig őrizzék meg, azután az autóval Balatonkenese községbe visszatértünk. Visszatérésünk közben a másik két járőrrel is találkoztunk, akikkel a tettesek elfogását közöltem.

A tettesek ifj. Majos István 23 éves burkolómunkás és Plesz József 28 éves burkolómunkás, bu-

Csendőr!

*csak olyan cégnél
vásároljon, amelynek
hirdetését lapunkban
olvassa!*

ELŐLEG NÉLKÜL KEDVEZŐ RÉSZLETFIZETÉSRE

BÚTOR, SEZLON, MATRAC, SZÖNYEG, PAPAN, FÜGGÖNY, ÁGYNEMŰ
ÉS FEHÉRNEMŰ ANYAGOK, KÉSZ RUHÁK, KABÁTOK, SZÖVETEK
N A G Y V Á L A S Z T É K B A N.

SZONDY-BOLT

BUDAPEST, VI.
SZONDY-U. 25. SZAM.

MERCEDES IROGEP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselet:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

IROGEP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

dapesti lakosok voltak. Kikérdezésük alkalmával eselekményüket beismerték, nem is tagadhatták volna le, mert az összes bűnjelek náluk voltak. Az ellopott bűnjelek között ruhaneműek, ágyneműek, óra, likőrök, fűrógép szerepelt 307 pengő kárértékben. Ezenkívül találtunk náluk gumikesztyűt, tolvaj zseblámpát (fényfóglóval) és tolvajkulesokat.

Másnap, azaz 30-án részletes helyszíni szemlét tartottunk és ezután a gyanúsítottakat a veszprémi kir. ügyészségnek átadtuk.

A veszprémi kir. törvényszék Plesz Józsefet 1 évi börtönre, míg ifjú Majos Istvánt 10 hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Az első futólagos helyszíni következtetésünkben nem csalódtunk, mert a tettes szakember volt. Bizonyítják a náluk talált szerszámok, valamint az, hogy Plesz József 1934. évben 3 rendbeli kasszafúrásért 1½ évi börtönre már el volt ítélve. Plesz József a helyszínen az ajtókon levő zárfedő rézlapok alsó csavarjait azért távolította el, mert a rézlapon levő kulcslyuknyílás kisebb volt, mint az ő tolvajkulesa s így másképen nem tudott volna a tolvajkulesával a zárhoz férkőzni.

Ennél a nyomozásnál az elért szép sikerhez mindenestre a véletlen és a szerencse is hozzájárult. Mindazonáltal ki kell emelni az őrsparancsnok céltudatos, körültekintő, talpraesett intézkedéseit. Felismerte, hogy itt minden a gyorsaságon múlik. Vagy, vagy. Nem volt támpontja a tettes menekülési irányára, de mivel az időelőny még sikert ígért, feltevésből kiindulva vágott neki az üldözésnek. Ugyanakkor azonban körültekintően megtette az intézkedéseit (másik két járőr más feladatokkal való megbízása) arra az esetre, ha a feltevése nem volna helyes.

Az, hogy a véletlennek és szerencsének is szerep jutott, nem esorbítja az őrsparancsnok érdemeit. A szerencse és a véletlen csak annak segít, aki ki tudja használni őket. Az őrsparancsnok bizonyosságot tett amellett, hogy ő ért ehhez.

A csendőrségi jutalmazási alap javára felajánlott jutalékok. A szombathelyi III. csendőrkerületi állományába tartozó Somogyi György törzsrőrmesternek 12 pengő 43 fillér, Lehel József törzsrőrmesternek 12 pengő 42 fillér tettenéri jutalékot küldött a kaposvári pénzügyigazgatóság. A budapesti I. csendőrkerület állományába tartozó Baán Lajos tiszthelyettes és Gulyás István törzsrőrmesternek, valamint Markó István és Vajk Géza csendőröknek, továbbá Baráth László tiszthelyettes és Kovács Pál csendőrnek 5-5 pengő tett feljelentések alapján. Nevezettek a jutalomdíjakat, összesen 39 pengő 85 fillért a csendőrségi jutalmazási alap javára felajánlották. A felajánlott összegeket a belügyminiszter úr elfogadta. A makói pénzügyigazgatóság a battonyai őrs állományába tartozó Kerekes János törzsrőrmestert 6.47 P, a gyulai pénzügyigazgatóság pedig a vésztői őrs állományába tartozó Koteles Zsigmond tiszthelyestest és Kovács Pál őrmestert 14.90 pengő feljelentési jutalékban részesítette. A jutalmazott csendőrök a jutalomdíjat a csendőrségi jutalmazási alap javára felajánlották. A felajánlott összeget a belügyminiszter úr elfogadta.

Közlekedési baleset. A budapesti közlekedési őrs állományába tartozó Magyar József I. csendőr január 14-én az F-013. rendszámú foglószállító személygépkocsival foglószállításra indult. 8 óra 45 perckor, amint a Rudolf-rakparttól a Kossuth Lajos-térre befordult, a gépkocsi a jeges úton megesúszott. A esúzás következtében a baloldali gyalogjáró mellett álló AF-795. rendszámú személygépkocsinak ütdött és azt a gyalogjáróra lökte. Ugyanek a gyalogjáróra dobta Schmalz József székesfehérvári gyógyszerészt is, aki a baleset pillanatában gépkocsija elejének felemelésével foglalkozott. Schmalz gyógyszerész esés közben jobb lába külső bokáját megütötte. A csendőrségi gépkocsi baloldali felhágója és első sárhányója kisebb mérvben megrongálódott. A kivizsgálás folyamatban van.

Fegyverhasználatok. Az edelényi őrs járőrei január 6-án a finei-i határban Kálló Rudolf és Lukács István gyilkossággal gyanúsított, honvéd fegyenceszökevények nyomára bukkantak.

Újrendszerű bútorhitel!

Lakását berendezheti bútorral, szőnyeggel minden csendőr **ELŐLEG NÉLKÜL** **harminc egyenlő havi részletre,**

vagyis minden P 100.— után 3.33 pengő havi részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

KARDOS TESTVÉREK

Budapest, VII., Wesseliányi-u. 18. Kazinczy-u. mellett.

A m. kir. csendőrség
kedvelt bevásárlási helye

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

CSENDŐRSÉGI SZAKÜZLET
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot bérmentve vételkötöttség nélkül küldünk.

A két

elválaszthatatlan!

tak. A gyanúsítottakat a járőrök 5 kilométer távolságra levő Sági-erdőig nyomonüldözték s a közelükbe érve megállásra és fegyvereik letételére szólították fel őket. Ezek a felszólításnak nem engedelmestek, hanem Kálló Rudolf fejéssel felfegyverkezve tovább menekült, míg Lukács István a kezében levő frommerpisztolyból Czéli János tiszthelyettesre, Farga Márton törzsrőmesterre, vitéz Juhász Ferenc és Kocsis László esendőrökre 12—14 lövést tett. A járőrök a lövéseket azonnal viszonozták, miközben Kálló Rudolfot 1—1 eredménytelen lövés után elfogták. A támadó Lukács Istvánra a járőrök mintegy 23 lövést tettek, amelyek közül egy a fején találta s a helyszínén azonnal meghalt. A járőr tagjai közül senki sem sérült meg. A kivizsgálás folyamatban van. — Az algyői őr állományába tartozó Gál Imre esendőr január 19-én 5—6 óra közötti időben, Algyő közszög Fő-utcáján Kőmives Ferenc ottani lakos ellen szolgálaton kívül kardot használt. Kőmives a fején sérült meg és a sérülése orvosi vélemény szerint 8 napon belül gyógyul.

Dicséreték. A m. kir. esendőrség felügyelője dicséret okirattal látta el: Iványi József pécsi IV. kerületbeli tiszthelyest, mert hosszú esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban általában, legutóbb pedig 6 és fél éven át mint őrsparancsnok szolgálatát körültekintéssel, odaadással és eredményesen látta el. — A pécsi IV. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el: Palotás János törzsrőmester v.-at, mert a villányi őr ideiglenes parancsnoka a közbiztonsági szolgálat terén általában, különösen pedig alárendeltjei oktatása, nevelése és fegyvelése terén kifejtett igen lelkiismeretes tevékenységet fejtett ki, továbbá őrsét mintaszerű rendben tartotta és példaadó magaviseletet tanusított; Nagy Pál II. törzsrőmester v.-at, mert a csengődi vasutállomáson az utasok ellenőrzése alkalmával, a kalocsai kir. ügyészség fogházából már ismételt megszökött s 50 rendbeli beütéssel és lopással terhelt Hodoli László felfegyverzett fegyveszökevényt a vasúti kocsi felismerte, határozott, gyors és bátor fellépéssel pistolyának használatára képtelenné tette, elfogta és az igazságszolgáltatás kezére juttatta.

Polgári iskolát végző esendőrök figyelmébe. A pécsi IV. honvéd vegyesdandár polgári iskolai előkészítő-tanfolyamain — ahol egy évig mint előadó és két évig mint tanfolyamvezető működtem — szerzett tapasztalatok arra ösztönöztek, hogy kizáróan a m. kir. honvédség, vámőrség és esendőrség tagjainak polgári iskolai magánvizsgákra előkészítésével foglalkozzam. A tanfolyamra minden esendőr jelentkezhetik, bárhol teljesít is szolgálatot, mert a jelentkezőket levelező-oktatásban részesítem, úgyhogy tanulmányait mindenki az állomáshelyén, önképzés útján folytathatja, csupán a vizsgák előtt kell 2—4 hétig nálam tartózkodni, ahol akkor a tanulók délelőtt és délután is alapos oktatásban részesülnek. Erre a célra a szabad-ságot lehet igénybevenni. A személyes oktatás tartama alatt a magántanulók elhelyezéséről és étkezéséről az étkezési pénz ellenében gondoskodom és így a nálam tartózkodás nem jár nagyobb költséggel, mint az őrsön. Az oktatás legalább egy havi előkészítési díj befizetésével veszi kezdetét. Vizsgázni lehet az év júniusában, decemberében és kivételes esetekben szeptemberben. Tehetséges tanulók az első és második osztályból összevont vizsgát is tehetnek. Ha valakinek a négy középiskolája már megvan és érettségit szeretno tenni, úgy reál, reálgimnáziumi, gimnáziumi vagy kereskedelmi magánvizságra is előkészítem. Az első polgári letévesésére legalább négy elemi szükséges; ha ez valakinek nincs meg, az elemi iskola negyedik osztályára díjtalanul előkészítem. A honvédség, vám- és esendőrség sok tagját készítettem elő szép eredménnyel. Voltak, akik a négy polgári osztályt 18 hónap alatt végezték el. Legutóbb múlt év december havában öt esendőr tanítványom tett magánvizsgálatot. Négy az első-második osztályból összevont vizsgálatot, egy pedig az első osztályból, vagyis öten

összesen kilenc osztályból tettek sikeres magánvizsgálatot. Buzdításul megemlítem, hogy magam is, mint teljesen árva, minden támogatás nélkül, magánúton végeztem el tanulmányaimat. Öt középiskolával vonultam be és mint katona érettségiztem, elvégeztem a kereskedelmi akadémiai tanfolyamot, az egyetemet és két doktori diplomát szereztem. Többek érdeklődésére közlöm továbbá, hogy az őrsökön lakó nős esendőrök fiú- és leánygyermekének magánúton való előkészítését is vállalom. Ezek természetesen külön csoportban részesülnek oktatásban. Ez főleg a nehéz helyzetben levő, többgyermekes családokra kedvező, mert az iskoláztatási költség így lényegesen kevesebb, mint a rendes tanulók költsége, akiket tíz hónapon át a távoli városban kell iskolába járatni. Minden levélben való érdeklődésre kettős válaszbélyeg ellenében készséggel adok felvilágosítást. Dr. Stimáczy Dömjén, Budapest, VI., Aréna-út 140. fsz. 12.

Dolmányát ki hajlandó a csendőrség múzeumának díjtalanul átengedni? Szüksége lenne továbbá a múzeumnak néhány szép tollforgóra is. Az ajándékozási szándékot kérjük a szerkesztőséggel közölni.

Sipos Béla főhadnagy: Honi légoltalom. A 95 oldalas könyv feltűnő gazdaságosan, célszerűen fogja össze ezen az aránylag kicsi helyen a témájában adott óriási anyagot. Benne van ebben a könyvben — sűrítve — minden, amit a légoltalomról tudni kell. Elsősorban természetesen a nagyvárosok, gyárak, hasonló telepek létkérdése lesz a jövő háborújában a légoltalom, de amit a szerző ezekre vonatkozóan ír, kisebb arányokban ugyanaz áll a községekre is. A könyv vezérfonala: ne ijedj meg az ellenség repülőitől, de azért védekezz szakszerűen! Tehát nem ijesztget, nem túloz, sőt ellenkezőleg: kellő értékre szállítja le a légi veszélyről terjesztett túlzott közhitet, mindamelllett azonban küzd a közömbösség ellen is azzal, hogy szakszerűen világítja meg az igazi veszélyt és mindjárt megmondja, hogyan kell az ellen védekezni. Nekünk a községekben általában nem kell a légitámadástól annyira tartanunk, mint a városi közönségnek, de hogy adott esetben valamelyik falura mégis milyen okból és milyen mértékben csapnának le ellenséges repülők, azt ma előrelátni nem tudja senki. Ezért kell a falusi embernek is szakszerű tájékozódást szerezni a kérdés felől. Erre Sipos főhadnagy könyve igen alkalmas. Egyszerűen, világosan ír, magyarázatai, rajzai szakszerűségükben is érdekesek és népszerűek. És ami már leginkább nekünk szól: az állatok és gabonafélék légoltalma is megtalálható a könyvben. Igen érdekes, amit erről mond és példákkal is megvilágítja a tennivalókat. Nagyon hasznos lenne, ha a csendőrök tisztában lennének ezzel. A könyv ára 2 P, megrendelhető szerkesztőségünk útján, mi továbbítjuk a megrendeléseket a szerzőhöz.

Tandíjmentes nyelvtanfolyamok a Külügyi Társaság védősége alatt. Az évek óta népszerűségnek örvendő angol, német, francia, olasz és spanyol nyelvtanfolyamok II. féléve a Baresay-utcai gimnáziumban február 5-én kezdődik. Külön kezdő-, erősekedő-, haladó-, felső és társalgási tanfolyamok. Új osztályok. Az órák délután 5 és 9 között vannak, hetekint kétszer. Tandíj nincs. Beiratkozás január 27-től minden hétköznap délután 5 és 9 között a Baresay-utcai gimnázium épületében (Baresay-u. 5., Erzsébet-kr. mellett). Telefoni felvilágosítások: 330—734. Beiratási díj a négyhónapos fél-évre P 10.—, közalkalmazottaknak, két nyelvre iratkozók-nak P 9.—.

Csendőrségi Közlöny 2. szám. Személyes ügyek, Miniszteri rendeletek. Allandó nyugállományba helyezettek: Tamás László debreceni VI., Putakfalvi József szombathelyi III. kerületbeli tiszthelyettes, Magyar András debreceni VI. és Gáspár István I. pécsi IV. kerületbeli alhadnagy. Várako-

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

zasi illetményekkel szabadságoltatott: Kovács Balázs I. budapesti I. kerületbeli tiszthelyettes. **Névváltoztatások:** Maus György próbacsendőr családja nevét „Mohácsi“-ra, Mihálik Ferenc próbacsendőr „Monori“-ra, Derezsán Károly próbacsendőr „Darvasi“-ra és Koncsik Lajos próbacsendőr „Bakonyi“-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel. **Szabályrendeletek:** Helyesbítés. Rosdy Győző alezredes részére a székesfehérvári II. kerület által kiállított 06.551. számú, Zengővári István tiszthelyettes részére a debreceni VI. kerület által 1933 december 3-án — törzsörmeisteri rendfokozattal — kiállított 16.603. számú, Fülöp János tiszthelyettes részére 1928 január 1-én kiállított 10.560. számú és Varga Márton törzsörmeister részére 1928 január 1-én kiállított 17.874. számú személyazonossági igazolványok érvénytelenek.

Dr. Tanoss Dezső ügyvéd, ny. csendőrfőhadnagy, ügyvédi irodáját Budapest, VI., Andrásy-út 25. alá helyezte át.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít **Várfai (Vlahina) Mihály** ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani.) **Dél József** ny. thts, Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz. **Fekete Imre** ny. törzsörmeister. Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — **Papp Ferenc** ny. törzsörmeister (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gonnal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HIREK.

Új szakasparancsnokok. **Lugosfalvi István** debreceni VI. és **vitéz Mester Miklós** miskolci VII. kerületbeli tiszthelyettes.

Új őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben: **Ferenc József**, **Polgárdi Mihály**, **Kiss Sándor** I. törzsörmeister v.; a székesfehérvári II. kerületben: **Vörös István** tiszthelyettes; a pécsi IV. kerületben: **Kovács Jenő** I., **Jeles Ferenc** törzsörmeister v.; a szegedi V. kerületben: **Szerdahelyi János**, **Málhái József**, **Kiss Benjámín**, **Palotás Mihály**, **Erdélyi János**, **Ungi Mór**ie tiszthelyettes; a miskolci VII. kerületben: **Simon Ferenc** tiszthelyettes **Tomori Béla** és **Bana Bálint** törzsörmeister v.

Házasságot kötöttek. **Nemes Miklós** József budapesti I. kerületbeli főhadnagy **Hackel Edit** úrhölgygel Budapesten. — A budapesti I. kerületben: **Horváth Lajos** V. tiszthelyettes **Rigó Irénnel** Jászkarajenőn, **Kecskeméti Mihály** tiszthelyettes **Molnár Ilonával** Csengeren, **Horváth József** I. törzsörmeister v. **Légrady Annával** Szigetváron, **Ribáry László** törzsörmeister **Cseri Erzsébet**tel Nagyoroszin, **nemes Pelczér Sándor** törzsörmeister **Csóri Mária**val Budapesten, **Kiss Illés** törzsörmeister **Simon Terézia**-Julianával Vecsésen, **Kovács Mátyás** törzsörmeister **Holczér Rózával** Moesán, **Cse-**

lényi József törzsörmeister **Rajkort** Angyalkával Cegléden, **Baró Dezső** őrmester **Dömsödi Jusztinával** Szentesen; a székesfehérvári II. kerületben: **Szamos József** törzsörmeister **Balogh Annával** Lövön; a szombathelyi III. kerületben: **Döbrösy József** törzsörmeister **Kovács Franciskával** Lenti-ben; a pécsi IV. kerületben: **Kecskés János** törzsörmeister **Pulai Mária**val Bácsalmáson, **Tóth István** IX. törzsörmeister **Takács Mária**-Magdolnával Tolnan, **Havas Mihály** törzsörmeister **Csötöny Ilonával** Deseén, **Onodi János** törzsörmeister **Harkai Ilonával** Nagykőrösön, **Kiskárpáti János** törzsörmeister **Szarvas Juliannával** Erden, **Fehér Károly** őrmester **Kun Zsófiával** Sellyén, **Komlódi József** őrmester **Dinyér Erzsébet**tel Bácsbokodon; a szegedi V. kerületben: **Sándor János** II. törzsörmeister **Vékony Irénnel** Szeghalmon; a debreceni VI. kerületben: **Gerzsenyi György** tiszthelyettes **Nagy Margittal** Debrecenben; a miskolci VII. kerületben: **Kárpáti Marián** alhadnagy **Ujlaki Emiliával** Nyiregyházán.

Családi hírek. **Született.** A budapesti I. kerületben **vitéz Nyitrai István** tiszthelyettesnek **Edith** nevű leánya; a székesfehérvári II. kerületben: **Kili Kálmán** törzsörmeisternek **Agoston-Kálmán** nevű fia; a pécsi IV. kerületben: **Talos István** törzsörmeisternek **István-Pál** nevű fia; **Markó Gergely** törzsörmeisternek **Katalin** nevű leánya; a szegedi V. kerületben: **Mészáros László** tiszthelyettesnek **Mária-Magdolna** nevű leánya, **Hernádfalvi János** törzsörmeister v.-nak **László-János** nevű fia; a debreceni VI. kerületben: **Tulipán István** tiszthelyettesnek **György** nevű fia, **Nagy Lajos** tiszthelyettesnek **Lajos** nevű fia, **Váradai András** törzsörmeisternek **Pál** nevű fia, **Szalai Imre** várakozási illetményekkel szabadságolt törzsörmeisternek **Zoltán** nevű fia; a miskolci VII. kerületben: **Darvas József** tiszthelyettesnek **Katalin** nevű leánya, **Darvas András** törzsörmeister v.-nak **Mária-Valéria** nevű leánya, **Bogdány György** törzsörmeister v.-nak **György** nevű fia, **Kddár János** törzsörmeisternek **Erzsébet-Juliana** nevű leánya; **Nagy Kristóf** törzsörmeisternek **Kristóf-Sándor** nevű fia, **Varga István** törzsörmeisternek **Katalin-Gizella** nevű leánya, **Mártha Béla** törzsörmeisternek **Katalin-Margit** nevű leánya, **Halász János** törzsörmeisternek **Miklós-László** és **János-István** nevű ikerfiai és **Biró István** fegyverszaki törzsörmeisternek **István** fia. — **Meghalt:** **Varga István** miskolci VII. kerületbeli törzsörmeister **Katalin-Gizella** nevű leánya Sátoraljanjhelyen.

Halálozás. **Bereczki Kálmán** szegedi V. kerületbeli tiszthelyettes, a kunhegyesi őrs parancsnoka, a laktanyában lévő lakásán január 9-én hirtelen meghalt. Orvosi megállapítás szerint halálát szívszélhűdés okozta.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cífrások helyett a magunk levelező-lapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től
EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 28-tól

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futászőnyegek, fehérneműváznak, ruhaszövetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitonstolt Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 haví gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

rádiókat, **hangszereket**

REMÉNYI MIHÁLY

Ötvenéves dr. József Ferenc kir. hangos és a m. kir. Zeneművészeti Főiskola szállítójánál.

Budapest, VI., Király-utca 58-60. Kérjen árjegyzéket!

20

Modern BÚTOR-házak

KOMBINÁLT SZOBÁK, HALÓK, EBÉDLŐK

HAVI RÉSZLETRE IS

VIII., BAROSS-UTCA 42

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átciszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros írónnal: „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalra, félhasábosan, trógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezett és választélyvel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorszámlát szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalomával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másuttal közölni, sem pedig utánnymatolni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúraleveleket csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk költött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő választélyvel mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Nevtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők kitétele felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jelgélül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy őtjegyű számot választani. Annak, aki jelgét nem jeltől meg, nevének kezdőbetűit és állomáshelye alatt válaszolunk. Kérdések kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi Lapok” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységét egyéni az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Uj út előtt. Mi elhittük és elhisszük önnek, amit leveleiben írt, de hivatatosan az okmányok beszélnek, azok pedig lehetetlenné teszik, hogy a kívánsága teljesüljön. Ez azonban az ön életkorában könnyen kiheverhető csalódás. Becsületes törekvéssel másutt is megtalálja a kenyerét s ki tudja, hogy a sorsa akkor lett volna-e jobb, vagy így lesz jobb. Kitarítás tehát! Ön értelmes ember és ha egy kissé még a puhaságát is megedzi, szépen fog boldogulni az életben. Kétségbeesés, álmodozás nem segít. Fogja hát jól a marokra önmagát és verekedjen ki a sorsától valamit, ami a gyerekkori ábrándozást elfeledteti. Ha tíz év múlva visszagondol erre az üzenetünkre,

Sport SZIVARKA HÜVELY 35 FILLÉR

Sport SZIVARKA PAPIR 10 FILLÉR

igazat fog nekünk adni. Most még hajlamos a fölösleges, alaptalan elkeseredésekre, de később majd megtanulja, hogy ha a két legfontosabb életfeltétel: kenyér és tisztesség megvan, akkor semmi oka az embernek a búslakodásra, bármivel keresi is a kenyeret.

Maroszlák jelgés kártya-pályázó közölte velünk nevét és címét, mert neki is jutalmat szántunk.

Illetékesség. Az új csendőrségi Btk. 816. oldalán az 1913. évi XXI. t.-c. 1. §-a után következő csendőrségi adatok 3. pontja alatt megtaláljuk, hogy az egyszerű (nem megrögzött és nem minősített) csavargás kihágásának elbírálása a főszolgabíró, illetve a városok területén a rendőrkapitányság hatáskörébe tartozik. A járásbíróság a közveszélyes munkakerülésnek csak a vétségi eseteiben (2—4. §) jár el.

K. törm., Tata. Határozottan szép dolgokat csinált. Öröme jól esik nekünk is.

B. M. törm., Füzfőgyártelep. Az ilyen közlemények anyagát mindig az arra illetékes helyről kapjuk, most is meg kell ezt várunk.

K. örm., Budapest. Megdolgozott érte, használja egészséggel.

Közgazdálkodás. Több örsön hasonló a helyzet, a rendezés meg fog történni. Az III. szab. 48. §-a nem érvényes.

Horváth Károly ny. alhdgy. A csendőrségi nyugellátásról kiadott tájékoztató Kádár Gyula g. őrnagy úrnál rendelhető meg. (Budapest, Belügyminisztérium VI. b. osztály, I. Országház-u. 30.) Ára 4 P. Havi 1 P-s részletre is megkaphatja. Második kiadásra nem lehet gondolni ezidőszakra, mert bár változás van ugyan az ellátások némelyikében, azok azonban csak részletkérdések, számuk csekély, de csekély volna az újabb kiadás iránt érdeklődők száma is. A költség viszont igen nagy.

Cs. I. örm., Mór. 1. Lexikonban felelünk. 2. Az erdőben rakásba összehordott galyak eltulajdonítása lopás.

Soroksár. Olvassa el az 1934 június 15-i Csendőrségi Lapokban a nő- és gyermektartásról írt ismertetést (Eperjessy István g. szds.) Újabb törvényes rendelkezés nincs.

Bácska. Lexikonban felelünk a külföldi szabadságkérelmek, útlevelek stb.-ről.

Sajtótörvény. Lexikonválaszt kap. Jó szeme van, hogy a törvény ilyen megkerülését is észreveszi és jó csendőr, mert e meglehetősen bonyolult kérdésben is rendet akar — a maga körletében — teremteni.

Bizalom. 1. A már magyarosított név újabb változtatását nem lehet kérni, még akkor sem, ha csupán egy „i” betűről van szó. Nekünk az a véleményünk mai nevéről, hogy sokkal szebb és olvasása vagy hallása után inkább gondolunk tiszta magyar emberre, mint akkor, ha hozzáragasztva az „i” betűt, — olvasnánk. 2. Később válaszolunk, lehet, hogy sikerül valamit elérni.

Sz. J. 1884. Budapest. A háziállatok által okozott kárért a tulajdonos felelősségét a magánjog azon az alapon állapítja meg, hogy a tulajdonos a köteles felügyeletet vétkesen elmulasztotta. E vétkes mulasztás és a kutya által okozott kár kártérítési kötelezettsége esetében annál is inkább fennforog, mert az Ön által jogosan kifogásolt eset már másod-

Vásároljunk
svájci órát
kényelmes
részletre!

Dijtalan
prospektus.

és ékszerkeres-
kedelemi kft.

Bpest, V., Váci-út 4.

Tel.: 326—001.

HORA óra

szor fordul elő. Kára megtérítéséért nagyobb igényt azonban nem támaszthat, már pedig a kutya elpusztításának követelése túlmegy azon a határon, amelyen belül a jogsegély az Ön rendelkezésére áll. Tíz darab baromfi értékének megfelelő összeget igényelhet, melyet, ha a tulajdonos nem fizetné meg, úgy követelését a községi bíróság előtt peresíthet. A községi bíróság által hozott ítélet ellen Ön is, a másik fél is a kir. járásbírósághoz fellebbezhetnek.

Benkő thts. A házalónak meg van engedve, hogy árúját egyik községből a másikba kocsin szállíthassa, de a kocsiról nem szabad házalni. Az eljárás tehát, hogy a házaló az árut a községbe kocsin viszi, ott a kocsit elhagyja és az árúját maga viszi házról-házra, nem kifogásolható.

H. törm., Csurgó. Megérdemli, jó egészséget hozzá!

Maros. Osztalékát átvitte új örsére, a kórházi kezeltetése alatt előírt 50 fillért annak az örsnek köteles fizetni, ahol december hóban szolgálatot teljesített. A tollforgó ügyében érdeklődtünk: a rendelést nem kapták meg. Eddig panasz a hirdető ellen sohse volt, ezt is megmondjuk azért, mert — leveléből kivehető — nagyon mérges rá. Így áll a helyzet, ismétlje meg talán a rendelést.

Olt. A sapka, amelyen sapkarózsa és gombok vannak, a honvédség egyenruházati cikke, amelyet csak tényleges állományúak viselhetnek, a leszereltek tehát nem.

Sarkad. A 156.600/VI. 6. 1925. számú körrendelet 7. §. 4/c. pontja szerint Önnek vezénylési pótdíjra volt igénye az őszi gyakorlatoknál teljesített szolgálatok után. Téved akkor, ha úgy gondolja, hogy e szolgálatát ideiglenes vezénylésnek kell tekinteni. Különbösen joga van Önnek is a kerületi parancsnoksághoz jelentést tenni és annak döntését kérni. Természetesen szolgálati úton.

Gomba. Lexikonválaszt kap.

Csoványos. A templomban betörés volt, a perselyeket kifosztották s a helyszínen visszahagyták. Mire a járőr odaér, már egyházi szertartás folyik a templomban. — Azt kérde; be-mehet-e a járőr a szertartás alatt a templomba a helyszínel megvizsgálása végett? Nem. — Eltekintve attól, hogy a szertartást megzavarni nines joga, akkor már nines meg az a helyszínel, amelyből tisztá, világos, határozott adatokat szerezhetne. Éppen az ellenkezője lehetséges, ami természetes. hiszen a misére, istentiszteletra stb. összejött emberek a helyszínel értéktelenné teszik. A helyszínel változatlansága elengedhetetlen feltétele a sikerrel biztató nyomozásnak. Olvassa el Ridegh—Olehváry tankönyvnek e részét, rájön, hogy semmi értelme sines ilyen körülmények közt a járőr jelenlétének. Az természetes, hogy a járőrnek előbb kellett volna megjelenni s az is természetes, hogy az istentiszteletet, szertartást megzavarni vagy kiváltképen megszüntetni — nines joga, sőt az tilos. Valami nem jól van ott, ahol ily büntényről az örs csak későn értesül, ha pedig a lelkes nem várta meg a járőr megérkezését s a szertartást megkezdte, a következményekért, azaz, hogy a nyomozás nem indulhatott meg kellő időben s a szükséges adatokkal, ő felel.

Hajnal. Gondatlan tüzvészokozásnak látszik. Olvassa el a csendőr-Btk. 795. oldalán írtakat és egyeztesse össze a történeteket az ott írtakkal, akkor dönthet. A fiatalokúak bírósági szervezetéről ugyanezen Btk. 1358. oldalán talál ismertetést. Nem minden járásbíróságnál van fiatalokúak bírása.

Fogkezelés. Sajnos, nines olyan rendelkezés, amely szerint megtérítenék a fogkezeléseknél felmerült katonai és polgári díjak közti különbséget.

V. J. thts. Jászlady. Előfizetése 1938 dec. 31-én jár le.

Ipolymentli örs. Katonai löfegyvereket az őrzetbevevő őrsparancsnokság a közigazgatási hatóságnak köteles átadni. Van bizony erre határozott rendelkezés, amelyet mi is ismertettünk az 1932. évi Csendőrségi Lapok 283. oldalán közölt lexikonban.

Szentes. 1. Lexikonválaszt kap. 2. A vízfordási átalány ellenében az örs valamennyi, a laktányában lakó tagja ellátandó vízzel.

En is érdekelve vagyok. 1. Az 1937/1. Cs. K.-val kiadott 1. számú Függelék 17. pontjának f) alpontja előírja az anyagi támogatás legkisebb összegét. 2. Nem keltenek aggodalmat a leány körülményei. 3. Az előbb hivatkozott pont g) alpontja felvilágosítja. Különbösen is ajánljuk a szabályozás végigtanulmányozását, mert leveléből azt látjuk, hogy nem is tud arról. Az ott olvasottakat nagyszerűen kiegészíti a Csendőrségi Lapok 1937 február 1-i számában megjelent ismertetés.

Patvare. A Csendőrségi Közlönnyel kiadott Pótlékokat a Közlönnyel együtt kell beköttetni. Az azokkal egyszerre kiadott helyesbítési szelvényeket kell a helyesbítendő utasításba ragasztani.

99.999. A rangidős V. csendőr.

K. J. Gyula. Az egyházközség szabályrendeletében van szabályozva az adókövetés. Az egyházi adó lehet rendes és rendkívüli. Vagyona, jövedelme után köteles a nyugálómányú egyné egyházi adót fizetni. Csupán csak a sérülési pótdíja adómentes a katonai nyugádjótvény 28. §-a értelmében, minden egyéb címen kapott illetmény után adóköteles. Fellebbezési joga van az adókövetésre vonatkozó értesítés vételtől számított 15 nap alatt a presbiteriumhoz.

Nyugdíjas. Ilyen címen kérhet nyugádjóleleget.

1916. Testvére az illetékes őrsparancsnokságnál jelentkezék, elő kell jegyeztetnie magát. Egyébként a közeljövöben lesznek felvételek, amelyekről minden honvédpáncsnokság tudni fog.

G. J. Dombóvár. Az ösztöndíjak egyrészének odaitélése e hó 21-én megtörtént. A nagyobb összegű díjakban még nines döntés. Az ön neve eddig nines a névsorban. Az okmányokat sorrendben visszakapják. Ha következék számunk megjelenéséig ez nem történne meg, írjon újra.

105/44. A vitézi rendnek nines és ezidőszertint nem lehet tagja oldalági rokon vagy testvér.

T. J., csendőr. A völégény nem követelt el törvénysértést. A jelenvoltak magatartását elbírálhatja, ha elolvassa a Pinczés-Btk. I. kötet 338—344. oldalán írtakat.

Vén esatár. Az 1938. évi IV. törvénycikk (tűzharcostörvény) életbeléptetésére még nem jelent meg intézkedés. Annak idején foglalkozunk vele részletesen, igen sok bajtársat és hozzátartozót érdekel.

KÉZIRATOK. — FÉNYKÉPEK.

P. B. Szentes. Nem nekünk való versek.

Örökké élni fog. Tiszteletreméltó érzés él soraiban, a megírás azonban nem jó. Ugyanezt mondjuk a „Hazáért” jelige alatt küldött sorokra.

Edelényi örs. Utasításunk tiltja az ilyen fénykép közlését még akkor is, ha az csak a mi lapunkban történik. Az üldözés derekas munka volt s ha a szökött fegyene fa mögött védekezett, a csendőr, akinek őt sikerült eltalálni, jól célzott. A fényképfelvétel készítőjének még azt üzenjük, használjon jobb filmet vagy lemezt, nagyon szürke a kép.

Gádoros. Sajnáljuk, hogy a feldíszítésről készült felvételt nem közölhetjük. Már rég idejét múlta.

V. Gy. törm. Egy felvételt jónak találtunk.

Gy. T. A. örm. Kár a tehetségét így mutatni meg. Kérünk többet, több önkritikával megírtat. Ajánljuk: tessék érlelni a munkáit, ebben még sok a páthosz.

F. Gy. törm. Szerénységünk mondatja, hogy szolgálati eredményeket ne üssük dobra. Tízegynéhány fegyver őrzetbevétele nem ritka dolog, dícséret érte az országn minden részében kutató járőreinknek. Mindezek miatt a felvételt nem közölhetjük.

A „Steyr-Wallrad“ Puch „Everest“ világhírű KERÉKPÁROK csendőrségi használatra kiválóan alkalmasak 10.—, 15.—, 20.— pengés havi részletre. A védjegyzett „Everest“ tura kerékpár már P. 135.—től részletre megrendelhető.

Szigeti Károly
Budapest, V., Visegrádi-utca 12.
Kérjen díjtalan árjegyzéket.

**STANDARD
PHILIPS
ORION
TELEFUNKEN
és EKA**
legújabb rádiókészülékek

részletre, eserére legolcsóbban

Reich Miklós CÉGNEÉL
Budapest

VI., Vilmos császár-út 45. Nagymező-n. sarok.

Képes rádióárjegyzék díjmentesen

Zúg az erdő.

(Regény.)

(13)

Írta: NYÁRY ANDOR.

Gáspár megfogta a leány kezét és szemével melegen megsimogatta az arcát:

— Mit akarsz tőlem?

Mária kiegyenesedett:

— Ne menj el holnap a vásárra.

Jász Suba Gáspár megdöbbsent:

— Miért?

Mária állt, mintha megmerevedtek volna tagjai.

— Ha szeretsz, hallgass a szavamra.

Jász Suba Gáspár felugrott és közel hajolt a leányhoz:

— Mária, te hallottál valamit!

Mária megingott, aztán rároskadt a legény mellére:

— Félek... Nagyon félek!

— Mitől?

— Téged féltelek, Gáspár!

Sirt, remegett, nyugtalan ujjai ideges remegéssel tapogatták a leány arcát, szemét, haját, mintha attól félt volna, hogy elveszik tőle, mintha bele akart volna kapaszkodni, hogy el ne vihessék. Aztán megbujt a széles kebelén, mint üldözött kis madár az eresz alatt.

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖSI

„TAKARÉKOSSÁG“

R. - T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSIUTALVÁNYOKAT KÉSZ-
SÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

Vásároljunk a SZOMBATHELYI
„TAKARÉKOSSÁG“
útján, mert így előkelő, megbízható kereskedőknél MINDENT beszerez-
hetünk. Kényelmes fizetési feltételekkel 1 helyen fizetünk.
70 kereskedő SZOMBATHELY
Gróf Széchenyi-u. 1.

Vásároljunk a

„Győri Takarékoság“

útján, mert így 70 előkelő megbízható kereskedőnél
mindent beszerezhetünk, kényelmes fizetési feltételek-
kel s mindent egy helyen fizetünk. Központi iroda:
Győr, Deák Ferenc-utca 8.

Vásároljunk a

Békéscsabai Takarékoság

útján, mert így 36 előkelő megbízható kereskedőnél mindent beszerezhetünk
kényelmes fizetési feltételekkel s mindent egy helyen fizetünk.
Takarékoság Központi Irodája, Békéscsaba.

Jász Suba Gáspár mellében fájón dobant a szív. Nem tudott semmit, csak sejtett s amit sejtett, az rettenetes volt. Lehajolt a leányhoz és gyengéd szerelemmel eltolta kebléről:

— Beszélj, Mária! — Mária hátrasímitotta a haját és bele-
nézett a legény szemébe.

— Tudok mindent! ... Tudom, mi történt a sziklabarlang-
ban. Tudom, hogy te vagy az összeesküvők vezére. Tudom,
hogy te esketted meg a magyarokat a nemzetiszínű zászlóra...
Boldog vagyok, hogy te vagy a vezér, hogy az én mátkám
bontotta ki a háromszínű lobogót. Kiabálni szeretnék, hogy
mindenki meghallja, hogy mindenki tudja, hogy mindenki
melléd álljon, hogy mindenki felesküdjék a zászlóra. Az volna
a legboldogabb napom, ha nemzetiszínű zászló lobogna a falu
tornyán, a mi zászlónk, a szűzmáriás zászló!

A szeme csillogott, kipirult arcát pirosra festette a lel-
kesedés, aztán egész testében összeremegett.

— Olyan rosszat álmodtam az éjjel... Ne mosolyogj!...
Ne nevess!... Az álom sokszor igazat mond. Az álom sok-
szor beteljesedik.

Belebámult a tűzbe és véres, hömpölygő hullámokat látott.
— Mit álmodtál?

Mária szava borzadva suttozott:

— Mintha a tengerbe fulladtál volna. Ki akartalak men-
teni, megfogtam a kezdet és én is veled merültem a hullá-
mokba. Rettenetes volt.

Jász Suba Gáspár megsimogatta a leány arcát és ő is
belenézett a tűzbe. A tűz pattogott, lobogott, mintha tört
árbocek recsegték volna... Mintha szennyes hullámok sodor-
ták volna a törött árbocekat... Mária felrettent.

— Ne menj el holnap a vásárra.

Gáspár szelíden mosolygott:

— De miért? Azért, amiért ilyen furcsát álmodtál?

Mária egészen közel hajolt Gáspárhoz:

— Tegnap, amikor édesanyám kiment a szobából, én a
konyhában voltam. Az ajtó mellett álltam. Hallottam min-
den szavadat, amit édesapámnak mondtál... Tudom, miért
akarsz vásárra menni.

Összetett kezét Gáspár felé tartotta:

— Maradj itthon.

Miskolc:

írógépek KRÄMER GYULA

írógép-töltőtoll és fotó szaküzlete

Miskolc Széchenyi-u. 21. Tel.: 9. 92

vezető márkák gyári képviselője. A m. kir. csendőrség tagjainak árenda-
mény és kedvező fizetési feltételek!
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!

ASZTALOS ÉS KÁRPITOS BUTOROK

MINDEN ÁRNAK MEGFELELŐEN KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT

PICK JAKAB MISKOLC
A SZÍNHÁZ MELLETT
„TAKARÉKOSSÁG“ tagja

A m. kir. csendőrség tagjai bizalommal vásárolhatnak csendőrségi felsze-
relési cikket, fegyverműt, kaztyút, uri és női divatcikkeket stb.

Halmos Divatáruházában

MÉLTÁNYOS SZABOTT ÁRAK
KÜLÖN GYERMEK OSZTÁLY
A „TAKARÉKOSSÁG“ TAGJA

MISKOLC
Korona szálló mellett

PONTOS ÓRA
VALÓDI ÉKSZER
EZÜST ÉS FÉMÁRUK

44 ÉV ÓTA
LEGMEGBÍZHATÓBB
BESZERZÉSI FORRÁSA

WEISZLOVITS SAMU
ÉKSZERESZNÉL

Miskolc, Széchenyi-utca 31.
A csendőrség tagjai 10% árendaményben részesülnek.
„TAKARÉKOSSÁG“ tagja

Gáspár szemében megcsillant az akarat.

— Azt mondtad, Mária, hogy tudsz mindent.

— Tudok, Gáspár!

— Akkor azt is tudod, hogy az, amire vállalkoztam, amire feleskettem a magyar testvéreket, az szentebb mindennél.

— Tudom.

— Az életem nem számít.

— Tudom.

— Ha kell, feláldozok mindent... Ha kell, feláldozom még a szerelmemet is...

Mélyet sóhajtott:

— Még téged is, Mária!

Mária behunyta szemét, megingott, erősen tartotta magát, amíg a retentő vihar átszáguldott a szívén, aztán esendően suttogta:

— Tudom.

Gáspár eltolta magától a leányt:

— Mennem kell, Mária!... Ha tudsz mindent, akkor tudod, hogy miért megyek.

— A parancsokért mégy.

— Azokért.

Mária visszalépett egy lépést:

— A parancsokat más nem tudja elhozni, csak te magad?

Gáspár nagy szemeket meresztett:

— Azok a parancsok négy millió magyar élete felett rendelkeznek. Nem gyerekjáték. Azzal bukunk, vagy győzünk. Nem bízhatom akárkire. Hátha az az ember, akire bízom, árulónk lesz!

— Ha akadna egy olyan ember, akiről biztosan tudod, hogy hűséges embered. Aki inkább kihúzatná a nyelvét, minthogy ellened valljon. Aki inkább a halált választaná, mintsem elárulná a magyarokat... Ha akadna egy ilyen ember, arra sem mernéd rábízni a parancsokat?

— Nem ismerek ilyen embert.

— Én ismerek egyet.

— Ki volna az?

Mária esendően felelte:

— Én! — s a mellére tette kezét.

— Te!

— Én elhozom a parancsokat.

— Miért akarsz elhozni te és miért nem akarsz, hogy én hozzam el?...

— Féltelek... Hiszen annyiszor mondtam már... Az az áldom!... És az az ember!

— Miféle ember?

Mária megborzongott:

— Istráte Pável... Mindig erre jár, mindig benéz a kapun. Valahányszor elmegy a házuk előtt, hidegség szalad végig a hátamon és úgy hajt valami, hogy elszaladjak.

— Ez csak azért van, mert mindig reá gondolsz.

— Nem, Gáspár!... Hidd el nekem, nem gondolok rá, az eszembe sincsen. Jókedvvel dolgozom, egyszerűen csak felhő borul a szívemre és megjelenik előttem Istráte Pável, amint felnyújtózik és két égő szemével benéz az ablakon.

Tenyerébe hajtotta fejét és összeremegett:

— Mit adnék, ha azt a két égő szemet nem látnám!

— Pár nap múlva elmúlik. Magad is nevensz rajta.

Mária megrázta fejét:

— Az én szemem élesen lát, Gáspár. A szerető szív sok mindent megérez. Én látom, hogy Istráte Pável sötét gondokkal van irántad. Érzem, hogy nagy veszedelem leselkedik rád.

(Folytatjuk.)

A járőr karácsonyfája

e. alatt a multévi karácsonyi számunkban hirdetett versenyfeladatra százszámra kaptuk a írásokat, dolgozatokat. A képet mindegyik megértette és megmagyarázta. A pályázók zöme egyszerű rövidséggel írt, de akadtak sokan, akik bele-mélyedtek a feladatba és bele-élték magukat a fenyő előtt megtorpanó járőr gondolataiba. Legjobban tetszik nekünk **Szombathy Lajos battonyai őrshell esendőr dolgozata, övé a jutalom.**

Szép, elmélyedő és hangulatos munkát küldöttek be még a következők: **Baranyai Imre** törm. (Mezőkövesd), **Benedek Lajos** thts. (Kemeese), **Bérczes János** törm. v. (Sza-jol), **Bérczes József** II. cső. (Mátraszöllős), **Böti Alajos** cső. (Galgamácsa), **Csizmadia**

Balázs cső. (Sza-jol), **Egri Nagy József** cső. (Gara), **Erdei István** cső. (Nagykátá), **Fischer József** prb. cső. (Hollóháza), **Füleki József** alhgy. (Toponár), **Havasi András** törm. (Csurgó), **Ignézi Károly** thts. (Debrecen), **Illés Mihály** törm. (Bihartorda), **Kalmár Péter** őrm. (Budapest), **Kemenes István** őrm. (Bihartorda), **Koncz Elek** cső. (Almáskamarás), **Koncz István** thts. (Budaiút), **Kovács Gábor** II. thts. (Bugyi), **Molnár Lajos** cső. (Pécs), **Nagy József** III. thts. (Szombathely), **Nagy Lajos** II. cső. (Monor), **Nagy Sándor** cső. (Alsógöd), **Németh Sándor** II. törm. (Audoes), **Pethő István** törm. (Lovászpata), **Pupos Imre** thts. (Budapest), **Pusztai István** cső. (Alsódabas), **Simon Márton** őrm. (Németlad), **Szabó Dénes** cső. (Perkátá), **Szabó József** cső. (Soroksár), **Szabó Lajos** V. törm. (Budapest), **Szalai József** I. törm. (Soroksár), **Tari Kálmán** törm. (Katymár), **Tóth József** III. cső. (Gara), **Török Antal** törm. (Gara), **Vass Ferenc** cső. (Csolnok-Angusztatelep), **Vincze György** törm. (Páka), **Záhonyi József** cső. (Nagykátá), **Vitéz Zöldligeti Péter** ny. thts. (Moson).

Szombathy Lajos nyertes dolgozatát alább közöljük:

Két esendőr a téli éjszakában portyázva, áthaladóban van egy erdőn. Magas hóban gázoltak eddigi útjukon. Az erdőben egy kis tisztásra értek. Itt megálltak. Körülöttük esend, sehol

Nyiregyháza:

A vidéki esendőség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

órászmester, ékszerész, **NYIREGYHÁZA** Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, ékszerek a csendőrségi tagjainak részletre is. Választékot portómentesen küldök. Szakszerű javítás. Képes árjegyzék ingyen.

RÁDIÓ és **KERÉKPÁR**

alkatrészek, javítás. Kedvező fizetési feltételek. a **STEYR-WAFFENRAD** körzeti képviselése. **BICZÁK,** NYIREGYHÁZA, Bethlen-u 27

Bodnár György

NYIREGYHÁZA, Kiss Ernő-utca 12. Csendőrségi egyenruhazállító szabómester Egyesületi és bafársi egyenruhát mérsékelt áron, a legjobb kivitelben késztek. Frontharcosoknak 5% engedményt adok.

Székesfehérvár:

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimért, ékszereimért legmeszebbmenő jótállást vállalok.

Alapított 1875.

NEUBART SÁNDOR

órák és ékszerész. Oklevéllel kitüntetett órászmester **SZÉKESFEHÉRVÁR/NÁDOR-U. 23.**

egy teremtett élőlény. A természet békésen pihen a lágy hótakaró alatt és álmodik a boldog tavaszi ébredésről. A lombos fák levélfosztott ágaikkal — mint hívó karokkal — az ég felé nyúlnak, onnan várva a rügyfakasztó tavaszi melet, az áldó és életető napsugarat. A tülelveük, mintha a tél hűsége őrtállói lennének, meleg hósubába burkolózva hallgatnak. Kicsi és nagy egyaránt, egyforma komolysággal s szinte tudatosan állanak, mintha tudnák azt, hogy ilyenkor karácsonyidőben, mily kedvesek az embernek, az ember ég felé szálló hitének. A tisztáson egy nagy fenyőfa közelében két kisebb áll, mintha előbbinek gyermekei volnának, akik a zord tél idejére az öreg védelmező közelségébe húzódtak. A tájat ezüst fényvel bőségesen önti el a fák fölé emelkedett hold szelíd sugara.

A tisztásra ért két csendőr az egyik kis fenyő előtt áll. Néznek reá. Gondolhatnánk, hogy nyomot követnek és azt figyelni álltak meg, de nem. Mászt látnak ők most, más állította meg őket. A hólepte kis fenyőt, a karácsonyfát nézik. Az áhitatos hangulat, mely a képen előmlik, világosan mutatja, hogy a szent karácsony éjszakája a járórt künn a hólepte hatáiban érte. Ezért álltak meg a kis fenyő előtt. Vallásosságuk, család szeretetük és a multból előtörő sok emlék állította meg őket. Beszélnek vagy hallgatnak a rájuk szállt lelki hatás alatt, mindegy. Éreznek és emlékeznek. Helyzetükből látszik, hogy most érkeztek s a megállásuk, merengésük csak pillanatig tart és azután kicsi sóhajjal, melynek okát ők maguk sem tudják adni, — tovább ballagnak. Tovább a hű kötelességteljesítés útján, taposva a szűz havat az állam és társadalom biztonságának megóvása érdekében.

A két csendőr két különböző korú ember. Kötelességteljesítésük iránya egy, hűséges, jó bajtársak, de mint emberek, mégis két külön világ. Mások az érzéseik és mások a gondolataik. De abban mégis egyek, hogy övéik iránti szeretetük és mélységes vallásosságuk egyaránt melegséggel és áhitattal járja át szívüket-lelküket a fenyőfa előtti megállás áhitatteljes pillanatában.

Az idősebb gondolatai hazaszállnak otthonába. Látja maga előtt asszonyát és hallja gyermekeinek édesen csilingelő hangoskáját: — Anyuka, mikor jön már a Jézuska? — Talán éppen ez időben gyújtja meg felesége a karácsonyfa gyertyáit és csillagszórót. A gyermekek örömteljes sikongással rohannak a szobába s ott az eléjük táruló látvány lenyűgöző, nagyszerű hatása alatt pillanatra megtorpannak, csillogó szemekkel esodálkozóan bámulnak. Kicsiny gyermeki szívükkel megérik az örök hitet: Jézus él és szerető gondoskodással uralkodik az emberek fölött. Ime, nekik is mennyi szép ajándékot, játékot adott. Hallja felesége hangját, amint kicsinyeihez szól: — Gyerekek, először meg kell köszönni Jézuskának a jóságát, imádkozzatok szépen! — A kicsiny gyermekkezek összekulesódnak és felcsendül az ajkakon az Úr imádsága: Miatyánk, ki vagy a mennyekben...

Az öregebb csendőr boldogan mosolyog. Hála Neked mind ezért, jó Istenem! Dícsértessék a Jézus Krisztus!

Am a gondolatok nem állnak meg. A fénynél gyorsabban cikázva követik egymást. Röpke pillanatra saját gyermekkorra villan fel előtte, látja édesanyja ezüsthajjal övezett mosolygó drága arcát. Majd ez is eltűnik és máris a vérzivataros háború-

ban átélt kárpáti-karácsony borzalmas emléke viharzik fel lelkében. Ezt a képet azonban ő hessegeti el magától, mint egy csúf madarat.

Mindez pedig csak pillanatig tartott és az öreg csendőr halk, tovaröppenő sóhajjal mozdul. Társára néz, menni kell tovább. Első a kötelesség.

A fiatalabb, mintha megérezte volna a másik gondolatát, azzal egyidőben állt meg a hósubás kis fenyő előtt. Nem sok év óta csendőr, a lelke kevésbé edzett még, mint az idősebbé, kissé fájón érinti, hogy a szent estén nem lehet szereteti körében. Gondolatai az újjak eddigi részében is gyakran elszálltak oda, ahova ma este szívének erejével oly nagyon vágyott. Mikor azonban megállt a kis fenyő előtt, csaknem fenhangan buggyant ki megremegő ajkán: — Édesanyám! — Az otthon melegét érezte tagjain előmleni, látta szüleit és testvéreit a régi és oly jól ismert bútorok között. Együtt van az egész család, csak éppen ő hiányzik. Édesatyja kissé reszketős, de mégis érces hangon előnekel a szent énekeskönyvből s ebben a többiek áhitatos buzgalommal segítik. Édesanyja és kis huga — kit ő mindig dédelgetett — vékonyan, szemérmesen, öcsei pedig kamaszos hangon, de nagyon komolyan. Azután látja, amint estebédhez ülnek össze. Atyja mondja most is az asztali imát, majd késsel keresztet vet a kenyérré s úgy szegi meg azt. Boldogan szemléli a lelki-képet. Együtt boldog övével.

Később vendégek érkeznek hozzájuk. Egy leány a szülei-vel és testvéreivel, hogy a két család együtt menjen majd az éjféli misére. Évek óta így van az, így volt már az ő gyermekkorában is. Látja édesanyja szeretett alakját és a többieket, amint áhitattal és buzgón imádkoznak. Ott érzi magát ő is közöttük imádságos lélekkel és ajkai önkéntelenül rebegni kezdek: Miatyánk, ki vagy a mennyekben...

Véget ér az ima és a csendőr visszatér a valóságba. Erősebben markolja meg puskája szíját. Lelke mélyéről jött sóhaj hagyja el ajkait. Átfényesedett szemmel felnéz a fák fölé a magasba, majd a mellette álló bajtársra tekint s ő is megmozdul...

...És mennek, ballagnak tovább. Lépteik alatt ropog a szűz hó. Csendesesen, szóltanul mennek, azzal a csendességgel, amely minden szónál édebb. Viszik kötelességtudó, becsületesen érző magyar szívüket és tiszta, istenfélő lelküket. Lassan elhal mozgásuk zaja és alakjuk elmosódik az ezüstpárás téli éjszakában. Mennek, ballagnak a kötelesség útján.

Szombathy Lajos csendőr (Battonya).

Ki tudja megmondani?

(Versenyfeladat.)

Ki tudja megmondani, hogy:

1. Miért látjuk előbb a villámlást és csak azután halljuk a mennydörgést?
2. Miért kutatják az egész világon olyan lázasan az olajforrásokat?
3. Miért volna szükség a Duna-Tisza-csatornára?
4. Hasznos állat-e a veréb vagy káros? És melyek a hasznos — éneklő — madarak?
5. Hogyan viszi a gőz a vonatot?
6. Hát a motor a gépkocsit?
7. Mi a gyöngyösbokréta?
8. Mi az egészségügyi magyarázata annak, hogy az alkohol aláássa a szervezetet?

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szíjazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

Önök is meg kell már venni a

Nikopáll SZIPKÁT
HA EGÉSZSÉGE ÉR EGY FABATKÁT.

A m. kir. csendőrség tagjainak szíves figyelmébe!
MEGNYÍLT! TAVASZ LÁSZLÓ
sapkakiflonlegességek, egyenruházati és felszerelési cikkek szaktüzlete
BUDAPEST, VIII., FESTETICS-UTCA 13. (A Keleti pályaudvar mellett, a Mosonyi-utcai rendőrfőparancsnoksággal szemben.) Telefon: 136-679.
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
DÍJTALAN ÁRJEGYZÉK!